

4

अथ कर्मविवाकप्रारंभः

क
१

श्रीगणेशायनमः नारायणं नमस्कृत्य नरं चैव नयेत्तमं देवीं सरस्वतीं चैव ततो जपमुदीरयेत् १ अथ प्रसन्नविधिः
रविवारे च संज्ञांती शुभयोगे तथा विधिः वैद्यतो च व्यतीपाते विप्राणां च ग्रहे तथा २ देवतायतने चैव नद्यां वैसंग
मोतमे अथ वा खगुहे चैव शुभे स्थाने विशेषतः ३ स्नानं समाचरेद्भोगी मृतपुत्रः सपुत्रकः कर्मणा पीडितो यो
सो नारी वा पुरुषो यवा ४ धान्नीफलानिलो व्रंच गोमयं तिलसर्षपम् मृत्तिकाः सप्तकर्पूरमुशीरं मुस्तसंयुतम्
औषधैस्समभागैस्तु स्नानं कुर्यात्प्रयत्नतः देवान्पितॄंश्च संतर्प्य दत्त्वा सूर्यार्घ्यमेव च ६ एवं सर्वविधिं कृत्वा
संकल्पं कारयेत्ततः अद्य हेत्यादि प्राचीनसंचितकर्मविलोकनार्थं मनःकामनासिद्ध्यर्थं विष्णोः पूजनपू
र्वकं कर्मविपाकपुस्तकपूजनमहं करिष्ये अंगन्यासपूर्वकं षोडशोपचारपूजासंकल्पं वैष्णवं देवश्राद्धं च अ
न्तरे देहशुद्ध्यर्थं पुरश्चरणां गत्वेन गोमिथुनदानं च तं कंभदानं च प्रजापतिसंतुष्टये षोडशब्राह्मणान्भोजये
त् भोजनान्तरे प्रार्थनाचार्यस्य ब्राह्मणत्वं महाभाग भूमिदेव दिजोत्तम यथाविधिं प्रतिज्ञां प्राचीनं च
शुभाशुभम् ७ कथं मे कथयस्वाशु कृपां कृत्वा ममोपरि एवं नु ब्राह्मणाचार्यं नमस्कृत्य सादयेत् ८

राम

क.
२

गम्यागमनंतथा एवमादित्यपापानिमयावैपूर्वजन्मनि २० कृतानिविविधान्येवसर्वाणिभामर्षुमंडसि शरणांतवसं
प्राप्तत्वंमासुहृत्तुमहेसि २१ प्रयोपरिकृपां कृत्वा कर्ममेकथयप्रभो लभ्यतात्कालिकं कृत्वा जन्मपत्रं निरीक्ष्य च २२ ल
यहविचारेण ज्ञातव्यं कर्ममा नुषमं अहलप्रविचारेण ज्ञातव्यं शास्त्रपारंगैः २३ सत उवाच कैलासशिखरे रमे सुधा
सीनं महेश्वरम् प्रणाम्य पार्वती भक्त्या पप्रच्छ च सदाशिवम् २४ पार्वती उवाच देवदेव जगन्नाथ भक्तानुग्रहकारका
लोकोपकारकं प्रसन्नं वद मे वरमेश्वर २५ कलौ च मानवास्तुच्छाः पापमोहसमन्विताः महारोगग्रहयुक्ताः पुनर्क
न्याविवर्जिताः २६ कान्तिनारूपविभ्रष्टा मृतवत्सानपुंसकाः नारीणां पुरुषाणां च पूर्वकर्मचयत्प्रभो २७ तत्सर्वं
वद मे स्वामिन् सर्वज्ञो सि मतो मम तच्च श्रुत्वा वचो देव्याः प्रीतिमान् समहेश्वरः २८ अहस्य जगतामीशो वल्लभां प्रीति
संयुताम् उवाच प्रसन्नः श्रुत्वा तद्दूतैर्लोकोपापि दुर्लभम् २९ शिव उवाच शृणु त्वंगिरिजे देवि नृणां कर्मविशेषतः कथ
यामि न संदेहो यते मनसि वर्तते ३० मर्त्याः सर्वे जगज्जाताः स्वरावरभिर्दहिवै सकर्मणां ततो देवि भुज्यते देवमानुषैः
३१ मानवैः स्तुविशेषेण सुखदः स्वादिकं च यत् कर्म त्रयं च सर्वेषां तन्मयो स जितं च यत् ३२ वक्तव्यं नात्र संदेहो य
त्कृत्वा फलमाप्नुयात् प्रारब्धविस्तरकर्मवर्तमानं च दृश्यते ३३ अश्विन्यादिकं नक्षत्रैः सर्वेषां जन्म जायते तदादि

राम
२

दशपञ्चतथाविप्रानुपवेश्यप्रयत्नतः तेषांमनुज्ञयासर्वप्रापश्चितमुपक्रमेत १ वस्त्रालंकारौराचार्य्ये पूजयित्वा प्र
जायतिस्वरूपं गुरुं प्रार्थयेत् प्रजायते महाबाहो वेदवेदाङ्गपारग पुत्रकामसमृद्धयर्थं पूजां गृह्णीष्यते नमः १० वि।
होतृत्वं पुंडरीकाक्षभुवनानां च पालक लक्ष्म्या सह हृषीकेश पूजां गृह्णीष्यते नमः ११ रुद्रत्वं दैन्यनासाय सदा
भस्माङ्गदाधारक नागहारे पवीती च पूजां गृह्णीष्यते नमः १२ सर्वे सुराश्च गन्धर्वाः पाताले पन्नगादयः स
मृत्युलोके मानवाश्च सर्वे ध्यायन्निभास्करम् १३ महायज्ञादिकं होमो अग्निहोत्रादिकर्म च तीर्थस्नानं त
था ध्यानं वर्तते भास्करो दयात् १४ ब्रह्मा विष्णुः शिवः शक्तिर्देवदेवो मुनीश्वराः ध्यायन्निभास्करं देवं सा
क्षीभूतं जगन्ने १५ त्वं ब्रह्मा त्वं च वै विष्णुस्त्वं रुद्रस्त्वं प्रजापतिः त्वमग्निस्त्वं वषट्कारस्त्वामाहुः सर्वसाक्षि
णम् १६ योगिनां प्रथमो ध्येयो यतीनां ब्रह्मचारिणाम् आधिव्याधेश्वकर्ता त्वं सर्वपापक्षयं कुरु १७ दीना
नां कृपणां नां च सर्वेषां व्याधिनाशनः एवं च भास्करं ध्यात्वा नमस्कृत्य प्रसादयेत् १८ अथ पृच्छ कनियमः २
पापी चैव दुश्चारी यः निन्द्य परो जनः ब्रह्महाहे महाशी च सुसमीडा मरुतलकः १९ स्त्रीहत्या बालघातो च अ

क०
३

३

पहल...

गहने वने तत्स्थो निजफलं भुक्त्वा कर्मियो निर्भवेत्पुनः ९ पुनर्मानुषयोनिः सत्तरोचप्रस्थिते पदे मध्यदेशे शुभे योने १०
वत्सोऽस्य पुनर्कः १० रुग्णो वहधनात्पुष्पगोडो मांसप्रियः सदा तस्य भार्या महालुब्धा परलोकमतीचया ११ पुनः
विवाहिता देवी पूर्वजन्मप्रसंगतः माशियुष्यं भवेत्तस्याः संतानो नैव वा भवेत् १२ सज्वरा दीर्घनेनासा कक्षिपीडा प्र
पीडिता इति श्रुत्वा वचनस्य महादेवप्रिया शिवा १३ प्रणाम्य पार्वती देवी शङ्करं परमेश्वरम् उवाच वचनं देवं चराच
रगुरुं परम् १४ प्राणिनां केवलं कर्म तव माया विचेष्टितम् शुभमेवाशुभं चैव कथं जानामि पूर्वजम् १५ तत्सर्वं क
थया देव वद मे परमेश्वर ईश्वर उवाच त्रिविधं प्राणिनां कर्म नृणां चैव स्वभावजम् अनिष्टमिष्टं मिश्रं च त्रिविधं
कर्मणः फलम् १६ अनिष्टं नागलोके च नरकेति विधेयं वा इष्टं स्वर्गफलं देवि मिश्रं मर्त्ये प्रजायते १७ रोगतश्चे
ष्टया सर्वं ज्ञेयं सर्वं सुभाशुभम् राजरोगी भवेद्यस्तु ब्रह्महा पूर्वजन्मनि १८ पुनर्कन्या विहीनो योगो नृहा गुरुहा भवेत्
पाण्डुरोगी नरो यस्य देवपूजनवर्जितः १९ कन्यापत्यं भवेत्तस्य वेदनिंदा कृता परा कन्याघाती पक्षिघाती तस्य भा
र्या न जीवति २० भ्रातृहायः पुरा देवि सज्वरेण प्रपीडितः घटावादि नृहारी च करोगी नरो भवेत् २१ भगिनीभा प्रने
देवी कृतं यैः पूर्वजन्मनि तेन पापेन भो देवि सज्वरेण प्रपीडितः २२ मित्रद्वेषी बालघाती पशुघाती तथैव च नृकं

पादभेदेन ज्ञातव्यं च शुभाशुभम् ३४ इति श्रीकर्मविपाकसंहितायां प्रजनविधिर्नाम प्रथमोऽध्यायः १ अस्मिन्नाः प्रथ
मेपादेपदाजन्मप्रजायते तदा ब्राह्मणवर्णोऽयं मध्यदेशसमुद्भवः २ द्वितीयचरणो देविपरास्त्रीनचान्यथा अपो
ध्यापुरतः सर्वेऽत्र कन्याविवर्जिताः ३ तृतीयचरणो देविपरास्त्रीनचान्यथा अपो
कः ३ चतुर्थचरणो देवीयदा भवति मानवः तदा शूद्रं विजानीयाद्दोगीवान्मृतवत्सकः ४ श्यामलः पुष्टदेहश्च
वातरोगेण पीडितः इति श्रीअश्विनीनक्षत्रस्य सामान्यफलम् शिव उवाच अथ कर्मप्रवक्ष्यामि यत्कृतं वास्त
रादिभिः एको ब्राह्मणवेदज्ञो गुण्यस्त्वसमन्वितः १ तस्य पत्नी विसालाक्षी पुंशुलीक्षत्रवंशजा तस्यां पुत्रो भवति
देविनाम्मानरहरिस्तदा २ ब्रह्मकर्मपरिभ्रष्टो व्याधिभिः पीडितः सदा तस्य मित्रं द्विजोऽप्येको धनपुत्रैश्च संयुतः
३ नाम तोलयसर्पेति निकटे तस्य चागतः आदरं बहुधा कृत्वा स्वर्णदृष्ट्वा प्रहर्षितः ४ स्वर्णलोभेन रंविप्रं हतवा
न्युत्र संयुतम् स्वर्णं सर्वहन्तं देवि व्यपंकृत्वा दिने दिने ५ वडं शैलं प्रदानं वै गङ्गायमुनसंगमे च कारतद्धनैर्भक्त्या
विष्णुप्रीतिकरं तदा ६ एवं बहुगते काले पत्नी तस्य मृता पुरा यश्चात्सोऽपि ग्रहयस्त्वो मृत्युमाप्नोति दुर्जनः ७
क्षिप्रो नरके घोरेऽपमदूतेऽयं मानसा ८ उगसन्नतिपर्यन्तं शुद्धावरकपातननाम् ९ नरकानिः सन्तोते १०

४ नमः पुंसकः मद्यपीमांसभोगी च मत्स्यभोगी तथैव च ३८ तेन पापप्रभावेण चर्मकारे हि जायते अन्नहाजलहोनेन च
 नरोगी भवेन्नरः ३९ ब्राह्मणस्य गृहं पशुधनधान्यसमृद्धितम् हरणांतर्ययैः कृष्णं नृगीरोगी भवेन्नरः ४० एवं बहु
 विधोरोगो नराणां चैव जायते पूर्वकर्मफलं चैव भुज्यते खलु मानवैः ४१ इति श्री कर्मविधाकसंहितायां द्वितीयोऽध्यायः
 २ ईश्वर उवाच शृणु देवि प्रवक्ष्यामि यत्प्रसंगं भुवि दुर्लभं प्रायश्चित्तं नराणां च मेषरासिकमादनुः १ ब्राह्मणं स्वर्णलोभे
 न हत्वा चैव स पुत्रकं स्वर्णं तु तं स दारेण तत्पापान्नैव जातकः २ प्रायश्चित्तं जपं देवि गायत्री त्र्यम्बकं ततः पञ्चलक्ष
 प्रमारो न ततः पापात्प्रमुच्यते ब्राह्मणस्य स पुत्रस्य प्रतिमां कारयेद्बुधः स्वर्णं दत्त्वा पलस्यैव तां संपूज्य प्रयत्नतः
 ४ कुंरां कृत्वा ततो देवि चतुरस्रं प्रसन्नधीः प्रतिमां पूजयेच्चैव मन्त्रेणानेन भोषिये ५ ओं नमो गणाधिपतये ग
 न्धपुष्पादिवलिं समर्पयामि नमः ॐ सूर्याय नमः ॐ इन्द्राय नमः ॐ अग्नये नमः ॐ यमाय नमः ॐ नैर्ऋतये
 नमः ॐ वरुणाय नमः ॐ ऊर्वेराय नमः ॐ कालाय नमः ॐ शिवाय नमः ॐ ब्रह्मणे नमः ॐ अनंताय नमः
 ॐ गरुडवाहनाय नमः ॐ विष्णवे नमः ॐ जयाय नमः ॐ विजयाय नमः ॐ पुराय सीलाय नमः ॐ सुशीलाय न
 मः ॐ सर्वदेवाः सुराः सर्वैर्ब्रह्मविष्णुमहेश्वराः प्रसापं प्रसादात्प्राप्ताः सर्वैश्च समतां सदा ६ इमां पूजां गृहारी वं ममा

लेनमहादेविमृतवत्सम्भरोगवान् २३ कायाघातीगर्भपातीधनपस्तकहारकः जन्मान्धो जायते देविनात्रकार्याविचार
 रा २४ वस्त्रहाभूमिहारीचपरनिद्रापहारकः तेनपापेनभोदेविहरिद्रोजायतेनरः २५ गोत्रदारापहारीचदीर्घरो।
 गीभवेन्नरः महिषीपुत्रघातीचर्कपरोगीप्रजायते २६ निर्वीजं वृषभं ये च प्रकुर्वन्ति नराधमाः षण्डस्स जायते दे
 विमूत्रकृच्छीभवेततः २७ मातृहापितृहादेविमहाकुक्षीनरोभवेत् अगम्यागमनं यस्तु वीरपोषागमंतथा २८
 करोति यो धमस्तस्य सरीरं ज्वरपीडितम् गोवधी जायते देवी श्वेतकुक्षीनरः सदा २९ कन्याकागमनं यस्तु करोति ह
 ठतः पुरा तेन पापेन भो देवि रोगवान् धनवर्जितः ३० पुष्पगन्धायहारीचमुषेतस्य प्रगन्धता घृतहारीभवेत्कुक्षी
 तस्माद्भृष्टः कृमिर्भवेत् ३१ वृक्षगन्धायहारीचकाकः संजायते नरः वापीकृपापहारीचददुरोगीभवेन्नरः ३२ देव
 यात्रापहारीचकराठरोगीभवेन्नरः सारङ्गगीतघातीचवनेदावाभिदाहकः ३३ असि रोगी नासिकार्याव्रणीक
 मिसमाकुलः तैलहारीभवेत्तैलीगुडहारीज्वरो सदा ३४ खरारोप्यापहारीचनरोभवति पुत्रहा दासदासीहरो य
 स्तु नरो भवति कर्णारूक ३५ लोहमौल्यापहारीयः पारुडुरोगीभवेन्नरः दधिदुग्धहरो यस्तु कुक्षिरोगीभवेन्नरः ३६
 मार्गग्राही वस्त्रहारी वाहुरोगी प्रजायते मयूरकुकुरानां च कच्छपाणां च बाधकः ३७ वातरोगी च वनप्र

क
५

हपत्रकम् भूमिमध्येशवंताभ्यांयत्नतः स्थापितं सदा स्वर्णकोटिप्रजयाहपायात्मागुरुघातकः ७ यत्पासहतः ॥
यंकुर्याद्विनेदिने एवंवहुतिलथेकालेक्षत्रीकालवशोभवेत् ८ यश्चान्मृताततः पत्नीनिर्जलेगहनेवने कर्दमेन ९
घोरेयमदूतैर्यमाज्ञया ९ निक्षिप्यमहतीं पीडां तयोर्दत्त्वा ततः प्रिये पुगमेकं वरारोहे भुक्त्वा नरकपातनां १० नर
कान्निःसृतौ देवि गर्दभत्वमजायत पुनः सरट्योनिं तु भुक्त्वा मर्त्यस्ततो भवेत् ११ वधः कृतः पुरा देवि मातुलः पुत्र
संयुतः तस्याप्यफलतो देवि वंशच्छेदश्च जायते १२ रोगयुक्ता भवद्देवि पत्नी वै पूर्वजन्मभिः ततो विवाहिता जाता
पुनर्वै पूर्वकर्मतः १३ काशश्वाससमायुक्तो विषमज्वरपीडितः प्रायश्चित्तं ततस्तस्य प्रवक्ष्यामि दयानिधेः १४
प्रत्यहं ब्राह्मणो दानं भक्तिपूर्ववरानने दशधेनुं प्रयत्नेन हरिवंशश्रुतिं तथा १५ सुवर्णा प्रतिमां कृत्वा पलं पञ्चदशस्य
च वर्तुलाकारकरोडवैहो मं कृत्वा प्रसन्नधीः १६ गायत्री लक्षजाप्यं च कारयेत् पुत्रयत्नतः दशांशं होमकर्तव्यो विप्र
रां भोजनं ततः १७ शय्यादानं विसेषेण प्रतिमां पूजयेत् ततः अथ प्रतिमा पूजनं षोडशांशं डुलिका वैदी मृत्तिका स
प्रसंयुता चतुरस्त्रा विचित्रा च गंधपुष्पसमन्विता १८ तत्र वै प्रतिमां कृत्वा स्थापितां पूजयेत् ततः ॐ चक्रधराय नमः
ॐ गदाधराय नमः ॐ शार्ङ्गिणे नमः ॐ गरुडाय नमः ॐ विष्णवे नमः ॐ शिवाय नमः ॐ ब्रह्मणे नमः ॥

पुनप्रयच्छत आज्ञानाद्वाप्रमाद्वापत्कृतं पूर्वजन्मनि ७ तत्सर्वं क्षम्यतां देवप्रयच्छ शरणां तव ततो न वयं हाः सर्वे हि
 कपालाभ्यामुपग्रहाः ८ सर्वे ममापराधानि क्षम्यतां पूर्वजन्मनि एवं सर्वं यद्यान्यायं पूजां कृत्वा विचारतः ९ ततो हो
 मं प्रकुर्वीत तीलधान्यादितंडुलैः दशांशं होमयेद्देवी तर्पणं मार्जनं ततः गोदानं च ततः कुर्यात् दशवर्णां विशेषतः
 वृषमेकं प्रदातव्यं स्वर्णं शृंगं सहाम्बरं ११ ततो वैवासरान् देवि भोजयेद्द्विधिपूर्वकम् भोजनान्नो ततो दानं सुवर्णं
 दक्षिणां ततः १२ प्रतिमां लंकृतां देवि वाचकाय प्रदाय येत् एवं कृते महादेवि वंशो भवति नान्यथा १३ एकादशी
 व्रतं चैव सप्तमी रविसंयुता अजस्रमरणाद्देवि कुर्यात्सत्ययुतो नरः १४ पूर्वपापविशुद्धिः स्यात् व्याधिरेवं विनश्य
 ति इति श्रीकर्मविषाकसंहितायां प्रायश्चित्तकथनं नाम तृतीयोऽध्यायः ३ शिव उवाच अथ द्वितीये वक्ष्यामि प्राय
 श्चित्तं तथा म्रिके अश्विन्यां जायते देवि पूर्वकर्म विषाकतः १ अयोध्यापुरतो देवि पूर्वकोशचतुष्टये सरस्वतीकटे
 देवि वर्णासङ्करक्षत्रियः २ नामतः श्वेतशर्मैति पुत्रदारसमन्वितः दसकदा मातुलो देवि पुत्रेण सह संयुतः ३ आ
 गतो निकटे देवि स्वर्णकोटि समन्वितः आदरं बहुधा कृत्वा गृहे वासं ददौ च सः ४ तस्य पत्नी गुरावती रूपयौवनसंयुता
 मासमेकं तदा देवि प्रत्यहं भगिनी गृहे ५ भुज्यते सह पुत्रेण चामिषं विविधं तदा मासान्नेचावधीद्रात्रौ मा

कर्मलोके भवेज्जन्म धनधान्यसमन्वितः १ भार्यया सहितो देवि मध्यदेशे वरानने पुत्रो न जायते देवि
 कतः १० ब्रह्महत्याफलेनैव मृतवत् सोऽपि वा भवेत् तस्य शुद्धिं प्रवक्ष्यामि यतः पुत्र प्रजायते ११ तदुद्देशेन कर्तव्यं सम
 उगो वापिका पथि हरिवंशप्रवरां देवि विधिपूर्वमतः शिवे १२ दशवर्णां प्रदातव्या स्वर्गायुक्ता सहाश्वरा सर्वव
 तेन संदेहो वंशस्तस्य प्रजायते १३ सास्त्री स्यात्सुविनी देवि सत्यमेव न संसयः काकवंध्यात्वमुक्ता स्यात्तव न्त
 सुखावहा १४ व्याधिनाशो भवेद्देवि नात्र कार्या विचारणा इति श्रीकर्मविपाकसंहितायां यावन्ती हरसंवादे अ
 ष्विनी तृतीयचरणा विचारणानामपंचमोऽध्यायः ५ ईश्वर उवाच शृणु देवि वरारोहे नृणां कर्मविपाकजं तदहं संप्रव
 क्ष्यामि यथा कर्मानुसारः १ पुत्रावहविधा देविलोकि कावैविचक्षणाः जायन्ते नात्र संदेहस्तत्सर्वं शृणु वत्स मे
 र प्रथमः पुराणसंवन्धी मातृपितृप्रियः सदा सुसेवानिरतो नित्यं पितुर्मानुश्च यत्नतः २ आजन्म मरणाद्देवि वि
 तुराज्ञां करोति च मरणोपि तस्मान्नोश्च आहं कुर्याद्दिने दिने ४ पितृआहं विना देवि भोजनं न करोति हि द्वितीयः
 शत्रुसंवन्धी तस्य चेष्टां च मे शृणु ५ पूर्वजन्मप्रसंगेन शत्रुपुत्रः प्रजायते जन्मतः शत्रुरूपेण मातृपित्रोर्विरोधक
 त ६ तत्कर्म कुरुते येन तयोः क्लेशो भिजायते तृतीयचरणसंवन्ध्यात्मनः शृणु वत्स नने ७ नृणां यस्य गृहीतं न

ॐ प्रजापतये नमः ॐ सर्वेश्वराय नमः ॐ लक्ष्म्ये नमः ॐ देवदेव महादेव शंखचक्रगदाधर मम पूर्वकृतं पापं हर त्वं ध-
 धर १९ एवं पूजां समाप्येकं प्रतिमां तां च दापयेत् आचार्या यतदा देवि सुवर्णदक्षिणां ततः २० ततः प्रदक्षिणां कृत्वा
 ब्रह्मरोग्या सरूपिणे माघे मासि प्रयागे तु स्नानं पत्नी समन्वितः २१ एवं कृतेन संदेहो वंशो भवति नान्यथा मृतव-
 त्सालभेत्यन्नं वंध्यत्वं च विनश्यति २२ रोगी चेन्मुच्यते रोगात्कन्यकानैव जायते इति श्री कर्मविषयाकसंहितायां
 पार्वतीहरसंवादे द्वितीयचरणो विचारणां नाम चतुर्थोऽध्यायः ४ ईश्वर उवाच अथातः संप्रवक्ष्यामि नक्षत्रतुरगा-
 स्य तु तृतीयस्य ततो देवि प्रापश्चित्तमतः शृणुः १ अयोध्यापुरतो देवि दक्षिणे पूर्वदिग्गते नारायणपुरे शुभे राज-
 पुत्रो भवतदा २ स्वकर्मनिरतो दानः प्रजापोषणतत्परः नाम तश्चोलसिंहेति तस्य पत्नी प्रभावती ३ तस्मिन् नो-
 द्विजोऽप्येकः स्वकर्मपरिवर्जितः एकदा मृगयायां तां राजपुत्रः स ब्राह्मणः ४ मृगं हत्वा वारोहे जगाम गहने वने ।
 मांसस्य देवि भागार्थं कर्हो हि महानभूत् ५ ततस्स ब्राह्मणो दुष्टः क्रोधेनैवापि च द्विषन् मरणांतस्य भो देवि बभूव
 गहने वने ६ ततश्चिंतायरीता त्पाराजपुत्रो गृहं पयो गृहे च कारयामास तस्य कर्म यथाविधि ७ ततो बहू गते
 काले प्रयागे मकरे मुदा शरीरं त्यक्तवान् देवि भार्यया सहितस्तदा ८ स्वर्गं भुक्त्वा युगान्सप्रततः पुण्यसूते

७ का उरातुयत्कृतं पापं तदिहैव प्रभुज्यते मित्रस्य वचनाद्देवियुत्रस्यैव च पुंज्वता २३ काकवन्ध्या भवेत्पत्नी दुःखशोका सम-
 न्विता तस्य पुराणं प्रवक्ष्यामि पूर्वपापस्य निग्रहं २४ गायत्री लक्ष्म्या जाप्येन सर्वपापं प्रणाशयति कृष्णोऽनारिकेरं च स्वर्ण-
 युक्तं सहाम्बरम् २५ गङ्गामध्ये प्रदातव्यं संतानार्थं वरानने वर्तुलाकारं कुंडे तु होमं चैव तु कारयेत् २६ स्वर्णशृङ्गारौ
 ७ प्यखुरां यद्वस्त्रं समन्वितम् आचार्यापप्रदद्यात्सु स्यान्नाविधिवन्मिये २७ एवं कृतेन संदेहो वन्ध्यात्वं च प्रणाशयति
 पुत्रपौत्राश्च वर्द्धनेन संदेहो वरानने २८ इति श्री कर्मविपाकसंहितायां पार्वतीहरसंवादेऽश्विनीनक्षत्रस्य चतुर्था-
 चरणाप्रापश्चितकथनं नाम षष्ठोऽध्यायः ६ पार्वत्युवाच देवदेव महादेव सृष्टिस्थिति लयात्मक स्त्रीणां च कर्मसां-
 ब्रहिदयां कृत्वा ममोपरि १ ईश्वर उवाच नारीणां शृणु मे सर्वं यत्कृतं पूर्वजन्मनि ततो हं संप्रवक्ष्यामि समासेन वस-
 नने २ पूर्वजन्मनि यानां नारी यतिनिन्दां च कारह तेन पापेन भो देवि न स्त्रीष्वप्यवती भवेत् ३ तदारोप्यस्य वैवृक्षं स्वा-
 द्रुष्ट परिमाराकम् पलयज्वमितं देवि दद्याद्देवि देमिये ४ तदा पुष्पं भवेद्देवि नानाकार्या निचारणा यतिंसु प्रप-
 रित्यज्यपरिणसिरता भवेत् तेन पापेन भो देवि वन्ध्या नारी प्रजायते सुवर्णस्य कृतं वृक्षं फलयुष्य समन्वितं ६ दद्या-
 द्देवि देनारी यतिसेवासु तत्परा ततः पुत्रप्रसूयेत सुवर्णपलतोदश ७ परापरिताना नारी स्वपतिमिष्टवादिनी ते

नदत्तं हठतः प्रिये तदा पुत्रत्वमाप्नोति द्रव्यदातानसंशयः ८ पितृद्रव्यं प्रयत्नेन गृह्णाति हठतः प्रिये घृतवेष्याप्रदानेन
व्ययं कुर्याद्दिनेदिने ९ यदा द्रव्यविहीनश्च पिता भवति वै प्रिये तदा मृत्युमवाप्नोति पुत्ररूपेण संशयः १० चतुर्थो मि
त्ररूपेण गृहद्रव्यं च संस्थितम् स्यात्पितृद्रव्यमन्यस्मिन् दत्तं पूर्वजन्मनि ११ तत्संवन्धस्वरूपेण पुत्रो जातस्तदा शि
वे बहुप्रीतिः पितृभ्यां च पितृव्ये गोत्रजे तथा १२ बह्वर्घमीगुणीभोक्ता पितुः शिक्षासुतत्परः यत्करोति गृहे कर्म
सुखदं जायते ततः १३ पुर्वरूपो यदा देवीपत्नी पुत्रसमन्वितः ततः शरीरं वै तत्काधनं गृह्यततः प्रिये १४ अ
थ वक्ष्यामि ते देवि चतुर्थं चरणां शिवे नक्षततुरगस्येव प्राणिनां नियतं षण्ण १५ कोशला परतो देवि शरद्व्याउतरेतरे
तत्र क्षत्रीव सत्वे को नगरे नन्दने तदा १६ तत्र धर्मविहीनस्तुलक्ष्मणेति च नामतः तस्य भार्या विशालाक्षी कल्या
णी नाम सा प्रिये १७ कुलदोषो वनोन्मता यः संसिरता सदा व्याघारं कारयामास वस्त्रहेमादिकस्य हि १८ उद्यमं व
दुष्कारत्वाद्विजैः सह वरानने एवं बहुतिथे काले विप्रद्रव्यं तु चोरितम् १९ तेन शोकेन विप्रस्तु शीघ्रं पुंज्वलमागतः
ततो बहुतिथे काले राजपुत्रस्य यज्वता २० गतः स नरकं घोरं निरुच्छासं सुदारुणम् षष्टिवर्षं सहस्राणि भु
क्त्वा नरकपातनाम् २१ नरकान्निस्ततो देवि वृषपोनिः पुराभवत् ततो वै राजपुत्रस्तु मातृवत्त्वमुपागतः २२ ॥

क वेदेविद्युरेगोभगन्दरः तदाकर्ष्यात्प्रयत्नेन ब्राह्मणीं ब्राह्मणान्तथा २३ शैव्यस्य च महादेवि दशनिष्कस्य भक्तिः प्रत्य
 हं पूजयेद्देवियत्पुराज्ञां समाचरेत् २४ भोजयेद्विविधैश्चाग्नेर्धृतरवणसमन्वितैः गोदानं च ततः कर्ष्यान्नत्यावि
 घोयजीविने २५ यदा नारी च दुष्टात्मा स्वयतौ दुर्वचो वदेत् तदा करोमवेद्गोनासिकायां च पीनसम् २६ तिलगुल्मं
 वापिशिवे श्वेतपुष्पं प्रजायते शैव्यं पुष्पयुतं देविसुवर्णं न समन्वितम् २७ दद्याद्विप्रापविडुवे तदा सप्रयत्नं शुभे क
 न्यकां कलहाद्रुष्टाहनि नारी यदा हगात् २८ तदा कष्टं भवेद्देवि जन्म जन्म दरिद्रता सूर्यस्य पूजनं कान्ते सदा नारी व्र
 तं चरेत् २९ माशे मासे स नौ वारे वृक्षे विष्णुस्वरूपिणी विधिवत् पूजनं कर्ष्यात्सर्वपापं विपुष्यति ३० श्वश्रूचश्वश्रुर्वे
 व नित्यं क्रूरवचो वदेत् तेन पापेन भो देवि श्वेतपुष्पं तनौ भवेत् ३१ सूर्यस्य प्रतिमां देविसुवर्णां त्रिपललस्य च दद्या
 द्वेदविदे देवि सूर्यस्यैव व्रतं चरेत् ३२ ततः पापं क्षयं याति श्वेतपुष्पं विनश्यति इति श्री कर्मविपाकसंहितायां पार्व
 तीहरसंवादे स्त्रीकर्मकथनं नाम सप्तमोऽध्यायः ३ शिव उवाच भारण्याः प्रथमे पादे नीलकण्ठो भवद्विजः ब्रह्मक
 र्मपरिभ्रष्टः काकत्स्थ नगरे शुभे १ वैश्येन सह मित्रत्वं कृप्यं कृत्वा दिने दिने ब्राह्मणीं तत्र वृद्धासीत्यतिष्ठन् विवा
 र्जिता २ तस्या द्रव्यं गृहीतं च विक्रयार्थं द्विजेन तु ततो बहु दिनं यातं तस्या द्रव्यं न दत्तवान् ३ एवं बहु तिथे काले।

नपापेनभोदेविकन्यापत्यंचजायते ७ रोप्यस्यैवकृतंलिङ्गं पलपञ्चदशेनतु पूजयित्वाप्रयत्नेवदद्याद्विप्रायः
त्रिणे ८ ततःकन्याहिनमयेच्छुभंघञंप्रसूयते सततंवैयदानारीकुलयाधर्मचारिणी १० तेनकर्मविपाकेननारीग
र्भविनश्यति ततःप्रपूजयेद्देवंशङ्खचक्रगदाधरं ११ प्रयागेमकरेस्नानंयतिनातुसहाचरेत् स्वर्णशृङ्गंरोप्यस्वरंमु
क्तालाङ्गुलमंथितम् १२ दद्यात्सदक्षिराणांदेवीवृषभंविदुषेतथा यापतिंदुर्वलंत्यत्कापरेणसहसंगता १३ तेन
पापेनभोदेविदरिद्रापुत्रवर्जिता ततःकुमारींसंपूज्यब्रह्मविष्णुमहेश्वरम् १४ पूजयेद्वद्वमेकंतुप्रत्यहंनियतः
प्रिये वर्षेपूर्णे ततस्तस्यैवस्नंदत्वाविसर्जयेत् १५ व्रतंसूर्यस्यवैकुण्ठ्यात्प्रणाम्यप्रतिवासरं तदानारीपूर्वपापं
दहमेवनसंसयः १६ मिष्टंभुनक्तियानारीयत्यमिष्टं ददातिन तेनपापेनसानारीमुखेदौर्गन्ध्यगामिनी १७ गुडं
वामधुवारवरांडविप्रायप्रयतः सदा प्रयच्छति यदादेविमुखेषुद्विष्वजायते १८ स्वपतिघ्नोचयानारिरराडाभव
तिनान्यथा तयानित्यंप्रपूज्यावतुलसीभक्तिभावतः १९ ऊर्ज्जमाघेचवैशाखेप्रातःस्नानंसमाचरेत् एका
दशीव्रतंनित्यंद्वादशाक्षरविद्यया २० जपंकृत्वाप्रयत्नेनयतिरूपायविष्णवे समर्प्यंततःकुर्यात्ततःपापं
प्रणश्यति २१ यदापापयुतामारीमर्भयानंचकारयेत् तेनदुष्प्रसिन्नेनेहज्वरंकाष्ठीप्रपीडनं २२ योनिमूलंभ

क०

९

भिक्षुकं प्रति डवलम् ५ आत्मघातः कृतस्तेन दुर्वलब्राह्मणेन च ततो बहुतिथे काले मरणां तस्य चाभवत् ६ यातिव्रतेन
 तत्पत्न्याः सत्यलोकं जगाम सा बहुवर्षसहस्राणि स्वर्गे वासे भवन्ति ७ ततः पुण्यस्ये जाते मर्त्यलोके समानुषः पू
 र्वया यफलादेवि पुत्रकन्याविवर्जितः ८ तदुद्देशेन मरणां ब्राह्मणस्याभवत्पर मघया लंकृतं तेन ततः कृष्टी प्रजाप
 ते ९ तस्य शान्तिं प्रवक्ष्यामि यतः पायात् मुच्यते गायत्रीमूलमंत्रेण लक्षजाप्यं प्रयत्नतः १० दशांशहोमः कर्तव्यः।
 व्योविप्राणां भोजनं शतम् विधिवत् पूजयेद्देविकपिलां स्वर्गाभूषिताम् ११ दद्याद्विप्राय तां देवि विद्वेषज्ञानरूपिणी।
 अतः पुत्रः प्रजायेत रोगनाशो भवेद्गु १२ इति श्रीकर्मविद्याकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे भरणी नक्षत्रस्य द्विती
 यचरणप्रापश्चितकथनं नाम नवमोऽध्यायः ९ शिव उवाच एको वणिज्जनो देविकाकृतस्य नगरे शुभे अग्नि कोणे
 शिवपरे योजनाद्द्विप्रमाणके १ धनाढ्योऽस्य स देविवैश्यपतिरतः सदा विक्रयं कुरुते देवि गुडमन्त्रसादिकम्
 २ एकस्मिन् समये देवि गुडमादाय गच्छतः वृषभं भारसंयन्तं करोति स्म वरानने ३ भारेण पीडितो नङ्कन्तः प
 थिगतः शिवे न ज्ञातं तस्य वैपायं वृषभार्तिं समुद्रवम् ४ एवं बहुतिथे काले विल्वमङ्गलके पुरे वैश्यस्य मरणां जा
 तं सरस्यां सहभार्यया ५ स्वर्गलोके गते द्यौचतौ तु सौत्रप्रभावतः षष्टिवर्षसहस्राणि स्वर्गं भुक्तं शुभं फलम् ६ ततः

तस्य मृत्पुत्रजायत ब्रह्मकर्मपरीभंशान्नरकेयतनं प्रिये ७ नरकान्नि। सतो देविसर्गयोनिर्जायत सर्गयोनिफलं शुक्लागर्दभ
 त्वमुयागतः प ७ नः सप्राप्तवान्देवि मध्यदेशे च मानुषम् धनधान्यसमायुक्तः पुत्रकन्याविवर्जितः ८ ततो वहतिथे काले
 तदा कन्या भवत्प्रिये स्त्रीं पूर्वदत्तं देवि स्वर्गसंवन्धजा सुता ७ ततः सावर्दिता कन्या विवाहश्चाभवत्त्वत्तु पितृमातृप्रिया।
 नित्यं पुवती तु यदा भवेत् ८ तदा सा विधवा जाता माता पित्रोश्च दुःखदा पुनः पुत्रविहीनत्वं प्रापश्चित्तमतः पृष्ठ ९ स
 र्गमंत्रस्य जायेन लक्ष्ममेकं वरानने पार्थिवस्यार्चनं सम्यक् तन्मन्त्रं केति ततो जयेत् १० होमं च कारयेद्दामान् शवास्तरा
 भोजनम् पापसंस्कर्षायुक्तं कारयेद्विधिपूर्वकम् ११ ततः कृपतडागौ च वाठिकां च महापथे एवं कृतेन संदेहो वंश
 लाभो वरानने १२ यदा न क्रियते देवितदा वशो न जायते इति श्रीकर्मविपाकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे भरणी नक्ष
 त्रस्य प्रथमवर्णा प्रापश्चित्तकथनं नामाष्टमोऽध्यायः ८ ईश्वर उवाच अथ द्वितीये वक्ष्यामि भरण्याश्चरणी प्रिये तस्य
 सर्वं प्रवक्ष्यामि यत्कृतं पूर्वजन्मनि १ अयोध्यापुरतो देवि क्रोश मात्रे प्रदक्षिणो जानकी नगरेषु मे द्विजश्चासीत् स त
 स्करः २ ब्रह्मकर्मपरिभ्रष्टो मघपानरतः सदा सवेश्यानि रतो नित्यं यत्नीतस्य पतिव्रता ३ पतिभक्तिरतानित्यं देवप्र
 जा सुतत्परा एकदा ब्राह्मणोऽप्येकः सुधातौ दुर्बलः प्रिये ४ अन्नं च पाचयामास लंपटं प्रतिवत्सले दुर्बलश्चावददेवि

क
१०

20

नानरकपातनात् भुक्त्वा बहुसहस्राणि यत्तु तत्तु शूरकरः ८ यो नीचशूकरं भुक्त्वा विडालत्वं घनः प्रिये ततो विडा।
लयो निचभुक्त्वा गृध्रस्ततो भवेत् ९ पुनः कर्मवशाद्देवि मानुषं त्वंत तोलमेत् इह लोके वरारोहे पूर्वकर्मप्रभावतः १०
मृतवत्सा भवन् नारी पुत्रश्चैव न जीवति बहु रोगो भवेद्देवि ज्वररोगो वप्रपीडितः ११ पूर्वजन्मकृतं पापं इह जन्मनि भुज्य
ते इह लोके कृतं कर्म जन्म जन्मनि भुज्यते १२ अथ शान्तिं प्रवक्ष्यामि शृणु त्वं गिरिजे मम वंशगोपाल मंत्रेण ला
क्ष्मजाप्यं वरानने १३ दशांशहोमः कर्तव्यो विप्राणां भोजनं शतम् मन्त्रं च तत्प्रवक्ष्यामि कृष्णमन्त्रमनुत्तमम् १४
येन जाप्येन भो देवि शीघ्रं पुत्रमवाप्स्यति ॐ देवकी सुत गोविन्द वासुदेव जगत्पते १५ देहि मे तनयं कृष्णत्वा महं।
शरणागतः ततो वै समगान् कृत्वा मृगवाल्मात्स्यपक्षिणाः १६ स्वर्णपञ्चयलेनैव मृगान् कृत्वा सवालकान् रौप्यस्यैव वरारोहे
पक्षिणाः पञ्चकारयेत् १७ पूजनं विधिवत्कुर्यात्संघार्थं परमेश्वरं स्वशरं सर्वलोकानां सर्वकर्मप्रदं सताम् १८ देवदे
व जगन्नाथं शरणागतवत्सलं त्राहि मां कृपया देव पूर्वकर्मविपाकतः १९ एवं संपूज्य देवेशं ततो विप्रं प्रयूजयेत् ॥
सुवर्णेन वरारोहे सूर्यादिवाहनेन वै २० प्रतिमामर्प्य ये चैव विप्रा यज्ञानरूपिणो वाटिकां कूपरवातं च पथिमध्ये शु
भानने २१ प्रकरोति यदा देवितदा पुत्रः प्रजायते रोगात्समुच्यते देवि जीवेत् पुत्रो न संशयः २२ इति श्रीकर्मविपाकसं

एव
१०

पुरापक्षयेजातेमर्त्यलोकेवरानने अवंतीनगरेजातोघनधान्यसमन्वितो ७ मध्यदेशेविशालाक्षिपूर्वकर्मफलेनहि ८
त्रोनजायतेदेविगर्भयातस्तथाशिवे ९ कन्यकावैप्रजायेतपुनः पुनर्वरानने शरीरेचज्वरोत्पत्तिर्मध्येमध्येप्रजायते ९
प्रायश्चित्तं प्रवक्ष्यामिपूर्वपापविशुद्धये सुवर्णस्यवर्धं शुभं पलपञ्चमितंतथा १० प्रतिमांकारयेद्देविवृषमेकं विभ्रा
वितम् प्रपूज्यशिवमन्त्रेणावैदिकेनयथाविधि ११ प्रदद्याद्विडधेतस्मेज्जानिनेसुद्ववृद्धये नमः शिवायमन्त्रेणालस
जाप्यप्रयत्नतः १२ रोगतोमुच्यतेदेविनात्रकार्याविचारणा इतिश्रीकर्मविपाकसंहितायांपार्वतीहरसंवादेभर
णपाल्मीपक्षरोगप्रायश्चित्तकथनं नामदशमोऽध्यायः १० शिवउवाच शृणुदेविवरारोहेनराणां कर्मविपाकजम् प्रव
क्ष्यामिनसंदेहोयदितेश्रवरोमतिः १ उत्तरेचाप्ययोध्यापालतः क्रोशन्नपोपरि तत्रतस्थोचभोदेविलोकशर्मेतिना
मतः २ तस्यपत्नीशुभाङ्गीवेलीलानाम्नीतिविश्रुता ब्राह्मणाः कर्मविभ्रष्टोव्याधिरूपोवरानने ३ मृगान्सवालका
नहत्वापक्षिणोविविधानपि उभोजपत्नीयुयुक्तस्तुतुतोषवहुधातदा ४ तस्यपत्नीमहाडद्यामुवराचंचलातथा ॥
परंस्तिन्नानित्यंधर्मकर्मविवर्जिता ५ एवंसर्ववयंजातंवृद्धेसतिवरानने मरणांतस्यवैदेविस्वपरेसर्प्यता
स्तथा पत्नीचैवतदातस्यदुष्टावैभ्यभिचारिणी ६ उभौचमरकोपातोस्वकर्मवशातः प्रिये ७ कुम्भीपाकेमहाघोरेना

क
११

इति श्रीकर्मविपाकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे कृतिकानस्य प्रथमपादप्रायश्चित्तकथनं नाम द्वादशोऽध्यायः १२ शि
 वउवाच नराणां परां पशीलानामिह जन्मसमुद्भवं सुखं वक्ष्याम्यहं देवि पूर्वकर्मफलं पतः १ धेनदं तं परादानं गोसुवर्णं
 मृगजादिकम् तत्फलं न महादेवि इह तस्मात्सुखं भवेत् २ शरीरे जन्मतः कान्तिर्लक्ष्मीवाङ्मणवानपि सौख्यं प्रसज्यं
 ते नित्यं सुव्रतो धनतस्तथा ३ नरोगो जायते देवि दुःखं नैव कदाचन इह लोके सुखं भुक्त्वा कीर्तिमान् सुखमेधते ४ अ
 थ वक्ष्याम्यहं देवि न ह्यनेकतिका हूपे द्वितीयचरणो देवि पूर्वपत्फलमुच्यते ५ कान्यकुब्जो हि जः कश्चिदिन्द्रशर्मेति
 नामतः पत्नी रुद्रमती देविकुशीला कलहप्रिया ६ वेदपाठरतो नित्यं स्वउद्गस्य च पाठकः एकदा तत्र वैदेशे कश्यपश्च
 श्रीनराधिपः ७ मरणो तस्य वैयाते तद्विप्रस्य निमन्त्रणम् भुक्तं तेन तदा देवि क्षत्रियस्य क्रिया सुच ८ गृहीतं तस्या
 वैदानं प्राप्य चैव गजादिकम् सर्वं गृह्य गृहं गत्वा भुक्तं बहुदिनं प्रिये ९ ततो बहु गते काले तस्य विप्रस्य पञ्चता पातो
 वैयमलोके वै नरके वै सुदारुणे १० भुक्तं स्वकर्मजं दुःखं युगमेकं वरानने गजव्याघ्रकृते मेयो नितो भुक्ते पृथक्
 पृथक् ११ मनुष्यत्वं ततः प्राप्य पूर्वकर्मविपाकतः पुनर्जायते देविकन्यका विविधास्तदा १२ मृतवत्सा भवेन्ना
 शरीरं गाश्च विविधा प्रिये शान्तिं तस्य प्रवश्यामियतः मृगप्रवास्यते १३ गायत्री लक्ष्म्या जायेन नम्रम्वकेन तथा प्रिये ॥

राम
११

हितायां पार्वती हरसंवादे भरणाय चतुर्थं चरणं प्राप्य श्रितकथनं नामैकादशोऽध्यायः ११ ईश्वर उवाच कृत्वा यां व
 ररोहे पूर्वजन्मनिसंजितम् नामतो अहिशर्मेति शुभाशुभविचेष्टितम् १ ईशाने पिततो देविकोशलापुत्रो न धे
 रजपुत्रो वसन्तकश्चिन्नगरे गृहसंज्ञके २ नामतो अहिशर्मेति तस्य पत्नी कलाशुभा धनधान्यसमापन्नो रूपवान्म
 न्मथो यथा ३ याति चौरखेटकं नित्यं मृगीं हत्वा च गर्भिणीं प्रत्यहं मृगयां सेनयोषये त्वत्तनुं तथा ४ शरीरे रद्धता जा
 ता दया तस्य न चाभवत् ततो वै मरणादे विस्तीर्णार्थात् ततो भवत् ५ सत्यलोकं गतस्तेन भार्यायाः सुकृतेन तु भ्रा
 तां कल्पमितं पुराणं सत्यलोके वरानने ६ पुनः पुराणस्यै जाते मानुषात्त्वमुपागतः पत्न्या सह ततो देविकुले मह
 ति पूजिते ७ पूर्वजन्मविषाकेन मृतवत्सत्त्वमाप्नुयात् मृगीं स गर्भो हतवान् पूर्वजन्मनिसुव्रते ८ तेन कर्मविषा
 केन मर्त्यलोके स पुनः कः तस्य शान्तिं प्रवक्ष्यामि यतः पुत्रोऽपि जायते ९ गायत्री जातवेदाभ्यां लक्ष्मैकं जयंतथा
 दशांशहोमः कर्तव्यो विप्राणां भोजनंततः १० सौवर्णेन मृगीं कृत्वा मृगवालेन तथैव च पूजयित्वा विधानेन का
 पिलां च ततः प्रिये ११ प्रदद्याद्देवि दुषे ब्राह्मणाय सुते जसं हरिवंशस्य अवरं चण्डीयाठं शिवार्चनम् १२ एवं कृत्वा १३
 विधानेन शीघ्रं पुनः प्रजायते कन्यकान् भवेत्तस्य गर्भपातो न जायते १४ रोगात्पुत्रो ज्ञाते रोगी सर्वकामः प्रजायते १५

का.
१२

वृद्धे सति वरारोहे पुत्रः शत्रुर्भवेदिति मृतवत्सा भवेन्ना रि पूर्वजन्म विपाकतः १२ तस्य पुत्रपमहं वक्ष्ये यतो रोगो निवर्तते ७।
नः पुत्रो भवेद्देवी कन्यका नैव जायते १३ जातवेदादि मन्त्रेण जपं वै कारयेदुधः लक्ष्म्यं प्रयत्नेन ततो होमं तिलादिभिः
१४ चतुरस्रं भुक्त्वा हरिवंशं श्रवणं ततः भूदानं विधिवत् कुर्याच्छ्रापायात्रायदापयेत् १५ एवं कृते न संदेहो रोग
नाशो भविष्यति पुत्रश्च जायते देवि नान्न कार्या विचारणा १६ इति श्री कर्म विपाक संहिता यां पार्वती हरसंवादे कृतिका
नक्षत्रस्य तृतीय चरणा प्रायश्चित्त कथनं नाम चतुर्दशोऽध्यायः १४ शिव उवाच कान्यकुब्जो द्विजः कश्चिन्नर्मदादक्षिणो
तटे माहिषात्प्रां वसत्येको द्विजः परमवैष्णवः १ नामतो यो धर्मेति तस्य भार्या तु दानवी प्रत्यहं वै श्रवति स्तुतिं कुर्यात्
चाकरोत्सदा २ तत्र वैश्य उवासे को धनधान्य समन्वितः वैश्यस्तेन विप्रेणा स्वर्गो नीतमणं बहु ३ ततो बहुतिथे काले
स विप्रो मत्पुमागतः ऋणं तस्मै न दत्तव्यं वै श्रया यतु स्वकर्मणे ४ मरणो सति विप्रस्य रौरवं नरकं गतः वैश्यकर्म कृतं तेन
स्वकर्मपरिमुच्यते ५ विंशद्वर्ष सहस्राणि नागलोके वसत्यसौ नरकान्निःसृतो देवि पातौ वृषभशूकरौ ६ यो निद्रयं
फलं भुक्त्वा मनुष्यत्वमवाप्नुवान् धनधान्य समा युक्तस्तस्य पुत्रस्य प्रभावतः ७ ऋणा संवन्धतो देवि वैश्य पुत्रत्वमाग
तः ८ प्रत्यहं तस्य वैद्रव्यं व्ययं कुर्याद्दिने दिने ९ मद्यवेश्या प्रदानेन धनं सर्वं व्ययं कृतं यदा पुत्रः समुत्पन्नो युव रूपो

राम.
१२

होमं च कारयामास षडंशोदानमेव च १४ दशवर्णोततोदघाद्विधिवद्वास्त्राणां यवै भोजयेच्छतसंख्यं च ब्राह्मणं वेदपा
 रगम् १५ एवं कृतेन भोदे विपुत्रश्चैव प्रजायते रोगाणां च निवृत्तिः स्यात्पूर्वपापस्यो भवेत् १६ इति श्रीकर्मविपाक
 संहितायां पार्वतीहरसंवादे कृतिकानक्षत्रस्य द्वितीयचरणप्रापश्चितकथनं नाम त्रयोदशोऽध्यायः १७ शिव उवा
 च तृतीयं तस्य वैदेवि चरणां वदतः शृणु काप्यकज्जकलेकश्च नगरेऽस्य संज्ञकं १ उद्योतसर्पमिविरव्यातस्तस्य
 स्त्रीगिरिजाभवत् वेदपाठरतो नित्यं दारिद्र्येनैव पीडितः २ कर्कसाभामिनी तस्य निधुरं वदती स्मृता एकदा स्म
 र्यमहरोत्तैलकारस्तदागतः ३ गंगामध्ये ततोदानं तस्मै विप्राय वै शिवे प्रददौ लक्षसंख्यां वै स्वर्णमुद्रां तु दक्षिणाम्
 ४ प्रतिगृह्य ततोदानं गृहं गत्वा द्विजस्तदा व्ययं करोति स्म तदा भार्या पुत्रेण चैव हि ५ वेदपाठं ततस्तत्काप्रत्यहं स सु
 खं शिवे मरणां च द्वसमये गृहे शय्योपरि स्थिते ६ स्वर्णमध्ये च दानं वै न दत्तं गिरिनन्दिनि सगतो नरके घोरे यमराजेन
 प्रेरितः ७ भुक्तेन नरकं जंडुः स्वस्ती पुत्रेण च संयुतः युगमेकं वरारोहे प्रेतत्वं काकतांततः ८ ततः शृगालयोनिं च मा
 नुष्यत्वं ततो गतः पूर्वजन्मकृतं कर्म इह लोके प्रभुज्यते ९ पाठयामास वै वेदान् ब्राह्मणो भ्यो वरानने तत्संजितफला
 देवि महेश्वर्यमवाप्नुयात् १० भार्या मृता ततः पुनो द्वितीया च विवाहिता शरीरे बहवो रोगाः सुखं तस्य न जायते ११

क०
१३

जाप्यं च कारयेत् ८ पार्थिवं तिलपिष्टेन गोमयेन तथा प्रिये पूजायामासु विधिवद्भक्तिपुक्तेन चेतसा ९ होमं वै कारयेद्दे-
वी षडंशं दक्षिणां ततः आचार्याय सुवर्णं च पूर्वपायविशुद्धये १० कूपं रवातंततो देवि वाटिकां चैव कारयेत् एवं कृतेन संदे-
हो रोगनाशो भवेद्नु ११ कन्यकान भवेद्देवि पुत्रश्चैव प्रजायते मृतवत्सालभेत्सु च चिरं जीवि न मृतमम् १२ इति श्रीकर्म-
विपाकसंहितायां पार्वती हरसंवादे रोहिणी नक्षत्रस्य प्रथमचरणो प्रायश्चित्तकथनं नाम षोडशोऽध्यायः १६ शिव उ-
वाच द्वितीयचरणं देवि रोहिण्याः शृणु विस्तरं गङ्गाया उत रेकूले पुरं वैमानिकं शुभम् १ वासुदेवश्च नाम्ना हि बाला लो-
वेदपारंगः लीलावती पवित्रा च तस्य पत्नी शुभा तथा २ पुवती रूपसंयन्ना खेरिणी च सदा प्रिये बहुद्रव्यं तपालब्धं।
परप्रसन्नः ३ पापाहपार्जितं द्रव्यं शुज्यते यतिना सह गङ्गायामरणांतस्य विप्रस्य भार्यया सह स्वर्गवासो हि दम्प-
त्योः षष्टिवर्षसहस्रकम् ततः पुरा पश्ये जाते मर्त्यलोके वरानने ४ धनधान्यसमायुक्तो धर्ममतिरथा धिका पुत्राश्च
वहवस्तेषां मरणां चैव जायते ६ कन्यका विविधास्तासां मृत्युश्चैव प्रजायते पुनश्च तस्य हानिश्च बहु रोगः प्रजायते ७
तस्य शांतिं प्रवक्ष्यामि यत्कृतं पूर्वजन्मनि चम्बुकेति च मन्त्रेण लक्ष्म्या जाप्यं च कारयेत् ८ देवस्य प्रतिमां कृत्वा पूजये-
च्चैव शास्त्रतः सुवर्णस्य शिवं कृप्यात् पलपञ्चप्रमाराकम् ९ धूपैर्दीपैश्च नैवेद्यैर्मन्त्रेणानेन पूजयेत् ॐ ह्रीं ह्रीं जूं सः

राम-
१३

भवत्त्रिये ९ तदा सप्तमया त्रीतिशोकं दत्वा तयोस्तदा पुनः पुत्रो न जातो वै पूर्वजन्मविपाकतः १० प्रापश्चितं प्रवक्ष्यामि
पूर्वपापविशुद्धये गायत्रीलक्षणाय नतदर्थं वाटिकां यथि ११ कृपं प्रयत्नतः कुर्यात्तडागं विधिपूर्वकं होमं वैकारये
सैव विधिपूर्ववरानने १२ पलपञ्चसुवर्णस्य दानं दद्याद्दिशेषतः दशवर्णाप्रदातव्या सुवर्णयुक्ता सहास्रवरा १३ भोजयो
च्छतविशं स्तुयथा सक्तिसदक्षिरान् एवं कृतेन संदेहो रोगनाशो भवेदनु १४ पुत्रपौत्रा विवर्द्धते मम वा कपं न चान्य
था इति श्रीकर्मविपाकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे कृतिकानक्षत्रस्य चतुर्थचरणो प्रापश्चितकथनं नाम पंचदशो
ध्यायः १५ महादेव उवाच अथातः संव्रवक्ष्यामि ब्रह्मलक्षणं नक्षत्रजं फलम् रोहिण्याः प्रथमे पादे यस्य जन्म च जायते १
तस्य कर्म पुरा देवि संचितं संव्रवीम्यहम् अन्तर्वेद्यां हि जः कश्चिज्जोयना मावसत्त्रिये २ उष्णकर्मविहीनश्च चौरकर्म
रतः सदा साहचौरेण भो देवि बहुद्वयमुपार्जितम् ३ परस्त्रीलंघनो देवि स्वभायो परिमुच्यते एवं बहुगते काले काल
वश्यस्ततो भवेत् ४ यमाज्ञपापमदूतैर्नरके नाम कर्दमे वासयामास भो देवि षष्ठिवर्षसहस्रकम् ५ नरकान्निः
स्ततो देवी कुक्कुटत्वं प्रजायते ततो पातो महादेवि नरयोनिं च दुर्लभम् ६ पारुण्ये गेरा संयुक्तः पुत्रो नैव प्रजायते वे
प्रपाः कन्याः प्रजायते पुत्रस्य मरणं भवेत् ७ तस्योपदानं वक्ष्यामि तासर्वेष्वपि ८ नमः शिवाय मंत्रेण लक्ष

क^१ ववशनने स्वधर्मनिरतो नित्यं शिवमक्ति यशयणः ३ कृषिवै सो करो चैव विज्ञाणां चैव सेवकः पित्रोश्च परमो दासः सदा च मि।
 १४ यभाषणः ४ एतस्मिन्नगरे देवि व्रती कश्चन समागतः भिक्षार्थमागतो द्वारे तथा भिक्षाददेन च ५ अपभ्रंशं वचोचतुभि
 सुकंप्रतिसुन्दरी विष्णुदासो गृहे नासीत् तद्दिने कुत्रचिजतः ६ एवं बहु गते काले तस्य मृत्युर्वभूव ह भक्तत्वात् मम भो
 देवि यस्स लोके गतः स वै ७ त्रिंशद्वर्षसहस्राणि यक्षेण सह भोगवान् तस्य भार्या मृता क्रूरश्च श्रूयः खदापि नी सा
 गतानरके घोरे रौरवे नाम्नि भामिनी भुक्तानरकजं दुःखं पनव्या ब्रीव भूव ह ९ पुनः शृगाली वै जाता मानुषी च ततो भवे
 त् पुनर्विवाहिता सा वै मर्त्यलोके वशनने १० वन्ध्या चैव विशालाक्षि पूर्वजन्म विपाकतः रोगो बहु भवेद्देवि सुखं नैवो
 पजायते ११ तस्याः पुण्यं प्रवक्ष्यामि पूर्वपापप्रणाशनम् स्वयतिं प्रत्यहं माघे स्नाययेद्दुष्मवारिणा १२ श्वश्रूचरणयोः
 शतार्जमस्कर्यात्पयत्नतः अलावूने वरवादे तु षडदशाब्दप्रमाणतः १३ माघे नियमतो देवि यतिना सह सुव्रते स्नानं
 नियमतो देवि दीपं दद्याद्यथाविधि १४ ततः कृत्वा सुवर्णस्य रुद्रसं वै द्विपलस्य च शेष्यां दशपलां देवि वै दी शुभां च का
 रयेत् १५ रुद्रसं तस्यां च संस्थाप्य कस्य रुद्रस्य स्वरूपिणं पूजयित्वा ततो देवं शङ्खचक्रगदाधरम् १६ सगणं देवदेवेशं च
 षकेतुं वरप्रदं ततो वै पूजयेद्देवि विधिवच्चारुरूपिणम् १७ वस्त्रकाञ्चनकेपूरेः कण्डलाभ्यां विशेषतः तद्दृष्टं वेदि।

हरायनमः इतिप्रतिमांस्थापनं ऐष्यपात्रे ॐ ह्रीं ह्रीं जूं सः महेश्वरायनमः इति धूपकणीनीं संगृह्य स्थापयेत् ॐ ह्रीं ह्रीं ।
जूं सः पिनाकघृतेनमः इतिप्रतिमां स्थाप्यावाहनं च आवाहयेत् महादेवं देवदेवमसनातनम् इमां पूजां गृहाण त्वं मम ।
पापं व्ययो हतु १० ॐ ह्रीं ह्रीं जूं सः परं त्वेवं शंषं सहं सं सो हं शं करस्य सर्वेन्द्रियवाङ्मनश्चक्षुः श्रोत्रघ्राण इहागत्य इह जी-
वस्थितिं सुखं चिरं तिष्ठतु स्वाहा इति प्राणप्रतिष्ठां विधाय शिवं ध्यायन् पूजयेत् ॐ ह्रीं ह्रीं जूं सः पशुपतये नमः इति पा-
ज्वा मृतेन स्नानम् ॐ ह्रीं ह्रीं जूं सः शिवाय नमः इति चन्दनादिभिः पूजनं ॐ ह्रीं ह्रीं जूं सः महादेवाय नमः इति विस-
र्जनम् गोदानं च ततः कुर्यात् कृष्णं च कपिलां ततः विप्राप वेदविदुषे सुवर्णं दक्षिणां ततः प्रदक्षिणां ततः कुर्याद् विप्रा-
स्य शानरूपिणः शतसंख्यान् दिजांश्चैव भोजयित्वा विसर्जयेत् ११ प्रयागे मकरे माघे पल्पा सहवरा नने स्नानं कुर्याच्च
भो देवि व्रतमेकादशीं चरेत् १२ एवं कृतेन संदेहो रोगनाशश्च जायते पुनंचापिलमेद्देवि चिरं जीवि न मुमम् १३ यद्ये-
वं न प्रकुरुते स प्रजन्म स्वपुनरुक्तः इति श्रीकामे विष्णोः संहितायां पार्वती हरसम्वादे रोहिणी द्वितीय चरणे प्रायश्चित्त कथनं
नाम सप्तदशोऽध्यायः १७ शिव उवाच गोमत्या उत्तरे कृत्वा कोशद्वयं प्रमाणतः विष्णुदासेति विख्यातो देवीपुत्रो वरा-
नने १ शङ्करे वैपुलेषु मेतस्य भार्या च सुन्दरी कर्कशाकलदासा वैपतिविदेयकारिणी २ शुश्रूषां कुरुते नैव श्वश्रूश्चैव

कायुक्तं तस्मै विप्राययेत् १८ अन्यान्विप्रान्वरारोहे भोजयेद्विविधैः सैः पायसैर्मोदकैः शुभैः षट्षष्टिप्रमितान्नीये १९
 ततो गां कपिलां दद्यात् स्वर्णशृङ्गीं सनूपुराम् सप्तमीरवियुक्तायां वतं कुर्यान्ममप्रिये २० गोपालस्य च मन्त्रेण लक्ष्म्या
 चकारयेत् हवने तदृशां शेनमार्जनं तर्पणं तथा २१ एवं कृते न संदेहो शीघ्रं पुत्रावाप्यते कन्यकानैव जायंते रोगश्चै
 व नितर्तते २२ इति श्रीकर्मविपाकसंहितायां नारदोक्तं हरसंवादे रोहिणीनक्षत्रस्थ तृतीयचरणा प्रापश्चित्तकथनं नामाष्टा
 दशोऽध्यायः १८ शिव उवाच रोहिणीपाश्वरणां देवि चतुर्थे सांप्रतं शृणु यत्कृतं संजितं पूर्वमिह जन्मनितम्फलम् १ उ।
 द्विशर्मा द्विजः कश्चिद नर्वेद्यां वभूव ह पुरोहितो महाभयः परयाके सदारतः २ सास्त्री परराता तस्य च ज्वला च पला सदा
 धनं च संचितं तेन प्रतिग्रहेण वैप्रिये ३ मरणांतस्य वैजातं यश्चाज्ञायामृता तु सा गतो सौ नरके घोरे पूर्वजन्मविपाकतः
 ४ युगमेकं वरारोहे भुक्त्वा नरकपातनां वृषयो निचसं प्राप्नोरा स भवत्वंत तोलभेत् ५ मानुषत्वं पुनर्यातो मध्ये देशे वरान
 ने पुत्रता भवद्देविकन्यका चैव जायते ६ शरीरे रोगमुत्पन्नं सुखं नैव प्रजायते प्रापश्चित्तं ततो देवि प्रवक्ष्यामि वरानने ७
 आकृष्टेति जयन्मन्त्रं लक्षं वैविधिवन्मिये होमं तु कारयामास तिलाज्यं मधुना सह ८ कुरांडे वैवर्तुलाकारे दशांशं तर्प्य १५
 णं तथा मार्जनं तु विशेषेण ततो ब्राह्मणभोजनम् ९ दशवर्णां प्रदातव्या पुंड्रं तु सप्तधा मिये शय्यां दद्यात्पत्नेन वि।

के० तेन संदेहो गनाशो भवेद्भुवं १० पुत्रस्तु जायते देवि वन्ध्यत्वं च प्रणश्यति इति श्री कर्मविपाकसंहितायां पार्वती हरस
 १६ म्वादे मृगशिरो द्वितीय चरणाय स्थित कथनं नामैकविंशोऽध्यायः ११ शिव उवाच नर्मदा दक्षिणे तीरे पुरीकानामवैपरी
 तस्यां पुण्यां विशालाक्षिकुलालोधनवानपि १ कुलालकर्मतो देवि बहुद्रव्यमुपार्जितम् कर्मचन्द्र इति ख्यातास्तस्य प
 त्नी च देवकी २ स्वकर्मनिरतो नित्यं पात्रं कृत्वा दिने दिने एवं सर्वव्ययं जातं वृद्धत्वं च ततो भवत् ३ वृद्धे जाते महादे
 वि दरिद्रत्वमजायत सूर्यकारस्य वैद्रव्यं व्यवहारे गृहीतवान् ४ शतसंख्यमितं स्वर्णं व्ययं सर्वकृते शिवे कुलालस्याभ
 वन्मृत्युः पत्नी तस्य मृता पुरा ५ नर्मदायां महादेवि तावुभौ मृत्युमायतुः ततीर्थस्य फलाद्देवि स्वर्गलोकं गतावुभौ
 ६ बहुवर्षसहस्राणि ताभ्यां भुक्तं शुभो फलम् ततः पुरा पश्ये जाते मृत्युलोके च जायते ७ मानुषे पि शुभं जन्म धन
 धान्यसमन्वितः पुनर्विवाहितानारी पूर्वजन्मप्रसङ्गतः ८ ऋणसंवन्धतो देवि पुत्रो यातस्तदाशवे सूर्यकारे महा
 देवि वैरुध्यं बालतः कृतम् ९ प्रत्यहं वसुपल्लव्यं तत्सर्वं च व्ययं तथा घृतवेष्याप्रदानेन धनं सर्वं व्ययं गतम् १० पुवा
 यातो यदा देवि पुत्रकन्यासमन्वितः मरणांतस्य वैयातं पुनः पुत्रो न जायते ११ अथ शान्तिं प्रवक्ष्यामि शृणु सर्वं वरा
 नने गायत्री लक्षजायेन नमस्त्वेन तथा प्रिये १२ कर्तव्यं कुरात् मुग्रं वै त्रिकोणं विधिवन्मिये होमं च कारयेद्देवि दशा

तदा मृत्युर्भवेदनु ११ पुनः पुत्रस्य चाभावः कन्यका नैव जायते तस्याप्यस्य विष्णुद्वयार्थे प्रापश्चित्तमतः १२ गायत्रीलक्ष्मजाये
न दुर्गाया पूजनेन च दशवर्षा प्रदानेन भूमिदानेन पार्वति १३ सर्वपापक्षयं याति पूर्वजन्मसमुद्भवम् गयाश्राद्धं प्रयत्नेन तद्
र्थे नियतः प्रिये १४ प्रयागे मकरे मासि स्नानं कुर्यात्प्रयत्नतः ततः पापं क्षयं याति पुनः पुत्रश्च जीवति १५ रेणाः सर्वे क्षयं
याति नान्त्रकार्या विचारणा इति श्रीकर्मविषाकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे मृगशिरःनक्षत्रस्य प्रथमचरणप्रापश्चित्तक
थनं नाम विंशोऽध्यायः २० शिव उवाच कान्यकुब्जेषु भेदेषु निकटे नन्दनेपुरे बोधशर्मा द्विजश्चासीत्परे तस्मिन् निर्वर्धनः
१ परान्नं भुज्यते नित्यं परमेष्ठे ध्येतः सदा तस्य पत्नी समाख्याता वाधमाना मवैपुरा २ जन्मतो मरणां यावत्परान्नं भुज्यते
न वै नरके पतनं तेन तयोर्जातं प्रतिग्रहात् ३ बहुवर्षसहस्राणि प्रवासो नरके भवत् नरकानिः सतो देविका कश्चैव मृगो म
वत् ४ पुनर्वैमेष्यो निश्च पूर्वकर्मविषाकतः ततो वै मानुषो जातो मध्यदेशे वरानने ५ रोगवान् क्षीणश्च पुत्रकन्याविव
र्जितः परान्नं प्रत्यहं भुक्ते श्राद्धं नैव कृतं पुरा ६ अतो वंशस्य वै छेदः फलं चैव तु पूर्वजम् शान्तिं तस्य प्रवक्ष्यामि पूर्वपापक्ष
यो यतः गायत्री जातवेदाभ्यां द्विलक्षं जायते च्छ्वे ततः पापविष्णुद्विः स्याद्दशांशहवनं यदा ८ मार्जनं देविकर्तव्यं ब्रा
ह्मणान् भोजयेत्ततः शतसंख्यान् दिनां भुज्यन् गृहस्थान् भिभृतिः ९ दृष्टमैकप्रदद्यात्तु नीलवर्णं विभूषितम् स्वं क

क० पंचपूर्वजम् ११ आनुस्तस्य कनिष्ठस्य मरणां पूर्वजन्मनि तदुद्देशेन भो देवि तस्माद्भोगं च जायते ११ तस्य पापं स्युद्धि च।
 १७ ऋणु देवि प्रयत्नतः गायत्री मूलमंत्रेणालक्षजाप्यं च कारयेत् १२ गृहचित्तवडंशं च पुण्यकार्यं च कारयेत् गायत्री जातवे
 देन न्यम्बकेन तथैव च १३ लक्षत्रयं जप्यं चैव दशावर्णां प्रदाययेत् हवनं विधिवत् कुर्यात्तर्पणं मार्जनं तथा १४ सौवर्णा
 स्पवरारोहे सूर्यं कुर्यात्प्रयत्नतः पलपंचप्रमारो न द्विगुणं चन्द्रमेव च १५ शेष्यस्यैव प्रकुर्यात्तु यथाशास्त्रं प्रपूजयेत् मा
 न्त्रेणानेन भो देवि दद्याद्दिप्रायतद्वयं १६ ऋणु देवि वरारोहे नृणां वै पूर्वजन्मनि यत्कृतेन महाघोरे नरके परित्यज्यते
 १७ उज्जयिन्यां पश्चिमे द्वारे वैश्यो वसति भाग्यवान् धनधान्यसमायुक्तः स्वधर्मनिरतोः सदा १८ एवमर्द्धवयोजा।
 तंदरिद्रत्वं ततो भवत् व्ययार्थं वै ततो देवि विप्रस्वर्णं गृहीतवान् १९ पलविंशप्रमारो न न्ययं जातं वरानने ततो वैश्य
 स्य मृत्युर्वै भार्यया सहितस्य वै २० स्वर्गं जातं ततो देवि नर्मदा मरणादपि षष्टिवर्षसहस्राणि स्वर्गस्यैव फलं शुभम् २१
 भुक्तं बहुविधं देवि भार्यया सहितेन वै ततः पुरायक्षये याते पुनर्मर्त्यौ वभूवतुः २२ धनधान्यसमायुक्तो पुत्रकन्यावि
 वर्जितो रुग्णो दुर्बलगात्रो च पूर्वकर्मफलेन तौ २३ ऋणसम्बन्धतो देवि विप्रः पुत्रो भवतदा ऋणं यावत्प्रमाराणं वै शृ
 हीतं पूर्वजन्मनि २४ तावन्मात्रं गृहीत्वा तु ततो वै मरणां भवेत् पुनः पुत्रो न तस्यैव विंशद्वर्षे गते सति २५ तस्य दानं।

शतर्षणततः १२ ततोवैकमिलां दद्याद्देमपृङ्गीसहाम्वरात् एवं कृत्वा वरारोहे पुनः पुनः प्रजायते १४ सूर्यकारस्य प्रतिमां
पलसप्तदशस्य तु सुवर्णस्यैव भोदे विरचितां वस्त्रच्छादिताम् १५ सूर्यरोष्यस्य वैकुण्ठ्यात्पलवष्टिप्रमारातः प्रदद्याद्दे
विड्ये ब्राह्मणाय सुते जसे १६ तस्योद्देशे न भोदे विनष्टवन्धात्प्रमुच्यते पुनश्च जायते देविना न कार्या विचारणा १७
इति श्री कर्मविषाकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे मृगशिरोनक्षत्रस्य तृतीयचरणोपापञ्चितकथः न नाम द्वाविंशोऽध्यायः
२२ शिव उवाच अथ वक्ष्याम्यहं देवि चतुर्थचरणं तथा भृगुशिरोनाम नक्षत्रं तस्य पूर्वच सञ्चितम् १ अवंती परतो दे
विदसिरो कोशयज्वके पुरंतश्चैव विख्यातं केशवं नाम शोभनम् २ वसन्त्येको हि देवेशि ब्राह्मणो वेदपारगः किशोरश
र्मा विख्यातो मृतगे हे प्रभु ज्यते ३ कष्टेनैव महादेवि व्ययं कुर्ष्यादिने दिने धनं च बहुधा कृत्वा परापकार्येन कारयेत् ४
ततो ज्ञातुः कनिष्ठस्य भागं नैव ददाति सः त्रिकोटिप्रमितं द्रव्यं स्वगे हे चैव सञ्चितम् ५ द्रव्यस्यैव विभागा यमरात्रा
ह्यरात्रौ परि कृतं भ्रात्रा कनिष्ठेन द्रव्यं तस्यैव तदन्तवान् ६ एवं बहुतिथे काले किशोरः समस्तसु वै गतो वै नरके घोरे सगमे
को न विंशतिं पुनः कर्मवशाद्देवि गर्दभत्वं च जायते वृकयो निजतो जातो मानुषत्वं भवेत् पुनः ८ मध्यदेशे वरारोहे पुत्रो
नैव प्रजायते कन्यका वहवो भर्मा विनश्यति मरणे ९ पूर्वजन्म कृतं कर्म भुज्यते देवि मानवैः इह लोके वरारोहे पुरायणा

का सर्वरोगक्षयो भवेत् पुत्रश्च जायते देवि वन्ध्यात्वं च प्रणश्यति १३ इति श्रीकर्मविद्याकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे शौद्रनक्ष
 १८ त्रस्य तृतीयचरसोऽप्यश्वितकथनं नाम चतुर्विंशोऽध्यायः २४ शिव उवाच अथातः संप्रवक्ष्यामि शृणु देवि यथापुरा
 कृतं नरेण यत्कृतं पूर्वं पूर्वजन्मनिकिल्बिषं १ अवनीपुरतो वात्सी तच्छूद्रस्को महाधनः विक्रयं क्रियते छांगमेद्रा
 योर्गृहवासिनोः गजमश्वं तथा रत्नं वस्त्राणि विविधानि च एकदा सूर्यग्रहरां दृष्टेन वरानने ३ गोसहस्रं कृतं दा
 नं भार्यया सहितेन वै नर्मदायां विसालासि खर्णवस्त्रयुतं तथा ४ तत्रैव बहुधा पीडां भुज्यते लोकसमुद्रवाम स्वर्गा
 कारस्य वैद्रव्यं व्यवहारनिमित्तकं ५ तद्गृहीतं चैव नोदत्तं ततः शृणु वरानने ततो बहुगते काले शूद्रस्य मरणांश्च भू
 त् ६ ततो सौ नरके घोरे वर्षे लक्षद्वयं तथा तत्रैव बहुधा पीडां भुज्यते चैव सकर्मतः ७ पुनर्जातो मर्त्यलोके काकं च
 महिषं च कम् मानुषत्वं ततो देविकुले महति वैशुभे ८ खर्णकारस्य वैद्रव्यं वै गृहीतं पूर्वजन्मनि नदत्तं वै ऋणं देवि
 पुत्रस्य मरणां ततः ९ पुनरूपो यदा जातो व्याधिरस्ततनुस्तदा देहाद्वैवात रोगश्च पुत्रस्य मरणां ततः १० भार्या ह
 यस्यायुक्तस्याप्रीतिमती भवेत् पूर्वजन्मनियत्कर्मणुभाषुभसरीरतः ११ मर्त्यलोके मनुष्येन भुज्यते नात्र सं
 शयः अथ ते संप्रवक्ष्यामि प्रायनिग्रहहेतवे १२ गायत्री लक्षजाप्येन हरिवंशप्रवरौ न च रथाश्च वस्त्रदानेन नत्रा

शृणुवादे पूर्वपापस्य पंथः गृहविताय मंभागवास्त्राण्यसमर्पयेत् २६ स्वर्णपञ्चपलेनैव पुष्पचमकराकृतिम् प्रदा-
 द्याद्देवविदुषे पूर्वपापस्यो भवेत् २७ पुनः पुत्रप्रसूयेत नान्त्रकार्यविचारणा इति श्रीकर्मविपाकसंहितायां पार्वती
 हरसम्वादे रोद्रनक्षत्रस्य द्वितीयचरणाप्रपञ्चितकथनं नाम त्रयोविंशोऽध्यायः २३ शिव उवाच अवनीनगरीनाम्ना
 ततः क्रीडाद्वयोपरि १ अधिकोणे महादेवि मङ्गलं नाम वैश्वरं तस्मिन् ग्रामेव सत्येको ब्राह्मणो घृततत्परः २ मध्यान्तरतो
 नित्यं चौरविद्यासुतत्परः परस्त्रीलंपटो देविवेश्यायां निरतः सदा ३ प्रत्यहं कुरुते देवि द्विजसूयो नराधमः चौरत्वाद् दू-
 व्यमुत्पाद्य नैव दानं समाचरेत् ४ एवं बहुधने पातं तस्य मृत्युर्व भूवह नरके पातयामास यमदूतौ यमाज्ञया ५ सप्रति
 र्षे सहस्राणि रोरेव परिपच्यते महाकष्टं लभेद्देवि शूची मुखकमिदिभिः ६ पुनः कर्मवशाद्देवि नरकान् निर्गतो यदा वि-
 डालका कथो निज्वतदा प्राप्नोद्वयं हि च ७ योगिद्वयफलं भुक्तं मालुषत्वं ततो लभेत् मध्यदेशे वरारोहेततो पीडामहत्पति-
 ८ वंशच्छेदो भवेद्देवि पूर्वकर्मविपाकतः तस्योपरि विसालाक्षि शांतिश्चण्डरानने ९ गायत्री जातवेदाभ्यां ज्यम्बकेन
 यथाविधि जप्यं वै कारयामास हवनं तर्पणं तथा १० लक्षत्रयं जपेद्देवि पूर्वपापविशुद्धये ततो वै पूजयेद्देवि तुलसीं शुद्ध-
 रूपिणीं ११ पूजयेद्देवि विधेः शान्तेर्भूयने वेद्यदीपकैः भूमिदानं ततो देवि यथाशक्ति प्रदाययेत् १२ एवं कृतं महादेवि

क० वेपुरेणुमे आभीरेण गृहे वा संमित्रत्वाद्गतवान् स्वयम् ९ बहुकालमवात्स्योत्सतनीत्यासुरसुंदरि आभीरेण ततो देवि स्व
 १९ णं दृष्ट्वा प्रहर्षितः १० तस्य स्वर्णं समाहृत्य स्व गृहे स्थापितं तदा ब्राल्लो नमो महत्कृतं द्रव्यं शोकतः ११ महा
 शोक समायुक्तः काशं चैव समागतः शरीरं च ततस्तत्कास्वर्णं सोकेन वै द्विजः १२ शूद्रे नैव महादेवितस्य स्वर्णं प्रभु
 ज्यते ततो बहु गते काले मरणांतस्य चाभवत् १३ नरके पातयाभास्यमहत्तैर्यमाज्ञया षष्टिवर्षसहस्राणि भुक्त्वा नरा
 कया तनं १४ ततस्तेन तु प्रेतत्वं भुक्तं नरकसहस्रकम् उल्लूकत्वं वरारोहे कोसिक्या निकटे ततः १५ शरद्वत्प्राउतरे
 काले मानुषत्वं ततो भवत् मध्यदेशे च भो देवि यत्प्रासहवरानने १६ धनधान्यसमायुक्तो राजसेवासुतत्परः जा
 तः पुनर्वसो देवि प्रथमे चरारोखलु १७ पूर्वजन्मनि भो देवि यतो गोशतदत्तवान् भूपतित्वं ततो देवि धनाढ्यत्वं
 भवेत्खलु १८ ब्राह्मणस्य हतं स्वर्णं स्वयं चौर्येण यत्पुरा तेन पापेन भो देवि पुत्रस्य मरणांखलु १९ तस्य शान्तिं प्रवा
 द्यामि तत्सर्वं शृणु यार्वति ग्रहविताष्टमं भागं पुराय कार्यं च कारयेत् २० गायत्री जातवेदाभ्यां याः फलेति तथा
 प्रिये लक्षत्रयं जपं कुर्याद्दशांशहवनं ततः २१ तर्पणं मार्जनं चैव दशांशक्रमतस्तथा हरिवंशस्य अक्षरां च।
 शिड्कार्चनमेव च २२ शिवायेणं विशेषेण वापिकां चैव कारयेत् कृपं चैव तडागं च यथिमध्ये च कारयेत् २३

मयानेनैतथा १३ तिलधेनुप्रदानेन सर्वपापक्षयो भवेत् स्वर्णमुद्रासहस्रस्य प्रतिमां कारयेद्बुधः १४ पूर्वोक्तविधि
 मानेन पूजयित्वा प्रक्षययेत् पार्थिवं पूजयामास तथा गोमयनिर्मितं १५ लक्ष्मणयप्रमारां च पंचगव्येन पूजयेत् पञ्चा
 मृतेन वा देविगोदुग्धेनैव पूजयेत् १६ तथा च विविधैर्मन्त्रैः षडङ्गैर्वेदसंभवेः अर्द्धांगमुच्यते रोगो नात्र कार्यविचार
 रा १७ वन्यत्वं प्रशमयति लभेत्सुत्रं न संशयः मृतवत्सालभेत्सुत्रं चिरं जीविन मुत्तमम् १८ इति श्रीकर्मविद्या
 कसंहितायां पार्वतीहरसंवादे रौद्रनक्षत्रस्य चतुर्थचरणा प्रापञ्चितकथनं नाम पंचविंशोऽध्यायः २५ शिव उवाच
 येन राः परद्रव्यं च हरन्ति सततं प्रिये तेन राः दुःखितां यांति रोगेनैव प्रपीडिताः १ ऋणं यस्य गृहीतं वै तदृणं न ददा
 ति च ऋणसंबन्धतो देवि पुत्रो भवति दारुणः २ तस्य गात्रं च वै भयं धातुमन्नं तथा नरः कन्याया तातु पूर्वै हि फलं भ
 वति तादृशम् ३ अवंतीयुरतो देवि रव्यातं चैव सुसोभनं क्रोशमानं ततो देवि चोत्तरे नगरं तथा ४ वसंतपुरमित्याख्यं
 वसनि बहवो जनाः नाम्ना तन्मध्य आभीरो नन्दनो वसति प्रिये ५ तस्य भार्या तु विख्याता नाम्ना वै सुन्दरी प्रिये स
 र्वथा च महादेवि कृपणः सहभार्यया ६ मित्रं तस्य महादेवि बालरुणो वेदपारगः सतिष्ठति पुरीमध्ये धनं च बहु संवि
 तं ७ प्रत्यहं च परान्नेन भोजनं कुरुते नरः यदा स प्रौढिया तस्मां पुरी चैव तदा त्यजन् ८ आगतो मित्रपार्श्वे वै वसने

क २० क्रोशप्रमाणके १ लक्ष्मणास्पयरेख्यातंतनैववहवोजनाः वसन्तिवैष्णवाः सर्वेदेदकर्मविचक्षणाः २ स्वर्णकारेवस
 त्वेकः स्वकर्मनिरतः सदा दामोदरइतिख्यातः तस्यपत्नीप्रभावती ३ विष्णुभक्तिरतः शान्तः सज्जनानांचसेवकः
 पत्नीयतिव्रताजस्यपतिशुश्रूषणे रता ४ तस्यपुत्रद्वयंजातंशुराज्ञं पितृसेवकम् एकाचवल्लवीतत्रनिवासायत
 दागता ५ पुत्रद्वयसमायुक्तावहगोधनसंपुता एकोधूतरतः पुत्रोद्वितीयश्चौरसंमतः ६ उपार्जितंमहिषीवद्वंगो
 धनंवहधातथा चौरद्यूतोयचाराभ्यांमहार्घत्वमजायत ७ दुग्धादिकंमहादेविभुज्यतेप्रत्यहंसदा स्वर्णकारेवि
 नाद्रव्यंभीरिंसर्वसंपुताम् ८ आनीतवांस्तुस्वगृहंतदाचवरवर्णिनां ततोवद्वगतेकालेमहामारीज्वरादिना ९
 पुत्राभ्यांसमद्राक्षीत्मरणावल्लवीतदा द्रव्यंतस्यास्तदादेविस्वर्णकारोगृहीतवान् १० भुक्तंद्रव्यंचतत्सर्वंपाव
 नित्यतिभूतले भार्ययासहपुत्राभ्यांमहिषीगोधनादिकम् ११ ततोवयोनरेदेविमृत्युस्तस्याभवत्किल पत्नी
 तस्यमृतासाध्वीताभ्यांस्वर्गमभूत्पुनः १२ पंचवर्षसहस्राणिसर्वसुखमजीजनत् पुनःपुण्यः क्षयेजातेमानुषत्वं
 भवेद्भुवि १३ अयोध्यानगरेदेविसरयाउत्तरेतटे क्रोशद्वयंविशालाक्षिपरेदेहलसंज्ञके १४ स्वकर्मनिरतः प्राज्ञः
 स्वविद्यायांविचक्षुराः २ स्वदेशेचैवविख्यातः शत्रूणांचविमर्दकः १५ पुनर्विवाहितायत्नीसाध्वीयापूर्वजन्मनि

राम
 २०

आरां नारिकेरं च यंचरत्नसमन्वितं गङ्गामध्ये प्रदातव्यं स नौ चाश्वत्थपूजनम् २३ पलसप्तदशेनैव प्रतिमांकार
 पेद्भुधः चतुष्कोणगता वेदीं शैल्यं दशपलान्वितो २४ तन्मध्ये प्रतिमां स्थाप्य स पुत्रस्य द्विजस्य तु पूजयामास वै भक्त्या
 मंत्रेणानेन वै शिवे २६ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॐ ब्रह्म योनमः ॐ अनन्ताय नमः ॐ पुरुषाय नमः ॐ पुरु
 षोत्तमाय नमः ॐ शाङ्गिणे नमः ॐ पीताम्बराय नमः ॐ चक्रपाशाय नमः ॐ अच्युताय नमः वासुदेवाय दिदा
 शमिर्मन्त्रैरेभिः पृथक् पृथक् पूजयेत्प्रतिमां तां तु ततो दद्याद्दिजात्मने २६ पूजयेद्देवदेवेशं सर्वपापापमुत्तये ततः
 संप्राथम्यं देवेशं शंखचक्रगदाधरम् २७ पीतांबरं चतुर्बाहुं परावरीकनिभेक्षराम् वासुदेवं जगन्नाथं धराधरम्
 रोहरे २८ मम पूर्वकृतं पापं क्षम्यतां परमेश्वर ततो गां कपिलां दद्यात्स्वर्णशृंगीं स नृपुराम् २९ विधिवद्देद्विदुषे
 ब्राह्मणाय तपस्विने दशवरणं ततो दद्याद्ब्राह्मणान्भोजयेत्ततः ३१ भूमिदानं ततो दद्याद्विप्राय विदुषे ततः स
 वं कृतेन संदेहः पूर्वपापं विनश्यति ३२ संतानो जायते देवि रोगाणां संक्षयस्ततः कन्यकानैव जायन्ते वंध्यत्वं
 च प्रशस्यति ३३ इति श्रीकर्मविपाकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे पुनर्वसुनक्षत्रस्य प्रथमचरणश्रावश्चिन्तकथ
 ने नाम षड्विंशोऽध्यायः २८ शिव उवाच ॥ अथातः संप्रष्ट्यामि गिरिपति त्वं पूर्वजन्मनि अवन्तीपुरतो देवि पूर्वं ।

क
२९

नन्नायनमः गंधयुष्माक्षतेः सर्वोत्सृजयेच्च पृथक् पृथक् ततो गोकपिलां देवि स्वर्यं शृंगीं प्रपूजयेत् २९ मन्वेरानेन
भो देवि सर्वपापहरं शुभांम् ॐ नमो भगवती कामेश्वरी मम पापं व्यपोहतु स्वाहा पुरा मम कृतं पापं कामधेनो सुरे
श्वरि कपिले त्वं जगन्मातर्मम कार्यं प्रसाधनम् ३० ततश्च दद्याज्जं देवि ब्राह्मणाय शिवात्मने दशवर्णा ततो दद्या
त्पात्राणि विविधानि च ३१ दधभं च ततो देवि नीलकर्णं सुसंकृतं ब्राह्मणाय प्रदद्यात्तु सर्वपापस्य संक्षयम् ३२
भोजयेद्विविधैरन्नेः पायसैश्च समोदकैः ब्राह्मणं सतरंगं व्याकं रुद्रविष्णुस्वरूपिणम् ३३ प्रतिमां दाययेत्पश्चाद्वा
ह्मणाय वराय च वन्धुभिः सह भुजीत ततो विप्रं विसर्जनम् ३४ यथा शतपाप्रदद्याद्देवा ह्मणो भ्यश्च दक्षिणाम्
हरिवंशस्य अवरां र्थिवस्य च पूजनम् ३५ भूमिदानं विशेषेण ब्राह्मणाय च दाययेत् एवं कृते वरारोहे पूर्वजन्म
समुद्भवम् ३६ पापं प्रशमयेच्छिघ्रं मम वाक्पंचनात्यथा रोगादिविविधोत्पातं तत्सर्वं विलयं व्रजेत् ३७ वंशह
र्षिर्भवेद्देवि नान्न कार्या विचारणा इति श्रीकर्मविद्याकसंहितायां पार्वती हरसंवादे पुनर्वसुनक्षत्रस्य द्वितीयचरण
प्रायश्चित्तकथनं नाम सप्तविंशोऽध्यायः २७ शिव उवाच पुण्या मवंति कायां वै नापितो वसुनि प्रिये स्वकर्मराः परि
श्रुतः कृषिकर्मरतः सदा १ यत्नीतस्य महादेवि परं सिरता सदा कर्कशानमविरम्यातां दद्वैरानामनामतः २

रा
२९

तस्य नेत्रे विसाला पूर्वजन्म फलाश्रिते १६ वाल्ये चैव तु पुत्रस्य नेत्रं वामं प्रणाशितम् तेन पापेन भो देवि दृष्ट्वा मासु तस्मै
 यम् १७ भक्षितं तस्य तत्स्वर्गे न दत्तं बालरागाय वै तेन पापेन भो देवि मृतं पुत्रं वरं शुभं १८ मित्रसंस्मृतो पातं पुत्र
 यो न तथा ह्ययम् पूर्वजन्म कृतं देवि शुभाशुभ फलं तथा १९ भुज्यते प्राणिभिः सर्वैः तथा देवि विशेषतः म्लेच्छ सेवा
 रतो नित्यं म्लेच्छस्यैव वसंगतिः २० कुमार्गतो भवेद्देवि मर्त्यलोकं भजन् यदा शान्तिं शृणु महादेवि पूर्वपापप्रणाश
 नीम् २१ ग्रहविताष्टमं भागं पुराणकार्ये चकार सः गायत्री जातवेदाभ्यां याव्यलीन्यं म्वकेण वा २२ विष्मोरराट
 मंभेराजयं वै कारयेत् तथा पंचलक्षप्रमाणेन यथा पापं प्रणास्यति २३ होमं वै कारयेद्देवी दशांशं विधिपूर्वकम्
 ततो वै तर्प्यं शं कुर्व्यान्मार्जनं तु विशेषतः २४ प्रतिमां कारयेत्तद्द्विष्टोऽप्येव शिवस्य च अष्टादशयत्नस्यैव सुवर्ण
 स्पहरिं विभुं २५ तद्देव शिवस्यैव रजतस्य परं विभुम् प्रतिमां पूजयेद्देवि मंत्रैरानेन सुव्रते २६ ॐ गरुडव्यजदेवे
 शचराचरगुरो हरे वासुदेव जगन्नाथ सर्वपापं व्यपोहतु २७ ॐ नन्दिकेश्वरभूतेश देवदेव सुरेश्वर मम पूजां गृहा
 ण त्वं पूजयाप्यं प्रणम्य २८ तत इन्द्रादयश्चाष्टौ दिक्पालान् पूजयेत्खलु ॐ इन्द्राय नमः ॐ अग्नये नमः ॐ यमाय नमः ॐ
 ॐ नैर्ऋतये नमः ॐ वरुणाय नमः ॐ वायवे नमः ॐ कवेराय नमः ॐ ईशानाय नमः ॐ वल्लरो नमः ॐ अ

क
२२

चतुरस्त्रे ततः करोऽहोमं चैव तु कारयेत् तिलधान्यादिभिर्देविदशांशजयसंख्याया १८ वैश्यस्य प्रतिमादेविकारये।
द्वे सुवर्णातः पंचविंशयलेनैव रचितां च प्रयत्नतः १९ ताम्रपात्रेषु भेष्याप्य पूजयेत् प्रतिमां ततः मंत्रेणानेन भो
देवि गन्धपुष्पाक्षतादिभिः २० ॐ नमस्ते देव देवेश शंखचक्रगदाधर अज्ञानाद्वा प्रमादाद्वा मया पापं कृतं पुरा
२१ तत्सर्वं क्षम्यतां देव सरणागतवत्सल ॐ चक्रधराय नमः ॐ गोविंदाय नमः ॐ दामोदराय नमः ॐ क
ष्माय नमः ॐ हंसाय नमः ॐ परमहंसाय नमः ॐ अच्युताय नमः ॐ हृषीकेशाय नमः ॐ चक्रादिभिर्नीम्नास
र्वदिक्षु पूजयेत् प्रतिमां पूजयिष्यित्वा तु तां विश्राय प्रदाययेत् २२ ततो गां कृष्णवर्णां तु ब्राह्मणाय प्रदाययेत् पंच
संख्यामितां देवीं प्रदद्याद्देवकुलाय च २३ ब्राह्मणान् भोजयेद्देवियथा संख्यान् वरानने एवं कृते वरारोहेशो घ्नयुन
प्रजायते २४ वन्ध्यत्वं नासयत्याशु सर्वरोगो विनश्यति इति श्रीकर्मवियाकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे पुनर्वा
सुनक्षत्रतृतीयचरणप्रायश्चित्तकथनं नामाष्टाविंशोऽध्यायः २५ शिववाच अवन्त्याः पश्चिमे देवि क्रोशमानो
परिश्रमे कैवर्तको वसत्येको नन्दने च पुरेषु भे १ मनोहर इति ख्यातो धनाढ्यो जायते महान् मत्ता तस्या भवत्य
नीयति शुश्रूषणे रता २ मत्स्यमांसस्य भो देवि विष्णुं यंचा करोत् खलु संचितं वह्नं च न दानं वहुधा करोत् ३

राम
२२

एकस्मिन्दिवसेदेवि वैश्वो धनसमन्वितः स्वर्णकोटिचसंगृह्यनिकटे तस्य चागतः ३ नायितेन ततो देवि वैश्वो धन
 समन्वितः अर्द्धरात्रे गते काले ततः स्वद्वेन वैहतः द्रव्यं सर्वं गृह्णीत्वा तु तां परिचत तस्य जन् सर्वस्वर्णं व्ययं कृत्वा
 नदानं चकृतं क्वचित् ५ एकदा समये देवि नायितेन सह स्त्रिया प्रयागे मकरे मासि मासमेकं निरंतरम् ६ प्रत्य
 हं क्रियते स्नानं भार्यया सहितेनैव गोदानं चकृतं तेन वृषभं स्वर्णं भूषितम् ७ ततो वैश्वो रातस्य नायितस्य सुरेश्वरि।
 निर्जले तस्य भो देवि चोपलेपयि मध्यगे ८ यमदूतैर्महादेवि नरके नाम कर्द्दमे स्त्रियो यमाज्ञया वर्षसहस्रं वष्टि।
 संमितम् ९ नरकान् निर्गतो देवि व्याघ्रपोनिस्ततो भवत् पुनर्महिषयोनिं च मानुषत्वं ततो गतः १० ऋक्षे युनर्वसो दे
 वितृतीया चरणो वरे प्रातः स्नानफलं देवि नृपवंशे समुद्भवः ११ मध्यदेशे वरारोहेश्वरधा उतरे तटे महाधनेन सं
 युक्तश्चौराणां कर्मकारकः १२ पत्नी तस्य भवेद्वन्ध्या मृतवत्सा सुता युता कफरोगसमायुक्तो ज्वरेणैव प्रपीडितः
 १३ मित्रस्यैव वधः पूर्वे नायितेन यतः कृतः तेन कर्मफलेनैव महारोगसमुद्भवः १४ सुत्रोपि जायते देवितस्य मृत्यु
 रभूत्किल शांतिं तस्य प्रवक्ष्यामि षष्ठ्युदेवि समासतः १५ गायत्रीमूलमंत्रेण पंचलक्ष जपं यदा तदा यापं सयं या
 ति पूर्वजन्म निययत्कृतम् १६ हरिवंशस्य श्रवणं चण्डियाठं शिवार्चनं विधिवद्देविकर्तव्यं यापं सर्वं विनश्यति १७

का
२३

जयेत्यतिमांततः धूपदीयादिभिर्देवितामूलैश्च निवेदनम् १६ पूजितां प्रतिमां दद्याद्ब्राह्मणाय वराय च दासीदास
धनं धान्यं ब्राह्मणाय प्रदाययेत् १७ अश्वदानं रथं वस्त्रं यानाणि विविधानि च शय्यादिकं वरारोहे वित्तशायनका
रयेत् १८ एवं कृतेन संदेहश्चिरं जीविसुतं लभेत् पूर्वजन्मकृतं पापं क्षयं याति न चान्यथा १९ सप्तमी रविसंयु
क्ता व्रतं कुर्यात्सुरेश्वरि पापव्याधिः क्षयं याति ज्वरः क्षायिन जायते २० इति श्री कर्मविपाकसंहितायां यावती ह
रसंवादे पुनर्वसुनक्षत्रस्य चतुर्थचरणा प्रायश्चित्तकथनं नामैकोनत्रिंशोऽध्यायः २१ शिव उवाच पापेन जाय
ते व्याधिः पापेनैवासुतो भवेत् पापेन जायते मूर्खः पापेनैव दरिद्रता १ पूर्वजन्मकृतं पापं वायुण्यमेव वा
इह जन्मनि भो देवि भुज्यते सर्वदेहिभिः २ पुराणं जायते विद्या पुराणं जायते सुतः पुराणं सुंदरी मारी पुराणं
न लभते श्रियम् ३ अथातः संप्रवक्ष्यामि युष्य नक्षत्रजं फलं तत्सर्वं शृणु मे देवि यत्कृतं पूर्वजन्मनि ४ मध्य
देशे वरारोहे धनाढ्यो वल्लवो वसत् हंसकेतुरिति रव्यातो भार्या तस्य तु के कपी ५ वहवो वृषभास्तस्य महिष्यो
गास्तथा प्रिये धर्मकर्मरतस्सुदो विप्रयोगो वृषादिकम् ८ घृततक्रं वरारोहे विप्रयं कुरुते सदा एको वैश्यो
धनाढ्यो वैतस्य मित्रनादा भवत् ७ महाप्रीतिस्तु योजाता वहुवर्षप्रमारातः एकदा तु निसायां वैशूदेरावणि

राम
२३

एकदाचंद्रग्रहणोऽशतसुखं युतं दृश्यम् दद्याद्विप्राय विदुषे भार्यया सह भक्तिः ४ ततो मृत्युवसंयातो भार्या तमृतायु
 रा यमदूतैर्महाघोरेर्नरके याति तं पुरा ५ यमाज्ञायामहादेवि षष्टिवर्षसहस्रकं नरकानि सृतो देवि शृगालो गह
 नेवने ६ पुनः काको वरारोहेततो भवति मानुषः उराज्ञो देवता भक्तो वेस्या सुरततत्परः ७ एगी सुहृत्तनुर्वक्ता ज्ञान
 वानसुतवर्जितः तस्य भार्या भवेत्सुलाप्रियवाक् कर्कसा तथा ८ पूर्वजन्म प्रसङ्गाच्च मत्स्यमांसोपभोगिनी मासि युष्म
 भवेद्देवि गर्भस्य पतनं तथा ९ अस्य सान्निप्रवक्ष्यामि शृणु देवि सुशोभने यत्कृतेन वरारोहेशीघ्रं पुत्रमवाप्नुयात् १०
 हरिवंशस्य श्रवणं वारत्रयविधानतः गायत्रीमूलमंत्रेणायं चलक्षजयं तथा ११ दशांशं हवनं देवि दशांशं चैव तय
 रां मार्जनं च विसेषेण दशांशं चैव कारयेत् १२ ततो गां कपिलां दद्याद्दशवर्णां ततः प्रिये सूर्यस्य प्रतिमां देवि स्वर्णोद
 शयलास्य च १३ भूषितां विविधैर्वस्त्रैः सुवर्णैः विभूषणैः पूजयित्वा विधानेन मंत्रेणानेन यार्धति १४ ॐ त्वं ज्योति
 सर्वलोकानां पूज्यस्त्वं सर्वदेहिनां पूर्वजन्म कृतं पापं हर मेति मिराय ह १५ ॐ श्रीसूर्याय नमः ॐ सवित्रे नमः ॐ सा
 क्षिणे नमः ॐ त्रिगुणात्मने नमः ॐ द्वादशात्मने नमः ॐ केयूधारिणे नमः ॐ तीक्ष्णांशुधारिणे नमः ॐ कला
 काद्यादिरूपिणे नमः ॐ विष्णवे नमः ॐ ब्रह्मणे नमः ॐ रुद्राय नमः ॐ मार्तेण्डाय नमः ॐ मंत्रेर्द्वादशभिर्देवि प्र

का पफलं देवि भुज्यते देवमानुषैः १ यश्चात्परापफलं देवि परलोक इहापि वा एकः शिल्पकरो देवि वसते हस्तिनापुरे ।
 २४ हेमदास इति ख्यातो भार्याद्वयसमन्वितः प्रत्यहं शिल्पकार्यं च करोति व्ययकारणात् ३ काशीतः पश्चिमे देवि स्वक
 मं निरतः सदा अप्यत्यानां च वृक्षाणां छेदनानि चकार सः ४ एवं बहु गते काले शिल्पकारो मृतः प्रिये नरके तस्य
 पतने षष्टिवर्षसहस्रकम् ५ यत्न्यासहवरा रोहे यो तोयो निविडालकम् विडालयोनिं त्रैभुक्ता सरदस्तुततो भव
 त् ६ पुनरभून्मानुषो देवि मध्यदेशे सुपूजितं पूर्वजन्म निवृक्षाणां छेदनं प्रत्यहं कृतम् ७ तेन यायेन भो देवि पु
 त्रो नैव प्रजायते ८ कन्यकाश्चैव संजाताः स्त्रियोरोगं सुदारणाम् शरीरे महती पीडा रात्रौ निद्रानलभ्यते ९ का
 न्यकायाश्चैव ध्वं वृक्ष छेदनतः प्रिये तस्य सांतिं प्रवक्ष्यामि ततः याय निवर्तनम् १० चतुर्थोऽंशं तु वैदानं ब्राह्मणा
 यप्रदाययेत् दशांशं जयं कुर्यात् गायत्री मूलमंत्रतः ११ पलपंचसुवर्णस्य वृक्षं वै कारयेत्ततः पूजयित्वा यथा
 न्यायं वृक्षान्विप्रायदाययेत् १२ पंचधेनुं तथा दद्याद्दूषं चाभरणभूषितम् कृष्णान्दं नारिकेरं च पंचरत्नसमन्वि
 तम् १३ सर्वव्याधिः क्षयं याति कन्यका च सुखावती पुत्रश्चैव प्रजायेत नान्नकार्या विचारणा १४ इति श्रीकर्मवि
 याकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे पुष्पनक्षत्रस्य द्वितीयचरणप्रायश्चित्तकथनं नामैकत्रिंशोऽध्यायः ३९ शि

कः प्रिये ८ शंभरत्नादिलाभेन कठारेण तदाहतं द्रव्यं सर्वं गृहीतं तु भूमिमध्ये तथा धृतम् ९ तन्मध्ये तु घटं शस्य व्ययं
 र्पाहिने दिने बहु वर्षं गते काले शुद्धो मृत्युवशो भवत् १० पातयामास घोरैरनुयमद्वैतैर्यमाज्ञया षष्टिवर्षं सहस्त्रादि
 भुक्त्वा नरकपातनाम् ११ ततो जातो महादेविराक्षसो गहने वने पुनः शृगालयोनिं च मानुषत्वं भवेत् पुनः १२ धनधा
 न्यसमायुक्तो भार्या जाता तु यापुण्यं बंधारोगसमायुक्ता कन्यका चैव जायते १३ तस्य रोगो भवेत्पश्चाद्विविधश्च वा
 योन्तरे पूर्वजन्मनि भोदे विमित्रं च णिगृह तोयतः १४ तत्पापेन च भोदे विप्रचोने वोपजायते महती पुत्रघाती च कं
 पशो गं प्रजायते १५ तस्य शान्तिं प्रवक्ष्यामि शृणु देवि सुशोभने षडंशं वेत्ततो दानं विदुषे ब्राह्मणे च १६ गां तथा मा
 हिमो दद्याद्विविधं जयेद्विजम् गायत्री जातवेदाभ्यां हिलक्षं च जपेत्ततः १७ ऊरोऽकोणत्रये चैव होमं वै कार
 येत्ततः जपेत्स्येव दशांशे न हवनादिकमाचरेत् १८ ततो वै प्रतिमां कुर्याद्दृष्ट्यैव विधानतः द्वादशे नयले नैव
 सुवर्णास्य विशेषतः १९ पूजयेत्पूर्वजैर्मन्त्रैस्ततो विप्राय दाययेत् एवं कृतेन संदेहो पुत्रो भवति नान्यथा २० स
 र्वश्रेष्ठस्य याति नान् कार्प्या विचारणा इति श्रीकर्मविषयकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे पुण्यनक्षत्रस्य प्रथम
 चरणप्रापश्चितकथनं नाम त्रिंशोऽध्यायः ३० शिव उवाच अथातः संप्रवक्ष्यामि शृणु देवि विशेषतः आदौ या

क० २५ धुर्विष्णुभक्तिरतः सदा २ गुरुसेवारतो नित्यं प्रत्यहं शाकविष्णुया एकाभार्जोरिकाप्येताया लिता तेन वै हता ३ यातो
 वैतमसातीरेतीर्थे मृत्युर्ममप्रिये विष्णुभक्तिरतो यस्मातीर्थे मृत्युफलादपि ४ गतोऽसौ यमलोकं ह भुक्त्वा स्वर्गे तु वै भ
 वम् षष्टिवर्षसहस्राणि पुनः परापक्षयो यदा ५ तदा त्वमभये निष्प्रमर्त्यलोके भवत्युनः मानुषत्वं ततो यातो धन
 धान्यसमन्वितः सुंदरो विष्णुभक्तित्वात् पुनरेतारहितः शिवे गर्भाणां यतनं जातं यतो भार्जोरिका हता ७ स गर्भो च
 तदा देविततो गर्भो विनश्यति तस्य सान्तिं प्रवक्ष्यामि षृणु संगिरिजे वरे ८ गृहविता र्द्धभागं वै ब्राह्मणाय प्रदाय येन
 तदा यापंक्षयं यांति नान्कार्यो विचारणा ९ शिवार्चनं कारयामास रौप्यमार्जोरिकां तथा यत्नानां शतकार्यो ह्ये
 स गर्भो विमलां शुभाम् १० पूजयामास वै देविततो दद्याद्विजात्मने लक्षजाप्यं ततो देवि त्र्यम्बकेण विशेषतः ॥
 ११ ततो भवति वै शुद्धः पूर्वया यान्न संशयः पुनो भवति देवि रोगाणां संक्षयस्तथा १२ इति श्री कर्मविद्याकसंहिता
 यां पार्वतीहरसंवादे पुष्पनक्षत्रस्य चतुर्थचरणो प्रायश्चित्तकथनं नाम द्वात्रिंशोऽध्यायः ३२ शिव उवाच अथातः
 संप्रवक्ष्यामि षृणु देवि सुसोभने जातस्य सूर्यनक्षत्रे प्रथमे चरणे शुभे १ पुरीकाशी समारव्याता नैलोको देवि पूजि
 ता तस्यास्तु पश्चिमे भागे कोशयं च दशमिने २ माण्डव्यस्य पुरं शुभं वसंति वहवो जनाः तन्मध्ये शूद्र एको हि प्रा।

वउवाच मध्यदेशे वरारोहे लोहकारस्तस्थिवान् गौरे कालो हकारेण वात्यतः पालिताशिवे १ एकस्मिन्दिवसे देवि
 यङ्क्रे मग्राच गोर्वरा तच्छ्रुत्वा लोहकारस्तु न गतस्तत्र वैशिवे २ मृता रात्रौ तदा देवि यङ्क्रे चैतरणी च सा बहुदिनोपरि
 भो देवि मरणांतस्य तु गृहे ३ तस्य पत्नी सती जाता सत्यलोके गतो च तौ दशलक्षमितं वर्षं सत्यलोके च तस्थिवान् ४
 पुनः परापक्षे याते मर्त्यलोके तदा भवत् मानुषः शुभजन्मा च धनधान्यसमन्वितः ५ यत्प्राप्तसह वरारोहे ब्राह्म
 णानां च सेवकः पूर्वजन्मनि देवे सि यङ्क्रे मग्राच यन्नगोः ६ न गतस्तत्र भो देवि तस्मात् पुनो न जायते कन्या जाता पु
 रा देवि तस्या मृत्युश्च जायते ७ तदर्थं वाटिकां कूपं यथि मध्ये च कारयेत् कुर्याच्चैव तुलादानं यान्नाशि विविधां निच
 ८ गोयुग्मं घृतकुम्भं च ब्राह्मणाय प्रदायेत् गायत्री मंत्रं जाव्यं च लक्ष्मैकं तु कारयेत् ९ होमं कुर्यात्ततो देवि ति।
 लधान्यादितरादुलैः ब्राह्मणान् भोजयेद्देवि सतसंख्यान् वरानने १० एवं कृत्वा वरारोहे पुनो भवति नान्यथा वा
 न्यत्वं नाशमायाति व्याधिना सो भवेद्भुवम् ११ इति श्रीकर्मविद्या कसंहितायां यावन्ती हरसंवादे पुष्यनक्षत्रस्य
 तृतीयचरणाया पश्चितकथनं नाम द्वात्रिंशोऽध्यायः ३२ शिव उवाच अयोध्यानगरा देवि पूर्वकोशचतुर्दशे ॥
 तत्राप्येको वसच्छाककारो वैडम्बरमभिधः १ चिन्ता तस्या भवत्यनीयति सेवायरायणा शाककारो महासा।

कां
२६

नमस्तुभ्यं सर्वसिद्धिप्रदेष्वरि १० इमां पूजां गृहीत्वा तु मम कार्यं प्रसाधय ॐ ह्रीं महेश्वर्यै नमः ॐ दुर्गायै नमः ॐ सर्व
कामप्रदे तुभ्यं नमः ॐ ईश्वर्यै नमः ॐ अम्बकाय नमः ॐ ब्रह्मणे नमः ॐ विष्णवे नमः ॐ सर्वेश्वराय नमः ॐ भैर
वाय नमः ॐ मार्तण्डाय नमः एतैश्च दशभिर्मन्त्रैः प्रतिमां पूजयेत्त्रिये ब्राह्मणाय ततो दद्याद्भक्तियुक्तेन चेतसा ११
पंचपात्रे ततो दद्यात्तदुद्देशेन यावति तिलदानं ततो दद्याद्दस्त्रदानं यथाविधि २० कृष्णारां नारिकेरं च पंचरत्नसम
न्वितम् गङ्गामध्ये प्रदत्तव्यं पूर्वपापप्रणासनं २१ रोगात्प्रमुच्यते देवि वन्द्यापि पुत्रप्राप्नुयात् इति श्रीकर्मविपाक
संहितायां यावती हरसंवादे श्लेषानक्षत्रस्य प्रथमचरणपञ्चितकथनं नाम त्रयस्त्रिंशोऽध्यायः ३३ शिव उवाच
अलर्कस्य पुरे देवि शूद्रैकौ वसत्युरा शूद्राचाररतो नित्यं विक्रयं कुरुते सदा १ गोमहिष्यादिव्यापारे व्ययं कुर्या
द्दिने दिने गोधनानि वह्न्येव तेषां रक्षान जायते २ दुर्लभ इति विख्यातो महाज्ञानी सदा वसत् एकदा तस्य गोचन्द
वने तिष्ठति मोनघे ३ दृष्टिस्तत्र महाजाता गावश्च पीडिता भृशम् तासां मध्ये वद्धो गावो वर्षणे न मृताः पुर ४
रक्षां शूद्रान् कुरुते तुरोराच्छादनादिभिः एवं बहुगते काले शूद्रस्य मरणां यदा ५ नरके पातयामास यमदूतो य
माज्ञया बहुवर्षसहस्राणि शुक्लानरकं जं फलम् ६ नरकान्निर्गते देवि गजयोनिमवाप्तवान् गजयोनिततो

रामा
२६

करोस्त्रवरांसदा ३ डिडिभेति स माख्यातो गोरीतस्य वरानने बहुधनं संचितं तेन दानं क्रियते क्वचित् ४ एकदा देवयो
 गेन ब्राह्मणानां निमंत्रणं भोजनं प्रददौ श्रीत्यादक्षिणाये समर्पयेत् गामेकां कपिलां दत्वा पुरोहिताय विभूषिताम्
 ब्राह्मणो जल्पते कश्चित् पृष्टं प्रति तदा प्रिये ५ अहं ग्रामस्य वै पूज्यो मदीयां गां कथां प्रभो पुरोहिताय दत्तवास्वंप्राणम्
 ते च ददाम्यहं ६ इति श्रुत्वा वचस्तस्य सो वदद्ब्राह्मणं प्रति क्रोधेन महता देवि ब्राह्मणाय तदा वदत् ७ तदा क्रोधेन वि
 प्रस्यतस्योपरिवरानने मरणांतस्य वै जातंतस्योपरिवरानने ८ ततो वहति थेकाले लवणकारः स भार्यया मरणां
 तस्य वै जातं कुंभीया केन तदा खलु ९ निक्षिप्य यमद्वारे न तत्रैव च यमाज्ञया पंचलक्षं ततो वर्षे कष्टं दत्तं मुहुर्मुहुः
 १० तत्र जाता महापीडा नरकान्निस्तस्ततः सूर्यस्य यो नीवेयातो गृध्रयो निस्ततो भवत् ११ मानुषत्वं ततो लब्धं म
 ध्यदेशे वरानने पूर्वपापाच्च भो देवि पुत्रो नैव प्रजायते १२ शरीररोगमुत्पन्नं ब्रह्मदोषाद्वरानने प्रापश्चितं प्रवक्ष्या
 मि पूर्वकिल्बिषशान्तये १३ गायत्रीसूर्यमंत्राभ्यां पंचलक्षं जपं सिधे विधिवत् कार्या मासतदा वै वरवर्णिनि १४
 होमं वै कार्या मासकरोऽचाष्टदले तथा दशांशं तर्पणांतस्य मार्जनं तद्दशांशतः १५ प्रतिमां कार्या माससुवर्णा
 स्य महेश्वरि पलषष्ट्याः प्रयत्नेन पूजयित्वा यथाविधि १६ मंत्रेणानेन विधिना गन्धधूपादिभिस्तथा दुर्गे देवि

२६

क०
२७

भवत् ६ अविमुक्ते महातीर्थे देवदानवपूजिते मम पार्श्वे समायातो धर्मक्षेत्रे न प्रभावतः ७ मालाकारस्तु तत्सर्गं भुक्त्वा पु
त्रस्त्रियायुतः बहुवर्षगते काले मरणांतस्य चाभवत् तदा गन्धर्वनगरे बहुवर्षसहस्रकम् ८ पत्न्या सह वयसो हे भुक्तं
वै स्वर्गजं फलं ततो बहुवर्षगते काले मानुषत्वमवाप्तवान् धनान्योगुणावान् भोक्ता देवब्राह्मणा तत्परः तस्य पत्नी विसा
लाक्षि पूर्वजन्मप्रसङ्गतः ९ पुनर्विवाहिता देवि पतिसेवासु तत्तत्परा यूष्यं च जायते देवि मासि मासि निर्जदा
२५ ११ पुत्रो न जायते देविकन्यका खलु जायते यतो नैश्यस्य वै स्वर्गे न दत्तं पूर्वजन्मनि १२ तत्कर्मणाः फलाद्देवि
पुत्रो नैव प्रजायते तस्य सांतिप्रवक्ष्यामि ष्टरा देवियथार्थतः १३ गृहद्रव्यषडंसेन पुरायकार्यं च कारयेत् स्वर्गोर्दश
पलैश्चैव वैश्यं कृत्वा प्रयत्नतः १४ पूजयित्वा विधानेन ब्राह्मणाय प्रदाययेत् षडंगजातवेदाभ्यां जपे पाठयेत्
तः १५ जीर्णोद्धारं ततो देवि वापिका कूपमेव च एवं कृतेन संदेहः पुत्रो भवति नान्यथा १६ रोगस्तस्य भवेत्ततश्च न
च बहु जायते इति श्री कर्मविपाकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे अश्लेषानक्षत्रस्य तृतीयचरणायाः पञ्चमोऽध्यायः
पंचत्रिंशोऽध्यायः ३५ शिव उवाच अयोध्यानगरी श्रेष्ठ्या सर्वदेवसु पूजिता तस्यां प्रवेशमात्रेण सर्वपापः प्रमुच्यते
१ तस्यास्तु यश्चिदं देवियोजनां द्वयोपरि लक्ष्मणपुरा नामैकं वसंति बहवो जनाः २ तन्मध्ये शूद्र एको हि वैवर्तो ध

भुक्त्वा मानुषत्वं ततो भवत् ॥ स्वकर्मणा परित्यागं यतः कृत्वा वरानने ततः कर्मफलाद्देविने वपुत्रः प्रजायते ॥ कृतं
 दानं पुरा देवि सर्वपर्वणि चांजसा तेन पुण्येन भो देवि धनधान्यगजादिकम् ॥ गोसंघं हं कृतं पूर्वं मृता तृणपटलं वि
 ना तेन पापेन भो देवि महा व्याधिः प्रजायते १० तस्य शान्तिप्रवक्ष्यामि सरणु देवि सुतो भने ब्राह्मणा यदशांशं च
 दानं दद्यात्सुरप्रिये ११ गायत्री लक्ष्मजाप्येन जयं कुर्यात्सन्नधीः दशांशहवनं देवि मार्जनं तर्पणं तथा १२ द
 शवर्णां ततो दद्याद्ब्राह्मणा यवरानने एवं कृतेन संदेहो वरः पुत्रः प्रजायते १३ रोगाः सर्वे क्षयं यांति नात्र कार्या वि
 चारणा इति श्रीकर्मविपाकसंहितायां पावतीहरसंवादे सूर्यनक्षत्रस्य द्वितीयचरणाप्रपञ्चितकथनं नाम चतु
 स्त्रिंशोऽध्यायः ३४ शिव उवाच गंगाया उत्तरे कूले मालाकारे वसत्सुर उलचंद्रेति विख्यातो महाज्ञानी गुराव
 रः १ स्वकर्म निरतो नित्यं द्विजसेवासुतत्परः तस्य पत्नी विसालाक्षी नाम्ना चन्द्रावती शुभा २ गुरुदास इति ध्या
 तो वैश्यवर्णोऽष्टपूजितः वैश्येन तस्मै भो देवि स्वर्गोदंजं तदा बहु ३ लक्षं नयं स्थितं स्वर्गे तस्मै वैश्येन चार्पितं
 मालाकारेण तत्सर्वं भूमौ स्थाप्य तदा प्रिये ४ स्वयं जगाम वैश्येन सार्द्धं वैश्यां तदा प्रिये माघे निषप्रतः स्नानं
 कृतं ताभ्यां यथाविधि ५ शूद्रस्तु गृहमायाति वैश्यः काश्यां समागतः तत्र काश्यां विसालाक्षि मर्यां तस्य च।

क०
२८

२४
खर्णदानं ततो लक्षमुद्रादानं ततः प्रिये दत्तं वैश्येन भो देवि ब्राह्मणाय स्वशानये ५ ब्राह्मणोपि हितस्त्वं स्थापितं तस्य वै
गृहे ततोपि तीर्थयात्रायां वाराणस्यां वरानने ६ तस्य मृत्युर्भूदेविका स्यात्तैव स्वकर्मणाः बहुकाले गते देवि वैश्यो दा
रिद्र्यपीडितः ७ पुनर्दारेऽस्य संयुक्तः तस्य द्रव्यं तदा प्रिये भुक्तं सर्वं ततो देवि स्वदत्तं चैव पुराय दम् ८ वृद्धत्वे च पुनर्जीते त
स्य मृत्युर्भूत्किल अयोध्यायां महातीर्थे स्वर्गवासस्ततो भवत् ९ बहुवर्षसहस्राणि विष्णुलोके वरानने भुक्त्वा व
हविर्धं पुराय स्यै सति तदानये १० मृत्युलोके भवज्जन्म धनधान्यसमन्वितः विष्णुपूजार्तो नित्यं ब्राह्मणो भक्तिरु
त्तमा ११ मित्रद्रव्यं स्वयं दत्तं भुक्तं तेन ततः प्रिये पुत्रोत्पत्तिः प्रथमतस्तस्य वै मरणां भवेत् १२ पुनः पुत्रो न जायेत।
काकवन्ध्या ततः प्रिया सरिरेकफवातादि रोगश्च विविधास्तथा प्रौढत्वं च तदा तस्य जायते नान्न संशयः तस्मा
पशमनार्थं च पुरायं शृणु वरानने १४ षडं संचततो दानं ब्राह्मणाय वरानने गायत्री मंत्रजाप्यं चलक्ष्मैकं प्रयत्न
तः १५ हवनं विधिवत् कुर्यात्तर्पणं मार्जनं तथा गामेकां कपिलां दद्यात्स्वर्णशं गीं सहाम्बरा १६ दद्यात्स्वपत्न
तो देवि ब्राह्मणाय महात्मने तिलधेनूं ततो दद्यात्पानं वस्त्रं तथा प्रिये १७ हरिवंशस्य श्रवणं दम्पतोभ्यां च भक्ति
तः एवं कृते ततो देवि पुनः पुत्रः प्रजायते १८ रोगाः सर्वे ह्ययं प्रति नान्न कार्या विचारणा इति श्रीकर्मविषाक

नभान्यवान् अलितिनाम्नाविरया तस्य यत्नी च केशवी ३ तेन व्यापारतो देवि धनं बहु च सञ्चितम् मत्स्यं प्रभुन्यते नित्या
मां संचवहुधा प्रिये ४ निर्दयः सर्वजन्तूनां कच्छ्यानां विशेषतः एवं बहुगते काले तस्य मृत्युश्च किल ५ मम हते मे
हाघोरे निक्षिप्रश्च यमाज्ञया षष्ठिवर्षसहस्राणि भुत्कानरकपातनाम् ६ नरकानिः सृतो देवि दंडं रवं तथा ग
गतः ऋक्षत्वं च ततो देवि मानुषत्वं ततो लभत ७ पाराशुरोगेण संयतो वंशो नैव तु जीवति कन्या च वक्त्री संजा
ता विधवा व्यभिचारिणी ८ अयत्नानां निरोधश्च पुत्रसमये सति अस्य पुराणं प्रवक्ष्यामि यथा पाया त्वमुच्य
ते ९ षडंशं ब्राह्मणो दाने श्रीविष्णोः पूजनं तथा विष्णोरष्टमंत्रेणालक्ष्म्या चकारयेत् १० एवं कृते न संदेहो
वंशो भवति नान्यथा रोगाश्च विलयं याति नान्न कार्प्या विचारणा ११ इति श्रीकर्मविद्या कसंहितायां पार्थिवो ह
रसंवादे अश्लेषानक्षत्रस्य चतुर्थचरणा प्रापश्चितकथनं नाम षट्त्रिंशोऽध्यायः ३६ शिव उवाच पुरा देवि शुभं
ख्यातं पुरं मंगलनामकम् तत्र वैश्यो वसत्येको धनधान्यसमन्वितः १ तस्य नाम स माख्यातं मंगलं देवि वैशु
भं तस्य यत्नी विसालाक्षी सुन्दरी सुखदायिनी २ विष्णुभक्तिरतो नित्यं गुरुबालरासेवकः आचारे नियतश्चै
व क्रयविक्रयतत्परा ३ एकदा तु गृहे देवि भिन्नं तस्य समागतम् आदरं बहुधा कृत्वा भोजयामास शास्त्रतः ४

क० वनंतदत्तयरांभाजीनंतथा महाभारतमाख्यानंश्रुत्वापापं व्यपोहति १५ दशवर्णाप्रदातव्यापूर्वपापाशुद्धये एवं
 २९ तेवरारोहेसर्वरोगः प्रणश्यति १६ पुत्रोभवतिभोदेविवन्ध्यात्वंचप्ररास्यति काकवन्ध्याचयानारीपुनः पुनमवापुयात्
 १७ कन्यकानैवजायंतेधनवृद्धिर्भवेत्किल पूर्वजन्मकृतं पापं क्षयं याति न चान्यथा १८ इह जन्म सुखी भूत्वा पुनः पापं
 नवाधते इति श्रीकर्मविपाकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे मयानक्षत्रस्य द्वितीयचरणाश्रयश्चित्तकथनं नामाष्टमं
 शोऽध्यायः ३८ शिव उवाच अयोध्यायां विसालाक्षिकलालो वसति प्रिये मंथरायाममध्ये वै स्वकर्मनिरतः सदा १
 पान्नं वै मृण्मयं देवि प्रकरोति तदा प्रिये तस्य मित्रं समायातो ब्राह्मणो वेदपारगः २ तस्य स्त्री च महादृष्टा ब्राह्मणी
 व्यभिचारिणी कलालतो भवतीति मे धुनं प्रकरोति सा ३ ब्राह्मणपांगमनं नित्यं बहुवर्षं निरंतरम् एवं बहु गते काले
 समतीते सुरेश्वरि ४ कलालस्य ततो मृत्युः प्रादेजाते सुरेश्वरि यश्चातस्य मृता पत्नी पापराव्यभिचारिणी ५ यमद्व
 तैर्महाघोरे कर्दमेन रके प्रिये यमाज्ञया च निक्षिप्रं वर्षं तन्नयं शुभे ६ अनुगामिनी समायाता वर्षत्रय गते सति न
 रकारां वमुदयस्वपत्नी च ततः प्रिये ७ सत्यलोके समायाता यतिना सह भाभिनी भुक्तं लक्ष्म्यं देवि भोगांश्च विविधा
 नयि ८ ततः पुण्यक्षये जाते पतिना सह सोभने मर्त्यलोके ततो जातौ धनधान्यपतौ तदा ९ पुनः कन्या विहीनश्च म

राम.
 २९

संहितायां यावती हरसंवादे मघानक्षत्रस्य प्रथमचरणा प्राय प्रापश्चित कथनं नाम सप्तविंशोऽध्यायः ३७ शिव उवाच
अयोध्यानगराद्देवियोजनोपरिवल्लभे दक्षिणो नन्दिन्यामेव संतिवहवोजनाः १ द्विजस्तत्र वसत्येको मघवेश्पार
तस्तदा परस्त्रीलंघनो नित्यं मघमांसरतस्तथा २ नामतो मित्रसमेति तस्य यत्नी तु कर्कशाप्रत्यहं घृतकर्मेण व्ययं कर्प्य
हिने दिने ३ एवं बहुतिथे काले तस्य मत्सरभ्रतृरा पश्चान्न तानुतत्यनी कर्कसाङ्गः खदायिनी ४ यमस्य किं करैरेव नि
क्षिप्रं नरकार्णवे सप्ततिवै सहस्राणि वर्षाणि सुरवल्लभे ५ सुक्तं महार्णवं घोरं दंयति भ्यां तदा शिवे ततः पायक्षये दे
वि स्वानयोनी रभ्रतृरा ६ स्वानयोनिं ततो भुक्त्वा शूकरो निर्जने वने मानुषस्य पुनर्योमी मध्यदेशे ततो लभत ७ नन्दि
नाम फलाद्देवि धनधान्यसमन्वितः परस्त्रीलंघ्यदाद्देवि पादपीडाप्रजायते ८ मघयान फलाद्देवि गर्भयातः पुनः पु
नः बद्धीकन्या प्रजाता च स्त्री संख्यां मेव विन्दति ९ पुनरस्य मरणां देवि जातं वेश्यासु संगमात् पूर्वजन्मकृतं पापं पु
रापंचगिरिजेवरे १० मानुषे नैव भुज्यन्ती मर्त्यलोके सुरेश्वरि अस्य शान्तिं प्रवक्ष्यामि यथोक्तं षष्ठ्या भामिनि ११ गृह
विता वृषभांगं ब्राह्मणाय ददौ यदा १२ वापीकूपतडागेषु जीर्णोद्धारः प्रयत्नतः माघकार्तिकवैशाखे श्रावणे च वि
शेषतः १३ प्रत्यदे भोजयेत्पिप्राम्मोचि यान्वेद पारगान् गायत्री जातवेदाभ्यां हिलक्षं जयमाचरेत् १४ जयतो हा

२९

का
३०

निःसृतो देविमाहिषत्वं ततो लभेत् पुनर्वै व्याघ्रयोनिश्च मूषयोनिस्ततो भवत् ७ काकयोर्द्वितीयतो भुत्वा गजयोनिस्ततो भवत्
शुभे देसे विसालाक्षि धनधान्यसमन्वितः ८ व्याधिग्रस्तो भवद्देवि पुत्रकन्याविवर्जितः काकवन्ध्या भवेन्मारी मृतवत्सा
च पुत्रिराणि ९ पूर्वजन्मकृतं पापं यतः शान्तिमवाप्नुयात् तत्सर्वं शृणु मे देवि विस्तरेण समन्वितं १० प्रयागे नियतः स्ना
नं प्रतिमाघेयं करोत् गायत्री जातवेदाभ्यां दशायतनं जपेत्तथा ११ भूमिदानं च वै कृत्वा ततः पुनः प्रजायते वन्ध्यात्वं श
मनं याति काकवन्ध्या तु सार्वभौमि १२ मृतवत्सालभेत् पुनर्चिरं जीवि न सुतमम् सर्वरोगाः क्षयं याति नान्न कार्यं विचार
ण १३ इति श्री कर्मवैयाकसंहितायां पार्वती हरसंवादे मघानक्षत्रस्य चतुर्थ चरणः प्रापश्चित्तकथनं नाम चत्वारिंशो
ध्यायः ४ शिव उवाच सौराष्ट्रविषये देवि सोभनं नाम वै पुरं तत्र क्षत्री वसत्येको धनधान्यसमन्वितः १ मोहनेति
च विख्यातस्तस्य पत्नी सती शुभा वैश्यवृत्तिरतो नित्यं व्यापारं कुरुते सदा २ व्यापारार्थं ततो देवि वृषभावहुपालिताः द्वौ
वृषौ योजितौ देविकूपे वै यतिनौ प्रिये ३ मृतौ तौ रात्रि समये जगाम सतदानं च पापं च स न जानाति गर्वद्वारा वरान्ते ४
यत्किं जित्क्रियते कर्म शुभं वापि सुरेश्वरि ततो गुरां ततो देवि मोहनं नाम क्षत्रिणः ५ ततो बहुगते काले मरणांतं स्पृश
वत् यश्चान्मृता तदा पत्नी महालब्धा वरानने ६ निःक्षिप्तो नरके घोरे यमदूतैर्मांशया षष्टिवर्ष सहस्राणि भुत्वा

राम
३०

तवत्सत्त्वमाप्रवान् ब्राह्मणीगमनं देवि बहु रोगं च जायते १० अतः शान्तिं प्रवक्ष्यामि शृणु त्वं गिरिजेशुभे सर्वस्वदानं कर्तव्यं
रुद्रमंत्रजपं तथा ११ प्रजिताः पार्थिवश्चैव वाटिकारो यरांतथा हरिवंशप्रवरां चैव भूमिदानं तथैव च १२ गायत्रीमूल
मंत्रेणालक्षजायंतथा प्रिये होमं च कारयेद्देवि तिलधान्यादि तं पुनः १३ कुंडे वै कारयामास चतुष्कोणे सुरेश्वरि दशांश
हवनं देवि विधिवत्कारयेद्बुध १४ दशवरां ततो दानं स्वर्णनिष्कचतुष्टयम् ब्राह्मणान्भोजयामास षष्टिं पायससर्क
रैः १५ भूम्या दानं ततो दद्यात्तिलं दद्यात्तमयत्नतः एवं कृतेन संदेहो वंशो भवति नान्यथा १६ सर्वरोगं ह्ययं याति न च
कन्यां प्रसूयते काकवन्ध्यालभेत्पुत्रं मृतवत्सा च पुत्रिणी १७ इति श्रीकर्मविषयकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे म
घानक्षत्रस्य तृतीयचरणो प्रायश्चित्तकथनं नामैकोनचत्वारिंशोऽध्यायः ३९ शिव उवाच कांचीपुर्यां महादेवि वैश्य
एको वसत्परा मे दसिंह इति ख्यातस्तस्य स्त्री पालिका पुत्रा १ अस्वादि विष्णुं देवि गजपट्टादिकं तथा प्रत्यहं क्रिय
ते देवि बहुद्रव्यं च संचितम् २ न देवं मन्यते देवि पितरौ नैव मन्यते बहुगते दिने देवि पित्रोश्च मरणां भवेत् ३ तयोः प्राङ्मनक
र्तव्यं क्रियते च ततः प्रिये ततो बहुदिनं जातं वृद्धे सति वरानने ४ मरणां तस्य वैजातं वैश्यस्य कपरास्य च यमाज्ञया तु हतेन
कुम्भीया के सुदारुरो ५ निःक्षिप्तं संखलैर्वध्वाय गये च दशां तथा भुत्कानरकजंडः खं महाकमि समाकलम् नरका

क
३१

भिगमनं यत्कृतं पूर्वजन्मनि तेन पापेन भो देवि पुत्रस्य मरणां भवेत् ८ गर्भस्त्वावीत तो भार्या का कवंध्या त्वमाप्नुयात् वक्ष्यः
कन्यास्ततो जाता कष्टप्राप्नोत्यहर्निशम् ९ अतः शान्तिं प्रवक्ष्यामि पूर्वपापविशुद्धये ग्रहविताष्टमं भागं ब्राह्मणाय समर्प्य
येत् १० गायत्रीमूलजायेन गोदानेन विशेषतः वाटिकारोपरो नापि ग्रहदानेन वैशिवे ११ रोगाः सर्वे क्षयं यांति नान्
कार्या विचारणा पूर्वजन्मकृतं पापं क्षयं यांति न संसयः १२ जायंते वहवः पुत्राः शूराः कीर्तिविवर्द्धनाः कन्यकानै
व जायंते का कवन्ध्या तु साम्प्रति १३ इति श्री कर्मविद्या कसंहितायां पार्वती हरसंवादे पूर्वानक्षत्रस्य द्वितीय चरणा।
प्रायश्चित्तकथनं नाम द्विचत्वारिंशोऽध्यायः ४२ शिव उवाच सिंहले वै महादीपे तत्र सिंहपुरं शिवे कायस्थो वैष्णवो
प्येकः टीकारामेति नामतः १ तस्य भार्या विसालाक्षी सूर्या नाम्नी शुभासती अतिथ्य करो सत्ता देवता त्वंत पूजि
का २ कार्तिके माघ वैशाखे दीपदानं करोति सा कदाचिद्देवयोगेन तीर्थयात्रार्थमागतः ३ स्वर्णकारो महादेवि
वह् स्वर्णो न संयुतः आगतः सिंहनगरे तत्र वासमकारस्य ४ प्रीतिः परस्परं ताभ्यां कायस्थस्वर्णकारयोः स्वर्णकारस्य
कन्यैका सुन्दरी कमलानना ५ कायस्थस्याभवत्पुत्रा देवयोगेन तदा शिवे स्वर्णकारस्य पुत्रसर्वे सर्वमातंतदा शिवे
६ द्रव्यक्षयमथोन्नात्वा स्वर्णकारो मृतः पुरा पुनरारुदिकं त्यक्त्वा कायस्थश्च तदा शिवे ७ तथा साह्रं मत्पेको विर

राम
३१

नरकयातनां पुनः सरट्योनिश्चरषयोनिस्ततोभवत् मानुषत्वं तदा देवि मध्यदेशे वरानने ८ वषयोश्च परामृत्युर्न क
 तं पापमोचनं तस्माद्वाधिः समुत्पन्नः पूर्वकर्मप्रयज्वतः ९ मुखराया भवत्यनीयराचप्रबलाप्रिये पुनर्विवाहिता देवित
 द्रूया मुखरा तथा १० तस्यापसमनार्थे च षडंशदानमाचरेत् गायत्रीमूलमंत्रेण यंचलक्षजयं यदा ११ तातः पापं क्ष
 यं याति शीघ्रं पुनो भवेन्मिये अयुना मृतवत्सा च काकवन्ध्या च या शिवे १२ पुत्रिण्यश्चेवताः सर्वानात्रकार्या विचार
 णा रोगाः सर्वे विनश्यन्ति शीघ्रमेव न संसयः १३ इति श्री कर्मविद्या कसंहितायां पार्ष्णीहर्षसंवादे पूर्वोक्तसप्तमः प्रश्नः
 मचरणा प्रायश्चित्तकथनं नामैकचत्वारिंशोऽध्यायः ४१ शिव उवाच करणीयं देशे भो देविका वृद्धारो वसत्यरा छिन
 तिसर्वसर्वकाष्ठानि व्ययं कुर्याद्दिने दिने १ स्यात्वे गोत्रजा कन्या तस्यां च भैष्युनं कृतम् ततो वहगते काले तस्य म
 त्सरभूत्सुरा २ यश्चा तस्य मृतानां रीकुलदाम्भिक्षारिणी यमदूतैर्मेहाघोरैर्निःसिन्नो नरकार्णवे ३ यमाश्रयाम
 हा देवि भुत्का नरकयातनां षष्टिवर्षसहस्राणि नरके पच्यन्ते च सः ४ कुटुम्बं ततो जातं चक्रवाकस्ततो भवत्
 मानुषत्वं ततो जातं देसे पूज्यतमे तथा ५ पूदसे वारतो नित्यं शूद्रस्ते हेनयन्त्रितः पितुर्मातुर्भवेद्द्वैरमहिष्याः ॥ ३९
 क्रपुर्विक्रये ६ पूर्वजन्मनि भो देविकं तं वृक्षस्य केदनम् तस्माद्गोः समुत्पन्नः कठिणलं निरंतरम् ७ गोत्रकन्या

३२ उवाच नर्मदादक्षिणोक्तेब्राह्मणो वसतिप्रिये ब्रह्मकर्मकरो नित्यं सदा वेदपरायणः १ शङ्करस्यगुरो देवि प्रत्यहं वेदपाठ
 नम् अर्भकान् ब्रह्मजातीयान् आरुध्यामास वै सदा २ तस्य भार्या ह्यंवासी देका प्रीतिमती सदा विरोधिनी ततो ह्येका ज्येष्ठा
 भार्या तु तां त्यजेत् ३ एवं बहुगते काले ब्राह्मणस्य तदा सिधे ततो मृत्युवसं यातस्तस्य भार्या गरीयसी ४ चितां कृत्वा
 प्रयत्नेन भर्तुः खलु वरानने भर्त्ता सहच भो देवि सती भवति तत्सराणात् ५ सत्यलोकस्त्वभूतस्य जायया सहितस्य वै
 बहुवर्षसहस्राणि सत्यलोके वसतदा ६ ततः पुराणस्य ज्ञेयं जाते मर्त्यलोके भवत्यनः मानुषत्वं शुभो जन्मकुले महति।
 प्रजिते ७ धनधान्यसमायुक्तो वं सही नो विचक्षणाः पूर्वजन्मनि भो देवि भार्या त्यागः कृतस्तथा ८ न दोषेण भो देवि
 ततः पुत्रो न जीवति दिने दिने कसिपीडा तस्य चान्मा प्रजायते ९ पुराणं पृष्ट्वा महादेवियतः पुत्रः प्रजायते गृहवित
 षडंशेन पुराणकार्यं चकारयेत् १० वायी कृपयत डागं च यथि मध्ये चकारयेत् गायत्री जातवेदाभ्यां जपं कुर्याद्विचक्ष
 णः ११ होमं च तद्दशांशेन तिलतंडुलया यस्यैः दशवर्णा प्रदातव्या विप्राणां भोजनं सतम् १२ एवं कृते न संदेहो वं
 शलाभो भवेद्नु व्याधिश्चैव प्रमुच्येत सत्यं सत्यं वरानने १३ इति श्रीकर्मविषाकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे पूर्वा
 नक्षत्रस्य चतुर्थचरणाप्रापश्चितकथनं नाम चतुश्चत्वारिंशोऽध्यायः ४४ शिव उवाच अयोध्यानगरे देवि वैश्यो

रतममलानने एवं बहुगते काले कायस्योपि मृतः प्रिये ८ ऊर्म्मीपाके भवद्वा सो वर्ष लक्ष्मणपंतथा पुनः कर्मवशाद्देवि।
 मृगयोनिस्ततो भवत् ९ मानुषत्वं वरारोहे पुनर्जातो महीतले धनधान्यसमायुक्तो वंसे नैव प्रजायते १० वदुरोगसमा
 युक्तो ज्वरोतीव मृतेः समः पुत्राणां मरणां देवि श्रीतलाद्यैरुपद्रवैः ११ पूर्वजन्मनि भो देवि परस्त्री गमनं कृतम् त्यक्त्वा
 विवाहितानारी पुत्रकन्यासमन्विता १२ तत्पापेनैव भो देवि पुत्रादीनां विनासनम् गर्भेनासो भवेद्देवि वन्ध्यत्वं जा
 यतेशिवे १३ काकवन्ध्या भवेन्नारी सुखं नैव प्रजायते स्वल्पभोगी कृत्वा दुःखकथाश्रवणात् तत्परः १४ विद्यादानवि
 हीनश्च स्वकले बहु निष्ठुरः अस्य शान्तिं प्रवक्ष्यामि कृतं यत्पूर्वजन्मनि १५ तत्सर्वं मृणुमे देवि यतः शुद्धिं मवाप्नुयात्
 गायत्रीमूलमंत्रेणालक्ष्मजाप्यं वरानने १६ हवनं तद्दशांसेन तर्प्यं मां मार्जनं ततः हरिवंशस्य श्रवणं कुर्यात्पारति
 संख्याया १७ दशवर्णां ततो दानं स्वर्णं दानं विसेषतः निष्कत्रयं प्रदद्याच्च ततः पापक्षयो भवेत् १८ भोजयेद्वा
 लणान्बहिंतथा दद्याच्च दक्षिणाम् एवं कृते विधानेन पुत्रो भवति नान्यथा १९ रोगाः सर्वे क्षयं यान्ति नान्नकार्या
 विचारणां एवं यद्दानं कुर्यात्तु तद्दरोगः पुनः पुनः २० जायते नान्नसंदेहः पूर्वजन्मफलात्किल इति श्रीकर्मविद्या ३२
 कसंहितायां पार्वतीहरसंवादे पूर्वजन्मसूत्रस्य तृतीयचरणशायश्चितकथनं नाम त्रिचत्वारिंशोऽध्यायः ४३ शिव।

क ३३ तम् गंगाभध्ये प्रदातव्यं सुवर्णदक्षिणां ततः १५ शय्यादानं प्रयत्नेन प्रकुर्व्यान्नियतेन्द्रियः एवं कृतेन संदेहः सर्वरोगो
 विनश्यति १६ अपुनो लभते पुनः काकवन्ध्या सुतं लभेत् मृतवत्सा सुतं सृजेच्चिरं जीविनमुत मुत मम् १७ इति श्री
 कर्मवियाकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे उत्तराण्यष्टमोऽध्यायः १८
 ४५ शिव उवाच पुरुषोत्तम परेऽप्येव स्वर्णकारो वसत्यस्य स्वकर्मनिर्तो नित्यं हेमकृत्ये विचक्षणः १ ब्राह्मणस्तस्य
 वैभिन्नो धनाढ्यो वेदवर्जितः तेन विप्रेणाभो देवि स्वर्णदत्तं शलं पलम् २ स्वर्णकाराय मित्राय माल्यार्थं च विचक्षणः
 ब्राह्मणा यजदत्तं हिमाल्यं दिव्यं वरेण ३ ब्राह्मणस्य भवेन्मृत्युः किंचित्काले गते सति स्वर्णं तत्स्वच्छपाभुक्तं पुनश्च
 रेण संयुतम् ४ ततो बहु गते काले स्वर्णकारस्य वै शिवे मरणां वै तदा यातं पुनर्दारेण संयुतम् ५ महाकटाहनरकै
 र्दूतैः क्षिप्रो यमाज्ञया युगमेकं वरारोहे भुक्तं नरकजं फलम् ६ नरकान् निर्गतो देवि व्याघ्रयोनिस्ततो भवत् व्याघ्रयो
 निततो भुक्त्वा शृगालत्वं ततो भवत् ७ ततः काकस्य वै योनिं भुक्त्वा नरकमाप्नुयात् देशे पुरायतरे देवि मानुषत्वं
 सुरेश्वरि ८ पूर्वजन्मनियत्स्वर्णं ब्राह्मणस्य हतं प्रिये तेन पापेन भो देवि पुनो नैव प्रजायते ९ गर्भस्त्रावी भवेन्नाश
 काकवन्ध्या च जायते अस्य पापस्य वै शांतिं शृणु देवि सुशोभने १० षडंशं च ततो दानं ब्राह्मणा यः समर्पये दशाय

वाससीसुरेश्वरि स्वकर्मनिरतो दानो विष्णुभक्तिपरायणः १ धनधान्यसमायुक्तो विप्रसेवासुतत्परः पत्नीतत्परा
 रोहे सुन्दरीचयतिव्रता कश्चिन्मित्रप्रियस्तस्य ब्राह्मणो वेदपारगः २ प्रत्यहं निकटे तस्य बहु स्वर्णसुपार्जितम् ब्राह्मण
 णो व्यात्मनः स्वर्गाददौ वैश्याय वैसि वै तीर्थयात्राप्रसंगेन वाराणस्यागतः स वै गत्वा कास्या वारो हे शरीरं ब्राह्म
 णो त्यजत् ४ वैश्येन सर्वे तद्भयं भुक्तं बहु दिनोपरि शरीरं वैत्यजे हे विप्रराय तीर्थस्त्रिया सह ५ अयोध्याया वि
 शालाक्षि स्वर्गवासं तथा क्षयं दशपंचगुणं भुक्त्वा फलं चैव मनोहरम् ६ ततः पुरा पश्ये जाते मृत्युलोके सुरेश्वरि
 कुले महति वै पूज्ये नरजन्मततो भवन्तः ७ धनधान्यसमायुक्तो विष्णुपूजासुतत्परः ब्राह्मणस्यैव स्वर्गो हि न दत्तवो
 गृहीतवान् तस्मात्त्वलुवरारोहे पुत्रस्तस्य न जायते शरीरे च महाकष्टं मध्ये मध्ये प्रजायते ८ तस्य चोत्तरफाल्गु
 ण्याः प्रथमे चरणौ शुभे जन्मवै चाप्यभू हे विपुत्रकन्या विवर्जितः ९ अस्य पापस्य वै शांतिं पुरा पश्ये वरानने
 हरिवंशप्रवरां कर्प्या द्वारमेकं च तत्परः १० गृहवित्तघटं शेन पुरा पकार्ये च कारसः गायत्रीमूलमंत्रेण दशासुत
 जयंतया ११ होमं तद्दशां शेन तर्प्य रां मार्जनं तथा दशवरां प्रदातव्या स्वर्गायुक्ता सहाम्बरा १२ भूमिदानं
 ततो देवि विप्राय विडये प्रिये व्रतं सूर्यस्य वै कुर्यात्पत्न्या सह वरानने १४ कूर्माण्डं नारिकेरं च पंचरत्नसमन्वि

क
३४

34

शृणु देविसवितरम् ग्रहवितासु मंभागं पुराणकार्ये चकार सः १० गायत्रीमूलमंत्रेणालक्ष्म्याय चकार येत् हवनं ता
दृशांशेन मार्जनं तर्पणं तथा ११ अम्बुकेति च मंत्रेण दसायुतजयं पुनः दशवर्णां ततो दानं कृत्वा रां उरुत्संयुतं १२
काश्यां वै ग्रहो दद्यात्पत्न्या साहं वरानने कार्तिके माधवे माघे प्रातः स्नानं समाचरेत् १३ तिलधेनुं ततो दत्त्वा सघ
पायात्र मुच्यते एवं कृतेन संदेहो वसलाभो भवेद्भुवम् १४ कन्यकाजनीचापि सापि पुत्रवती भवेत् मृतवत्साल
भेत्सन्नं चिरं जीविन मुत्तमम् १५ रोगात्प्रमुच्यते शीघ्रं ज्वरो नैव प्रजायते इति श्रीकर्मविपाकसंहितायां पार्वतीहर
संवादे उत्तरानक्षत्रस्य तृतीयचरणाप्रायश्चित्तकथनं नाम सप्तचत्वारिंशोऽध्यायः ४७ शिव उवाच गयाप्रप्यं पुरा
देवि ब्रह्मरोगो वसति प्रिये वेदकर्मपरिभ्रष्टो मद्यपानरतः सदा १ स्नेयवेष्यासु संसर्गो सप्रतियहवानपि वयः स
र्वगतं देवि वृद्धे जाते मृतः स वै २ यमं हतो महाघोरे कया हनरे क्षियत् लक्षत्रयमितं देवि भुक्तं नरकजं फलं म
चारारस्सकुले जन्मततः प्रेतो ह्यभूत्परा विडालत्वं ततो यातः फल्यन्तीर्धे मृतः स वै ४ पुनर्मानुषयो निश्चम
ध्यदेसे सुरेश्वरि कन्यकाजनिता भार्या सरीरे सततं ज्वरः ५ चितो द्विगः सदा देवि बहुदः खेन पीडितः अस्पृ
र्नि शृणुष्वौ यतः पापस्यो भवेत् ६ केसवस्यार्चनं चादौ साधुनां सेवनं यदा ब्रह्मरोगो दृढभक्तिश्च दानैर्वै भोज

३४

तजपंकुर्प्याज्ञायन्नानियमेन च ११ हरिवंशप्रवरां देविसंकल्पं श्रद्धया युतम् होमं कारयेद्देवि स्वर्णदानं शतं या
सम् १२ गोदानं विधिवत्कुर्प्याञ्छिव पूजनमेव च एवं कृतेन संदेहः शीघ्रं पुत्रमवाप्स्यते १३ मृतवत्सालभेत्युत्रं
चिरं जीविनमुत्तमम् काकवन्ध्याप्रसूयेत् सत्यमेव न संसयः १४ रोगात्प्रमुच्यते शीघ्रं ज्वरं सर्वं क्षयं व्रजेत् १५
श्रीकर्मविद्याकसंहितायां पावतीहरसंवादे उत्तरानन्दनस्य द्वितीयचरणाप्रापश्चितकथननाम षट्चत्वारिंशो
ध्यायः ४६ शिव उवाच पुरैर्वै गहने देवितैलकारे वसत्सुरा महाधनाढ्यो वै देविको टिद्रव्येण संयुतः १ तस्य च
स्त्रीद्वयं चासीज्ज्येष्ठायां वै विषददौ कनिष्ठा च गृहे तस्य गृहिणी धर्मचारिणी २ एवं बहु तते काले तैलकारस्य वै
शिवे मरणां तस्य वै जातं यमदूतैर्यमाज्ञया ३ महाकटाहेन रके निःक्षिप्तं च सुदारुणो तत्र च बहुधा पीडा विवि
धानरकपातना ४ त्रिंशत्सहस्रं वै वर्षं तीव्रदुःखं च जायते भुक्तं नरकजं दुःखं योनिं सर्वस्य वै सिवे ५ गृध्रं त्वं कु
कुरा त्वं वै द्वेयोनिं च तदागतः मानुषस्य च वै योनिं जातः खलु वरानने ६ धनधान्यसमायुक्तो गुराज्ञो ज्ञानवानपि
ततो वै तस्य मरणां गंगायां देवि जायते ७ तस्य त्वलेन महादेवि मानुषो धनवानभूत् तैलकारेणायत्सर्वं ज्येष्ठायेव
विषददौ ८ तत्पापेनैव भो देवि पुत्रो नैव प्रजायते बहुरोगेण संयुक्तो भार्या कष्टयुता सदा ९ अथ शान्तिप्रवक्ष्यामि

३४

कथा ११ दशांशं हवनं कुर्यात्तर्पणं मार्जनं तथा पायशां तैच भो देवि भोजयेत् ब्राह्मणं शतम् १२ गोदानं च विशेषेण स
 ३५ प्यादानं तथा प्रिये प्रतिमां कारयेद्देवि सुवर्णी स्य तदा शुभे १३ एकादसपत्ने नैव रचितां वस्त्रभूषिताम् पूजयेद्द्विधिव
 देवि मन्त्रेणानेन वैसिवे १४ श्रीविष्णो पुराऽंशिकाक्ष भुवनानां च पालक चन्दनैः प्रतिमां देवि पूजया भिग्रहाण भोः १५
 ३५ ॐ शंखाय नमः ॐ चक्राय नमः ॐ गदायै नमः ॐ शाङ्गाय नमः ॐ गरुडाय नमः ॐ नन्दकाय नमः ॐ सुनन्दाया
 नमः ॐ जयाय नमः ॐ विजयाय नमः ॐ किरीटिन् महादेव संखचक्रगदाधर पापं मया कृतं पूर्वं तत्समं स्वदया
 निधे १६ ततः प्रदक्षिणं कुर्यात्पत्न्या सह वरानने प्रतिमां पूजितां चैव ब्राह्मणाय समर्पयेत् १७ एवं कृतं तदा देवि
 पुत्रो भवति नान्यथा रोगाः सर्वे क्षयं यांति नात्र कार्या विचारणा १८ इति श्रीकर्मवियाकसंहितायां पार्वती हरसं
 वादे हस्तनक्षत्रस्य प्रथमचरणप्रापश्चित्तकथनं नामैकोनपञ्चाशत्तमोऽध्यायः ४९ शिव उवाच वङ्गदेशे महादेवि
 केशवं नाम वैपुर् खड्गनामेति विख्यातो नापितो वसति प्रिये १ महाधनसमायुक्तो भाग्यवान् देवपूजकः तस्य पु
 ली विसालाक्षी लीलानाम्नीतिविश्रुता २ तस्यां पुत्रद्वयं जातं नापितस्य तदा प्रिये स्कीघृतरतः पुत्रो द्वितीयः।
 श्वोरसंमतः ३ परस्त्रीलंघनो देवि नापितस्य च वै सुतः ज्येष्ठपुत्रस्य या भार्या पुंश्चली चाति सुन्दरी ४ नापितं प्रा।

नेतथा ७ ग्रांसवत्सांततोदधादिप्रायप्रतिवत्सरम् अवरांविष्णुमाहात्म्यंहरिवंशश्रवणंतथा ८ एवंकृतेनसंदेहो
 बहुपुत्रःप्रजायते रोगाः सर्वेक्षयंयांतिकाकवन्ध्याचपुत्रिणी ९ इतिश्रीकर्मविपाकसंहितायांयार्वतीहरसंवादे
 उत्तरानक्षत्रस्यचतुर्थचरराप्रापश्चित्तकथनंनामाष्टाचत्वारिंशोऽध्यायः ४८ शिवउवाच स्वकर्णकारोवसद्देवि
 पुरेभोजकटेतथा स्त्रीतस्यमहादुष्टापरपुंसिरतासदा १ तद्गृहेवैश्यस्कोपिस्वागतो धनसंयुतः तयोः प्रीतिरभू
 देविस्वर्णकारस्यवैश्ययोः २ व्यापारार्थं गृहीतंनुवैश्यस्वर्णतदाप्रिये पलंसतमितंदेविविक्तपंचाकरेत्किल ३
 स्वर्णकारस्ययापत्नीसुंदरीकुलटापरा प्रीत्यातदामजत्यत्नीवैश्यायधनिकायवै ४ एवंवहुगतेकालेवैश्यस्यम
 रणांभवेत् पश्चान्मृतस्तदासोपिस्वर्णकारोवहनने ५ उभौचनरकेजातौवहुकालंतदोषतुः पुगमेकमितंदेवि
 भुक्तानरकयातनाम् ६ नरकान्निःसृतौतौतुस्वानयोनिंतदागतौ पुनःवृषभयोनिश्चनरयोनिस्ततोभवत् ७
 महाधनसमायुक्तोदेसेपुरायतमेशुभे पूर्वजन्मप्रसंगेयासवैश्यः पुत्रतांगतः ८ भार्यातस्यतुभोदेविपापराव्या
 भिचारिणी पुत्रीत्यतिसुदातस्यमरणांसीध्रमाप्नुयात् ९ शरीरेमहतीपीडासतंतंचितपायुतः अस्यशान्तिप्रव
 ष्याभियथोक्तंशृणुवन्नमे १० गृहविताष्टमंभागंपुरायकार्यंचकारयेत् जातवेदेतिमंत्रेणपंचायतजपंत।

का त्वंततोभवत् ४ पुनः मीनुषयोर्निचमध्यदेशे वरानने पुत्रकन्याविहीनश्च अर्शरोगे रापीडितः ५ अस्य शांतिप्रवक्ष्या
 ३६ मिपूर्वपापविशुद्धये सूर्यपाराधये नित्यं व्रतं सूर्यस्य वासरे ६ गायत्रीमूलमंत्रेण दशाष्टतजपंततः प्रयागेनिय
 तः स्नानं माधवैशाखकार्तिके ७ भूमिदानंततो देविवित्तशाठ्यं नकारयेत् गोमिथुनंततो दानं सर्वालंकारभूषित
 म् ८ कृष्णाण्डं जारिकेरं च पंचरत्नसमन्वितम् गंगामध्ये प्रदातव्यं तुलसीयत्र संयुतम् ९ माल्यं च कारयामा
 सस्वर्णोदशपलस्य वै विधिपूर्वविसेषेण विविधं गंधचर्चितम् १० आचार्याय ततो दद्यात् सर्वपापं विनाश
 येत् पुत्रश्च जायते देविकन्यका वै नैव जायते ११ सर्वे रोगाः क्षयं यांति वंध्यं च प्रराशयति काकवं ध्यालभेत्य
 नं मृतवत्सा च पुत्रिणी १२ अधनोधनमाप्नोति नात्र कार्प्या विचारणा इति श्रीकर्मविषाकसंहितायां पार्वतीह
 रसंवादे हस्तनक्षत्रतृतीयचरणप्रायश्चित्तकथनं नामैकपंचाशत्तमोऽध्यायः ५१ शिव उवाच हस्तिनापुरनगरे
 कायस्थो वसतिप्रिये कवलेति समाख्यातस्तस्य स्त्री कमलाशुभे १ महाधनसमायुक्तो मद्यपानरतः सदा
 वेश्यासुरतसंतप्तो बालरास्यविदूषकः एकस्मिन् समये देविकश्चिप्रः समागतः गंगाजलसमायुक्तं पाचितं
 तेन भोजनम् ३ तच्छ्रुत्वा देहजको धातु ब्राह्मणो दुर्बलो वदत् संध्यासममयमज्ञात्वा विषयीत्वा हि जामृ

भजत्सातुष्वसुरं खड्गनामतु एवं बहुगते काले तस्य मत्सरभूतदा ५ तदा पत्नी सती जाता नापितस्य चिताग्निना सत्यलो-
 कं भूदेवि भार्यया सहितस्य वै ६ पुनर्मेकायुतं देवि सत्यलोके वसतदा ततः पुरा पक्षये जाते पुनर्मानुष्यमाश्रयात्
 ७ धनधान्यसमायुक्तो अपुनश्च सुशोभने पंचकन्याः प्रजायंते व्याधिस्तस्य प्रजायते ८ अस्म्यंशान्तिप्रवक्ष्यामि प्र-
 वयापक्षयं यतः गृहविताष्टमं भागं ब्राह्मणाय समर्प्येत् ९ गायत्रीमूलमंत्रेणालक्षजाप्यं च कारयेत् हवनं तद्
 शांशेन तर्प्यं मां मार्जनं तथा १० बाटिकाकूपमार्गे वै तडागं च कारयेत् तुलसीसेवनं नित्यं व्रतमेकादसीं ततः ११
 वृत्ताकं मूलिकाचैव न भोक्तव्यं कदाचन दशवर्णां ततो दानं हरिवंशं च वरां तथा १२ स्वं कृतेन संदेहः पुनो भवति
 तस्य वै कन्यका नैव जायंते वंध्यं च प्रसाम्यति १३ रोगाः सर्वे क्षयं याति काकवं ध्यालमेत्सुतम् इति श्रीकर्मवि-
 पाकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे हस्तनक्षत्रस्य द्वितीयचरणाप्रापश्चित्तकथनं नाम पंचाशत्तमोऽध्यायः ५० शि-
 वउवाच कौसिकी दक्षिणोक्तलकारुको वसति प्रिये विष्णुभक्तिरतो नित्यं कृषि कर्म सुतत्परः १ धनं तु संचितं
 देविकार्यं रायात्पुण्यविवर्जितः एकस्मिन् समये रात्रौ श्नेने व्याघ्रेण वैहतः २ यमहते महाघोरे शैरे नरके क्षिपत
 षष्टिवर्षं सहस्राणि भुत्कानरकयातनाम् ३ ततः कर्मवसादे विविडालत्वं प्रजायते पुनः कुक्कुटपोनिर्वैरुगा

३६

कापराः शठः १ स्त्रीभवञ्च ज्वला तस्य द्यौः पुत्री च वरानने कन्या चैका विशाला सिजाता तस्यां वरानने २ उद्वाहिता ता।
 दादेविकन्यकाव्यभिचारिणी महिषी पुत्रघातं च प्रत्यब्धैव कारयेत् ३ अनेनैव प्रकारेण वयः सर्वे स्यंगतम् त
 तः सर्वेण वैदृष्टस्य मत्पुत्रभूतदा ४ यमहूतैर्महाघोरेनिः सिमोनरकार्णवे त्रिसप्ततिसहस्राणि वर्षाणि च वरा
 नने ५ भुक्त्वा कष्टं विमाला सिगर्भत्वं च ततो गतः मध्यदेशे विशालाक्षिनरजन्मा चक्षत्रियः ६ पुत्रो न जायते
 देवि पूर्वजन्मनि दोषतः कन्याकारजसा युक्ता विधवा जायते प्रिये ७ महिषी पुत्रघाती च रोगो त्यजिष्य जायते
 अस्य पापस्य सांत्यर्थं पुरा यं पृष्ट्वा वरानने ८ स्ववित्तस्याष्टमं भागं ब्राह्मणाय ददेत् ततः एकां कृष्णां च गां देवि स्वा
 णं रूपां सवत्सकां ९ सर्वलक्षणा संपन्नां वस्त्रयुक्तां दिभूषिताम् ब्राह्मणाय तदा दद्याच्छ्रद्धादानं विशेषतः
 १० गायत्री जातवेदाभ्यामयुतं जयमाचरेत् हवनं तद्दशांशेन तर्पणं मार्जनं ततः ११ यद्यिमध्ये वरा रोहे पंचवृक्ष
 स्य वाटिकां कारयेद्देवेनैव विष्णुवृक्षादिभिर्हेतां १२ भोजयेद्देविषट्षष्टिं ब्राह्मणान्वेदपारगान् निष्कत्रय
 सुवर्णस्य प्रतिमां वस्त्रभूषिताम् १३ ब्राह्मणाय ततो दद्यात् विष्णुपादेन संयुताम् एवं कृत्वा विशालाक्षि पूर्वज
 न्मकृतं च यत् १४ पापं प्रणासयेद्देवि नात्र कार्या विचारणा काकवन्ध्या च यानां रिलभते पुत्रमुत्तमम् १५ पु

तः ४ ततो बहुगते काले मरणांतस्य चाभवत् तस्य पत्नी सती जाता तद्दिने च वरानने ५ वहन्यद्दसहस्राणि सत्पत्नी
 केवसतश्च सौख्याणि विविधान्प्रभुक्तानि वरानने ६ ततः पुरायस्ये जाते मानुषत्वं पुनर्भवेत् धनधान्यसमा
 युक्तो विप्रवंशे प्रजायते ७ जाताश्च बहवः पुत्राः गौरांगाः प्रियदर्शनाः गुणाश्च रूपसमन्नाः ज्ञानिनः प्रीतिवर्द्धनाः
 ८ द्वौ पुत्रौ सीलसुमनौ चोद्वाहेन समायुतौ पितुः कर्मवसादे विव्रलहत्या पुरायतः ९ राजरोगसमायुक्तो जायाग।
 भौ विनश्यति अस्य शान्तिं प्रवक्ष्यामि शृणु देवि पतिव्रतो विष्णो रराटमं ने रालक्ष्म जाय्यं च कारयेत् दशांशं हवनं
 कुर्यात्तत्पर्यां मार्जनं तथा ११ वित्तस्य च षडंशं च ब्राह्मणो दानमाचरेत् वापी कृत्य तडागानि पथि मध्ये च कारयेत्
 १२ गामिकां कपिलां दद्यात्सवत्सां वस्त्रभूषिताम् सुवर्णस्य कृतं विप्रं पलपंच दशस्य तु १३ दद्याद्दिप्राय विदुषे
 सर्वप्राणि रताय वै हरिं सश्रवणं चैव विधिपूर्वकं च कारयेत् १४ पुनश्च जायते देवि गर्भपातश्च साम्पति काकव
 न्ध्यालभे सुत्रं निश्चयं नान्न संसयः १५ पुनराणां मरणां देवि पूर्वपापप्रयंचतः प्रायश्चित्तं विना देविकृतः शान्तिमवा
 पुमात् १७ इति श्रीकर्मविद्या कसंताया योगिनी हरसंवादे हस्तनक्षत्रस्य चतुर्थचरणप्रायश्चित्तकथनं नाम द्वि
 पंचाशत्तमोऽध्यायः ५२ शिव उवाच गवास्तु य्या महादेवि स्त्री ये को वसत्युरा कुकर्मणि रतो नित्यं धनाढ्यः क

र्ग्यान्माघवेशारवकार्तिके १३ कलस्यशतकंदेविभूर्जयन्नेराप्रस्तकं समन्ताद्वाप्यतदग्रेस्थापयेत्स्वगृहंप्रति १३ हरि
 वंशश्चवरांदेविब्रतमेकादशीचरेत् एवंकृत्वावरारोहेसर्वरोगक्षयोभवेत् १४ पुनश्चजायतेदेविनान्नकार्यविचार।
 णा इतिश्रीकर्मविद्याकसंहितायांयार्वतीहरसंवादेविनामस्तुतस्यद्वितीयचरणप्रापश्चितकथनंनानमत्रियंचाशतमे
 ध्यायः ५३ शिवउवाच अयोध्यापुरतोदेवियोजनत्रयदक्षिणो सुधर्मपरविरव्यातंवसनिवहवोजनाः १ रतिसदा
 सेतिविरव्यातोविक्रयंकुरुतेसदा दलाक्षीतिसमाख्यातातस्यपत्नीचक्षुरिणी २ पतिंनप्रजयेद्देविरूपगर्ववशात्
 ध्या महिष्योवस्यसन्निगावोविक्रयकारणात् ३ महिषीपुत्रघातीचप्रत्यहंखलुजायते छागस्यविक्रयोनित्यं
 छागानांवधमेवच ४ गोपस्कोमहासंशोधनार्थोस्वर्गसंपुतः तन्नजातोमहादेविवैस्यमित्रंहिवात्मनः ५
 तस्यगेहेस्थितोदेविधनधान्यसमन्वितः वैश्यपत्नीतदादेविगोपंप्रतितदाभजत् ६ एवंबहुगतेकालेतस्यगो
 पस्यवैमृतिः वैश्यगेहेमहादेविधनंगोपस्यवैखलु ७ वैश्येनैवतुतत्सर्वधर्मंतस्यव्ययंकृतं ततः सर्वेवयोयातवै
 श्यमृत्पुत्रभूतदा ८ गंगायांचविसालाक्षिपत्नीतस्यतथामृता वैश्यस्याभूतथासर्गोवर्षवृषिसहस्रकम्
 वैश्यपत्नीततोदेविकर्दमेनरकेगता षष्टिवर्षसहस्राणिभुक्तानरकपातनां १० नरकान्निःसृतासातुस

नञ्जायते देवि सुरुयेरा समन्वितः रोगाः सर्वे क्षयं यांति नान्नकार्प्या विचारणा १६ मृतवत्सालमेतन्नं जिरे जीवितु
 नमुत्तम इति श्रीकर्मविषाकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे चिन्तानक्षत्रस्य प्रथमचरणा प्रापश्चितकथने नाम द्विपंचा
 शतमोऽध्यायः ५२ शिव उवाच परमि न जायते पुत्रं पुरोप न लभते श्रियं पुरोपे न रोग नाशः स्यात्सर्वशास्त्रे च संमत
 म् १ मध्यदेशे वरारोहे नालरोगो वसति प्रिये शरद्धादक्षिणो कले कालिकायुरसो भवे २ तत्र काली पुरेषु भेद्विजस्ति
 मृतिवेशः स्नेहवेष्याय रस्त्रीणां रति संसर्गतत्परः ३ मद्यपानं विना देवि निद्रा तस्य न जायते तस्य स्त्री सुमनाना
 म्नीयति सेवायरायणा ४ प्रत्यहं पूजयेद्देवि स्वयं तिपापकारिणाम् ततो बहु गते काले मरणं व्याघ्रतो भवत् ५
 तस्य यत्नी सती जाता सुप्ता गौ च तदाहिता सत्यलोके ततो देविकल्पमेकं प्रभुज्यते ६ यस्या सह वरारोहे ततः पुरा
 क्षये सति मृत्युलोके भवज्जन्मकले महति पूजिते ७ धनधान्यसमायुक्तौ वाल्यतोरोगवानपि पुरापसंवन्धयोगेन
 पुरापस्त्रीया च संस्थिता ८ पुनर्विवाहिता देवि पुत्रकन्याविवर्जिता अस्वपायस्य शात्यर्थं पुरापंशु रावरानने ९
 गृहवित्तमंडंशस्य पुरापकार्यं च कारयेत् गायत्रीमूलमंत्रेण त्रिलक्षं जयमाचरेत् १० हवनं तद्दशांशेन तर्पणं मा
 र्जनं तथा दशवर्णां ततो दानं ममिदानं विशेषतः ११ गोविन्देति ततो नाम जयेन्नित्यं वरानने प्रातः स्नानं सदा क

क ३९ चतुःपञ्चासतमोऽध्यायः ५४ शिव उवाच देशेपुराणतमे देविप्रतिष्ठानपुरे तथा ब्राह्मणो वेदविभक्तस्तत्रवासमकारयत् १
 सुराग्रं सस्यैव भोक्तानित्यं मत्स्यं भुनक्ति सः धूर्तेनैव विसालास्त्रिव्यं कर्प्यादिनेदिने २ तस्य स्त्री परमानाम्नी भ्राष्ट्रा वा
 तीव सुन्दरी यश्च सिरतानित्यं निर्भयापतिवंचका ३ स्वसर्ववयोपातंतयोर्मृत्युर्भूत्किल पुराणक्षेत्रे च गंगायां देवगं
 धर्वेषु जिते ४ तस्य निप्रस्य वै स्वर्गः कल्पमेकं वरानने शुक्ला च विविधं सोऽख्यं दिव्यकन्याभिरावृतः ५ ततः पुराणस्ये
 जाते मृत्युलोके सुरेश्वरि महात्पकुलसम्यग्नेतस्य जन्माभवत्तदा ६ पुनः कर्मवसातस्य भार्या स्याद्वाभिचारिणी पु
 नर्विवाहिता देवि पुत्रोऽप्यस्यां जायते ७ मद्यपानादिकं पापं पूर्वजन्मनियत्कृतं तत्फलं न महादेवि व्याधियस्त
 त्ततो भवत् ८ अथ सान्निप्रवक्ष्यामि यतः पापक्षयो भवेत् ९ प्रयागे नियतः स्नानं माघे मासि यथाविधि यत्न
 सह विसालाक्षिततः पापं प्रणास्यति ११ षडंशं च ततो देवि विप्रेभ्यो दानमाचरेत् ततो वर्षेण महता गां च दद्यात्
 यस्मिन् १२ भूमिं वृत्तिकरीं दद्यात् पुत्रयोनां लुजीविनीम् १४ इति श्रीकर्मविषाकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे वि
 ब्रानक्षत्रस्य चतुर्थचरणाष्टमोऽध्यायः ५५ शिव उवाच कान्यकुब्जे मदेविराजाप्ये
 को वसत्सुरा राजधर्मरतः सातः प्रजापालनतत्परः १ रुद्रधर्मेति विख्यातो भार्या तस्य प्रभावती एकस्मिन् दिव

तथागता सूर्ययानित्तोभुक्तागंगायांमरणांखलु ११ शूद्रप्रतिसदास्नेहस्ततः शूद्रातदाभवत् वेश्यः स्वर्गफलंभुक्त्वा
 मानुषत्वंततो गमत् १२ धनधान्यसमापत्तोरूपवाननिथिप्रियः बहुधनीयुराज्ञानीपुत्रकन्याविवर्जितः १३ वेश्य
 स्यशूद्रजातीत्वंपूर्वस्नेहफलेयतः पत्नीसाचसमायातापूर्वसबन्धकारणात् १४ यतोद्भवंसमाशुक्तसर्वशूद्रस्यैवभ
 वेत् ततश्चैवसमुत्पन्नाः कन्यावक्ष्यः सुरेश्वरि १५ महिषापुत्रघातोचवापुरोगादयस्तथा स्वयतेर्वचनं कत्वा परंपसि
 रतायतः १६ तस्मात्पुत्रस्यमरणां गर्भयातः पुनः पुनः अस्थशान्तिमहं वक्ष्ये शूरादेविवरेनघे १७ गृहविजयडंशे
 नपुरापकार्यचयत्नतः वापीकूपतडागादियथिमध्येचकारयेत् १८ शिवस्य पूजनं चैव शिवभक्तिमहर्निशम
 नमः शिवायमन्त्रं च पंचलक्षं च जायते १९ पार्थिवं लक्ष संख्या क पूजयेच्च यथाविधि ॐ नमः शिवायमन्त्रस्तस
 र्वपापप्रणाशनः २० देहांते मुक्तिदश्चैवमर्त्यलोके च कामदः हवनं कारयेद्देविकुंडे चैव प्रपूजयेत् २१ चतुरस्त्रे विसा
 लाक्षितिलधान्यादि तंडुलैः ताम्रवर्णां ततो देविगां दद्याद्द्विदुषे प्रिये २२ निष्कमान्नं ततः स्वर्गां ब्राह्मणाय प्रदाय
 येत् एवं कतेन संदेहो व्याधिना सो भवेद्भुवं २३ पुत्रश्च जायते देवि पुनर्गर्भो न नश्यति काकवन्ध्या पुनः पुनं प्रसूयेत् २४
 न संस्रयः २४ इति श्रीकर्मविद्याकसंहितायां पार्वती हरसम्वादे चित्रानक्षत्रस्य तृतीयचरणाष्टाश्वितकथननाम

क. मचरराप्रापश्चितकथनं नामधरपंचाशतमोऽध्यायः ५६ शिवउवाच गंगायां दक्षिणो कूले विंधोचनगरी त्वम द्विजोऽप्ये
 ४० कोवसदेवि ब्रह्मकर्मविवर्जितः १ अनाचाररतो नित्यं परस्त्रीलम्पटः शठः व्यापारकुरुते नित्यं गोहिरण्यगजादिकं
 २ बहुद्रव्यं भवेत्तस्य त्रिसंकोटिप्रमाणकम् द्रव्यस्य संयुहं नित्यं न च किंचिद्दातिसः ३ स्वभार्योचय रित्यज्जपरभार्य
 रतो द्विजः धनेश्वर इति ख्यातं तस्य नाम पुरा भवत् ४ ततो बहुगते काले तस्य मत्स्यरभृत्किल यमकिं दूरेण वैवध्वा
 निक्षिप्तो नरकार्णवः ५ महाघोरे सुरश्रेष्ठे कल्पमेकं तदा वसतः पुनर्वाघ्रस्य योनिं च वृकयोनिं ततो लभत ६ पुन
 ४० मीनुषयो नित्यं मृतवत्स त्वमाप्नुयात् महारोगसमायुक्तो न सुखलभते क्वचित् ७ अस्मत्तानि प्रवक्ष्यामि शृणु दे
 विवरानने गायत्रीमूलमंत्रेण दशलक्षजपं यदा ८ दशांशहवनं चैव तदा पापक्षयो भवेत् गोविन्दस्य सदा ध्यानं स
 दा गोविन्दकीर्तनम् ९ नित्यं प्रपूजयेद्देवं सखवक्रगदाधरम् तायीताम्बरधरं श्यामं श्रीवत्सेनविराजितम् १० प्रत्य
 दंकार्तिके मासि तु लसीं विष्णुस्मृतिं ११ गोदानं शास्त्रीत्याचततो दा
 नं बहुसुं धराम् यथाशक्त्या च भो देवि ब्रह्मणाय शिवात्मने १२ एवं कृतेन संदेहः पूर्वजन्मकृतं च यत् तत्पापं नास्
 मायाति सर्वरोगक्षयो भवेत् १३ वन्द्यत्वं प्रशमेयाति पुत्रलाभो भवेद्भुवम् काकवन्ध्यालभेत्सर्वनाशकार्यो वि

राम
 ४०

सेदेविवाहोभयपीडितः २ शरणांश्रावयामास सरणाधीहिजोतमः तस्यभार्यामहादेविसुरूपायति सुन्दरी ३
 राजपुत्रेणातस्यानुगमनंमुग्धतः कृतम् शरणां दत्तवान् राजपुत्रस्नेहेनयन्त्रितः ४ एवमहगतेकालेनपस्यमर
 णायदा तदायमाज्ञयाहतेः क्षिप्रानरककदर्शने ५ षष्टिवर्षसहस्राणिनरकेपरिपच्यते नरकाततोविनिःक्रान्तः
 भूकरत्वंततो लभत ६ पुनः शृगालयोनिश्च मानुषत्वंततो भवत् धनधान्यसमायुक्तो बहुज्ञो गुणवानपि ७ पुन
 र्विवाहिता जाता पत्नी तस्य प्रभावती पूर्वकर्मफलाद्देवितस्य पुत्रो न जायते ८ शरीरं सततं देविज्वरेणोवप्रपीडित
 म् वातपित्तकफानां च संभवः स्यादयोगते ९ अस्पृष्टानं शृणु त्वं हि यथा पापक्षयस्तथा गृहविताष्टमं भागं प
 ण्यकार्यं च कारयेत् १० बाधो कृपतडागानां जीर्णोद्धारं यदा भवेत् तदा पापं क्षयं यांति पूर्वजन्म समुद्भवं ११ वि
 द्मोरराट् मन्त्रेण जपं कुर्याद्विचक्षणः दद्यात्तं गां वेदविदुषे स वत्सां चैव शोभने १२ वस्त्ररत्नसमायुक्तां घंराय च
 मरभूषिताम् अहरो चंद्रसूर्यस्य कास्यां स्नानं समाचरेत् १३ निष्कनय सुवर्णस्य कमलां कारयेत्ततः ब्राह्मणाप
 वरारोहे प्रदद्यात्कमलं शुभम् १४ एवं कृते वरारोहे सर्वपापक्षयो भवति अपि वंध्या लभेत्पुत्रं चिरं जीविनमुत
 मम् १५ सर्वरोगाः क्षयं यांति नात्र कार्यं विचारणा इति श्रीकर्मविषयकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे स्वातिप्रथ

४१ वतीहरसंवादे स्वातिनस्तत्रस्य तृतीयचरणप्रापश्चितकथनं नामाष्टपंचाशतमोऽध्यायः ५८ शिवउवाच हस्तिनापुरे न
 गरेस्मांतं चैव मनोहरम् अवसंस्तत्र भो देवि नराः सर्वे विचक्षणाः १ तन्मध्ये शूद्रस्कोहिधर्मात्मा शानवानपि स्वध
 र्मकर्मणा कृत्वा व्ययं कुर्यादिनेदिने २ तस्य पुत्रद्वयं जातं द्वौ च पापरातो सौ प्रमहं जीवधातेन मम हवेषारतो च तौ ३
 द्यूते नैव महादेवि रात्रा वह्नि च जह्मतः न च नारयितुं सक्तौ स्वदेरातो तदा सिवे ४ ततस्तु देवयोगेन प्रयोगे शूद्राग
 तः मासमेकं ततः स्थित्वा तस्य मृत्युरभूत्किल ५ विष्णुदासत्पतोलब्ध्वा यज्ञलोकं वरानने विमानवरमारुढो जज्ञे
 सह वरानने ६ तस्य भार्या विसालाक्षि भार्यलोके सुरेश्वरि सा भवेद्विधवानारी किंचित्काले गतं सति ७ परसंसिरता
 जारे प्रत्यहं व्यभिचारिणी ततो बहुगते काले तस्या मृत्युरभूत्किल ८ यमदूतैर्महाघोरैर्निःश्रिता तस्मिन्नादयि विं
 शत्यब्दसहस्राणि नरके परिभुज्यते ९ शूद्रः पुरापक्षये जाते मृत्युलोके सुरेश्वरि जन्मतस्याभवद्देवि मध्यदेशे
 सुरेश्वरि १० तदा सा तु भवेन्नारी या पुरा व्यभिचारिणी पूर्वजन्मप्रसंगाच्च वंशच्छेदो हि जायते ११ रोगं च जायते
 ताभ्यां कष्टं चैव दिनेदिने अस्यापस्य वैसांति तत्स मासेन मे स्मृणु १२ स्वर्गादसुखं कृत्वा स्वादुष्टपरिमाराकम्
 फलमुष्य समायुक्तं पचयं च दशस्य तु १३ तस्य वृक्षस्य वै मूले सालग्रामसिलां शुभाम् पूजयित्वा विधानेन विष्णु

चारणा १४ तति श्रीकर्मविषयकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे स्वातीनक्षत्रस्य द्वितीयचरणापचितकथनं नाम सप्त
 पञ्चासतमोऽध्यायः ५७ शिव उवाच कुरु क्षेत्रे महातीर्थे वल्लवो वसति प्रीये कविकर्मरतो नित्यं क्रयविक्रयतमरः १
 गोमहिषी वृषभानां च संग्रहं कुरुते बह्वं तस्य भार्या मरारो हे परं पुंसिरता सदा २ स्वपतिं तर्जये नित्यं सदा निदुर
 भाषणात् संग्रहो बहुद्रव्याणां न दानं दत्तवान् क्वचित् ३ एकस्मिन्निवसे देवि चन्द्रपर्वणि सोमने दशवर्णात् ददा
 दानं कुरुते क्षेत्रे तदा किल ४ ततो बहुगते काले तस्य मृत्युर्भूत्किल यमहतेन भो देवि निःसिद्धो नरके किल ५ त्रिंशद्
 र्षसहस्राणि सुत्कामरकया तं नाम पुनर्माहिषयोनिं ज्ञातः खलु वरानने ६ नरयोनिं पुनर्लेभे धनधान्यसमन्ति
 तः यातः खलु वरारो हे पुष्पकन्या विवर्जितः ७ रोगवान् नानसंदहो जंघे पीडा ततो धिका अस्य सान्तिं प्रवक्ष्यामि शृ
 णु त्वं च यथा तथा ८ षडंशं च ततो दानं विप्राय विदुषे तथा गायत्री लक्षजाप्यं च तोहो मं प्रकल्पतेत् ९ दशांशं त
 पंशां कुर्यात् दशांशं च मार्जनम् गर्भिकां कपिलां दद्यात् स्वर्णीं सुङ्गीं सहास्रराम् १० ब्राह्मणान् पंचपंचाशत्पत्का
 न्नेन पभोजयेत् पंचयान्नाणि दद्याद्देश्यादानं यथाविधि ११ दशवर्णां प्रदातव्या ब्राह्मणोभ्यो यथाविधि एवं
 कृते न देहो शीघ्रं पुनः प्रजायते १२ रोगाः सर्वे क्षयं यांति नात्र कार्या विचारणा इति श्रीकर्मविषयकसंहितायां पा

रि ११ तस्य वृक्षस्य वैमूले वषके तु सुरेश्वरि सगरां देवमीशानमर्चयित्वा यथाविधि १२ यथासक्ति परारोहे गन्धधू
 पादिभिस्तथा साष्टाङ्गदंष्ट्रां वत्तत्र देवदेवं क्षमाययेत् १३ मन्त्रेणानेन भो देवि विसर्जनमथाचरेत् ॐ नमः शिवा
 य देवाय शिवायै सततं नमः १४ मम सर्वकृतं पापं जन्म जन्म समुद्भवम् तत्सर्वं क्षम्यतां देव व्यासह महेश्वर १५
 ततो वै पूजयेद्दिप्रवेदब्रह्मस्वरूपिराम् पटवस्त्राद्यलंकारैर्विविधैर्मोदकैरपि १६ ततो वृक्षं सवेदां च कपिलां
 गां सवत्सकाम् ब्राह्मणाय ततो दद्यात्पूर्वपापविशुद्धये १७ व्रतं मम महादेवि सिवरात्रि विशेषतः आजन्म
 मरदरां देवि व्रतं कुर्यात्प्रयत्नतः १८ एवं कृते महादेवि शीघ्रं पुत्रः प्रजायते रोगाः सर्वे क्षयं याति वन्ध्या चलम
 ते सुतम् १९ मृतवत्सालभेत्सुत्रं चिरं जीवि न मुतमम् इति श्रीकर्मविपाकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे विशा
 खानक्षत्रस्थप्रथमचरणप्रापश्चित्तकथनं नाम षष्ठितमोऽध्यायः ६० शिव उवाच विष्णुकाञ्च्या महादेवि ब्रा
 ह्मणा वेदपाराः उत्पाचारतः शांतो विष्णुभक्तिपरायणः १ लाज्जितो विष्णुचक्रैरासपि प्रोने वरानने न वेद
 पाठ्यते तेन न विप्रं स्पृशते क्वचित् २ द्विजानां स्मार्तवृत्तीनां विद्वेषं च करोति सः शिवशक्तिरतानां च नाभिकद
 नमाचरेत् ३ एवं योगते देवि वृद्धे जाते वरानने मरणां तस्य वै जातं ब्राह्मणस्य वरानने ४ यमदूतैर्महाघो

पंचरानमे १४ ब्राह्मणायतनोदयाङ्गचदद्यात्पयस्विनीम् गायत्रीमन्त्रजाप्यंतलक्षमेकंतुकारयेत् १५ ततः पापवि
 मुक्तिः स्यात्सन्तोभवतिनान्यथा सर्वरोगाः क्षयंयान्तिकाकवन्ध्यालभेतुतम् १६ इति श्रीकर्मविपाकसंहितायां पा
 र्वतीहरसंवादे स्वातिनक्षत्रस्य चतुर्थचरणाप्रायश्चित्तकथनं नामैकोनषष्टितमोऽध्यायः ५९ शिव उवाच कपिले।
 नगरे देवि क्षत्रीवसतिवैपुरा स्त्रधर्मविहीनश्च वेश्याकर्मरतः सदा १ प्रत्यहं वै शपकर्मण्यप्यं कुर्याद्दिने दिने बहु
 द्रव्यं तदा तेन संचितं तिलधर्मणा २ महालोभेन संयुक्तो धर्मचर्चानकुत्रचित् पत्नीपुत्रैः कठोरत्वाद्दत्तं तस्मै न दीय
 ते ३ एवं बहु तिथे काले मरणां सर्यरतस्तदा तिलधर्मं निर्विख्यातः पत्नी तस्य च निष्ठुरा ४ कुम्भीया के महाघोरे यम
 दूतेस्तदा शिवे निः क्षिप्रः संखलैर्वध्वाततो महतीं यातनाम् ५ युगमेकं वरारोहे कष्टं भुक्त्वा सुदारुणां ततो भूत्स
 ततो देवि महिषो वृषभो हयः ६ पुनश्च मानुषो भूत्वा तस्य भार्या च पापरा विवाहिता च सा देवितस्यां पुत्रो न जाय
 ते ७ परास्त्रेका भवत्कन्या पुनः स्थिति विवर्जिता रोगो भवति देहे च मध्ये मध्ये ज्वरो भवेत् ८ अस्य शांतिं प्रवक्ष्यामि
 शृणु देवि वरानमे कल्पवृक्षं वरं कुर्यात्स्वाङ्गुष्ठपरिमाणकम् ९ सुवर्णस्य महादेवि पलपंचदशस्य तु रौप्यस्य
 तु कृता वै दीपलपंचदशस्य तु १० तन्न वृक्षं समाशेय्य फलपुष्पेणा संयुतम् अष्टम्या च चतुर्दश्यां नवम्या च सुरेश्व

का
४३

४३

देभत्वंततोभवत् एसभत्वंततोदेविमानुषत्वंततोभवत् ५ तस्यभार्योभवदन्धापूर्वजन्मफलाद्यतः तस्यगान्धेभ
वेद्रोगोददुर्शादयस्तथा ६ नसुखंलभतेदेविचिंतयाव्याकुलेन्द्रियः षष्ठ्यसर्व्वरारोहेपूर्वपापस्यनिग्रहे ७ दशांशं
यद्देविब्राह्मणायसमर्प्ययेत् वाणीकूपतडागादिपथिमध्येचकारयेत् ८ गृहदानंततोदेविसर्व्वस्तुसमन्वित
म् प्रदद्यादेद्विदुषेब्राह्मणायवरायच ९ आकस्मेतिजपंदेविलक्ष्मणेकंचकारयेत् होमंवैकारयामासतिलाज्य
मधुतंडुलैः १० ततोगांकपिलांदेविब्राह्मणायप्रपूजिताम् प्रदद्याद्विधिवच्चैवसर्वालंकारभूषिताम् ११ सुवर्णानि
कुम्भान्नंतुब्राह्मणायततोददेत् एवंकृतेवरारोहेरोगनाशोभवेद्भुवम् १२ पुत्रश्चजायतेदेविवंध्यात्वंचप्रशाम्यति
काकवंध्यालभेत्युन्ननान्नकार्याविचारणा १३ इतिश्रीकर्मविपाकसंहितायांपार्वतीहरसंवादेविसाखानक्षत्र
स्यतृतीयचरणाश्विनकथनंनामद्विषष्टितमोऽध्यायः ६२ शिवउवाच मायासुर्य्योमहादेविसत्रीत्येकः सा
तिष्ठति सखरश्चधनीमानीदेवतातिथिपूजकः १ तस्यभार्य्याविसालाक्षिसतानाम्नीवराङ्गना ब्राह्मणातिथि
देवानांपूजतेचापितन्यरा २ एकस्मिन्समयेदेविहेमकारस्तदागतः सचाक्षुः स्वर्णसंपुक्तोहेमकारस्तदावसत् ३
क्षत्रियायस्वमित्रायसत्स्वर्णस्यवैपलम् प्रदत्तहेमकारेणचान्यत्स्वर्णसमर्पितम् ४ अन्नातरेमहादेविस

राम
४३

रकेक्षिप्रवांसदा ऐरवेचतदादेविषष्टिवर्षसहस्रकम् ५ भुक्तानरककष्टंचपुनर्जातः सरीसृपः मानुषं त्वं पुनर्जातं
 कष्टानिविविधानि च ६ पुनस्य मरणां काले प्रतिवर्षं भवेत्सुतः पुनः स्त्रीकाकवन्ध्याभूत्सर्वजन्मप्रसङ्गतः ७
 धनधान्यसमायुक्तं मानुष्यं लभते क्वचित् अथ वक्ष्ये महादेवि पूर्वपापस्य निष्कृतिम् ८ गंगाप्रध्ये प्रदातव्यं सर्व
 पापविशुद्धये निष्कत्रयसुवर्णास्य कमलं निमित्तं शुभं ९ दद्याद्देवि देदे विवाहं रणाय श्रुभार्थिने अष्टम्यां संप
 ऋहे देवि वाह्यं रायसमर्पयेत् १० गायत्री जातवेदाभ्यां दसा सुतजयंततः कृष्णांडं नारिकेरं च पंचरत्नसमन्वितं
 ११ एवं कृते भवेद्देवि पूर्वपापविशुद्धता पुनर्न चैवलभेद्देवि चिरं जीविन मुत्तमम् १२ व्याधयः प्रसमं यांति ज्वराः सा
 र्वे तथा विधाः काकवन्ध्या लभेत् पुनर्न चिरं जीविन मुत्तमम् १३ इति श्री कर्मविद्या कसंहितायां पार्वती हरसंवादे वि
 साखानक्षत्रस्य द्वितीय चरणा प्रायश्चित्तकथनं नामैकषष्टितमोऽध्यायः ६१ शिव उवाच विदर्भ नगरे देवि स्त्री
 क्षेको वसत्पुरा तेजसर्मेति विख्यातो द्विजानां वृत्तिहारकः १ प्रजानां दुःखदो नित्यं वेदानां चैव निन्दकः तस्य
 आसवसात्सर्वाः प्रजाग्राभात्यलापिताः २ एवं बहुगते काले तस्य मृत्यु रभूत्किल यमहूतैर्महाघोरेर्निक्षिप्तो नर
 कैतनः ३ द्विसप्ततिसहस्राणि घोरे नरककर्म भुक्तं नरककष्टंचरुचौ मुखमथावृतं ४ नरकानिर्गतो देवि ग

३ एकोधूतरतः पुत्रो द्वितीयो ब्राह्मणीरतः वैश्येनैव विशालासिधनं च बहु संवितम् ४ प्रत्यहं भुज्यते कृष्णं विन्नयं
 कुरुते सदा वृद्धे सति महादेवि वैश्यस्य मरणं स भूत ५ यमद्वैते सदा वध्वानिः सिद्धो नरकार्णवे स्वरूपं दर्शयामास
 तस्मै वैश्याय भो विशिवे ६ नवति वर्षं सहस्राणि घोरे नरकदहरो महाकष्टं तदा प्राप्तः कृमिभिर्घोररु
 पिभिः ७ ततो व्याघ्रस्य वै योनिं काकं ककुटयोः पुनः मानुषत्वं पुनर्यातः पुनः कन्या विवर्जितः ८ पुनर्विवर्जितः
 हितासा तु या यत्नी पूर्वजन्मनि रोगवान् सा तु वा उग्रामृतवत्सा पुनः पुनः ९ एका यत्न्या तदा जाता पुनः पुनो
 न जायते यदा सर्वस्वदानं वै सूर्यस्याराधनं यदा १० हरिवंशश्रवणं देवि दुर्गस्तोत्रं जपेत् तथा गायत्री भूतमं
 त्रेण लक्षजाप्यं यदा भवेत् ११ तदा पुत्रो भवेद्देवि विनाशश्च जायते इति श्रीकर्मविपाकसंहितायां पार्वती
 हरसंवादे अनुराधानक्षत्रस्य प्रथमचरणा प्रापञ्चितकथनं नाम चतुःषष्टितमोऽध्यायः ६४ शिव उवाच मग
 वै वैश्वभेदे सेकाष्टकारे वसन्ति ये पुत्रपौत्रसमायुक्तो धनाढ्यो गृहावा नपि १ यदा चार्द्धवयो यातं दृष्टं त
 दा भवत् गृहीतं यतिनो द्रव्यं सप्तपंचयलं तथा २ व्ययं कृत्वा तदा तेन न दत्तं यतिने शिवे ततस्तस्य भवेन्नृत्यः

र्णकारमुत्तिष्ठाम् ५ खरौ सर्वेष्टहीत्वातुप्रभुक्तं स्त्रियेणतत पुनदरेणसंपुक्तोकिंचिद्दनिनकल्पितम् ६ ततोव
 हुगतेकाले तस्यमत्पुत्रभूत्किल स्त्रियस्यमहादेविसुरलोकस्ततोभवत् ७ सोख्यं सुरंगनासाईषष्टिवर्षप्रमाणकम्
 ततः पुण्यस्येजातेमर्त्योभवतिभामिनि ८ धनं धान्यं समापुक्तोभार्योभवतिपापुर् नचैवकन्यकापुत्रस्तस्यखलुवर
 नने ९ गर्भेचजायतेदेवितर्भेपतनंभवेत् रोगमुग्रंभवेद्देविनसुखंजायतेखलु १० शान्तिश्चराग्वारोहेयतः पापस्तयोभवे
 त् षडेशंचततोदेविब्राह्मणायसमर्पयेत् ११ दशवर्णांततोदद्याद्विप्रायश्रोत्रिणेप्रिये गायत्रीमूलमंत्रेणालक्षजा
 पंचकारमेत १२ पकान्नेनेवभोदेविब्राह्मणंभोजयेत्शतम् चक्षुस्खर्णस्यवेदेविफलपुष्पसमनितम् १३ दद्याद्वि
 प्रायविदुषेपलंदशप्रमाणकम् स्तस्यपूजनंदेविरविवारेविसेवतः १४ एवंकृतेवरोहेशीघ्रं पुत्रश्चजायते ज्वरस्य
 वैभवेत्सुक्तिः काकवन्ध्यासुतंलभेत् १५ मृतवत्सालभेत्यन्नचिरंजीविनमुत्तमम् इतिश्रीकर्मविषयकसंहितायां
 र्षतीहरसंवादेविसाखानस्तस्यचतुर्थः खण्डः प्रायश्चित्तकथनं नाम त्रिवष्टितमोऽध्यायः ६३ कल्याणपुरनामानंमायाप्र
 र्यासमीयतः तिष्ठतिवणिग्जनोप्येकोधनाह्योधनगर्वितः १ क्रयंचकुरुतेनित्यं विक्रयंचसदाकरोत् महालो
 भवशाद्देविनदानकुरुतेकंचित् २ तस्यभार्योविसालाक्षीशुश्रूलीकलटाधमा पुत्रद्वयंवरोहेयंस्त्याजजिरेतदा

क
४५

हनु १० प्रतिमां यत्र संयुक्तां ब्राह्मणाय च दाययेत् ततो गां कपिलां शुभ्रां सवत्सां स्वर्णभूषिताम् १८
 ब्राह्मणाय ततो दद्यात् पट्टवस्त्रिणकादितां रविसप्तमीव्रतं कर्षीत्यन्यासहवरानने १९ पूर्वजन्मक
 तं पापं नश्यत्येवं कृते प्रिये रोगाः सर्वे क्षयं यांति पुत्रलाभो भवेद्भुवम् २० काकवन्ध्यालभेत् पुत्रं मृतवा
 त्सा च पुत्रिणी इति श्रीकर्मविद्याकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे अनुराधानक्षत्रस्य द्वितीयचरणां प्रा
 पञ्चितकथनं नाम पंचमोऽध्यायः ६५ ६५ श्रीशिव उवाच सुकर्मपुत्रविख्यातं सो
 गच्छेद्देशशोभने तत्र तिष्ठति वै विप्रो ब्रह्मकर्मविवर्जितः १ विष्णुं कुरुते नित्यं गजवाजिरथादिकम् यजमृत्युं स
 मासाद्य ग्रामदाहस्तथाकृतः २ ब्राह्मणावहवस्तत्र ब्राह्मणपञ्चतथाशिवे मृताग्रामस्य वैदाहे वन्द्यो गावो मृताः
 खलु ३ ततो बहुतिथे काले मृतः सोऽपि द्विजाधमः ततस्तु यमहते न नरके घोरकर्दमे ४ यमाज्ञया च निक्षिप्तः कष्टं भुङ्क्ते
 मुहुर्मुहुः नरकान् निर्गतो देवि गजयोनित्तो लभत ५ कच्छपत्वं ततो यातः काकयोनिस्ततो भवत् मातुषत्वं ततो
 यातः कलेमहति शोभने ६ सर्वसम्पत्तिं संपुक्तो वंशस्तस्य न जायते बहुकन्यासमायुक्तो रोगयुक्तो भवेन्नरः ७

राम
४५

काष्टकारस्यमागधे ३ द्वेचैवकपिलांरुष्मांस्वर्णरीप्यविभूषिताम् पत्रेणापिकृतंआदंशास्त्ररीत्यागयादिकं ४
 पद्मलोकेतदायातोवर्षशतसहस्रकम् पुनःपुण्यक्षयेयातेकपियोनित्तोलभत ५ नृपस्यैवपुनर्योनिमात्रा
 यत्नततोभवत् धनधान्यसमायुक्तोगुणशोप्यतिसुन्दरः ६ पूर्वजन्मनिभोदेविज्जणसंयन्धकारणात् ८
 द्यूतधैर्यारतो नित्यं पितृमानोर्विरोधकृत् सुवरूपोयदायातस्तदा मृत्युश्चजायते ९ पुनःपुनस्यसंदेहः
 काकवन्ध्यात्वमाप्नुयात् पत्नीतस्यवरारोहेमृतवत्सायनः पुनः १० अस्यशांतिमहं वक्ष्येऽष्टपुदेविप्रयत्नतः
 गृहविताष्टमं भागं पुण्यकार्यं च कारयेत् ११ सूर्यमंत्रस्यैवाप्यवेदिकस्य वरानने आकृष्टेति महामंत्रः सर्व
 व्याधिविनाशनः १२ सर्वकामप्रदो देवि मोक्षदो मुक्तिकारणम् सूर्यदेवस्य यो भक्तिं कुरुते नियतो नरः १३
 न किंचिद्दुर्लभं तस्य पुत्रश्चैव धनं बहु प्रमाती च पियो नित्यं सूर्यदेवे सुसुपासिते १४ मङ्गरास्तं हिरण्यं तिपता
 श्वमत्कलारविः कमलं सज्ज्वलं देवि वंशयन् सुशोभनम् १५ तस्योपरि सुवर्णस्य सूर्यं रत्नविभूषितम् पलपं
 चमितं देवि मंत्रेणानेन पूजयेत् १६ ॐ नमः सूर्याय देवाय भद्राय भद्रहृदये पूर्वजन्मकृतं सर्वं मम पापं व्यपो

सः पत्मासहवरोहेसोरखंहिमानसेसितं ७ भुक्तं देवाङ्गनासादेयनः पुराणस्येति मानुषत्वं ततो लेभे सहयत्न्यावरानने
 ८ वनधान्यसमायुक्तौ वराभार्या विवाहिता पुत्रश्च बहवो जातास्तौ षोडशसुरभूत्किल ९ साज्वरेण समाविष्टा मध्ये तापयु
 ता पुनः तस्य पायस्य वैसांतिष्ठरात्वे गिरिजेतरे १० जातवेदस्य मंत्रेणालक्षजाप्यं चकार येन विडालप्रतिमां कृत्वाप्यं
 चकालेन संयुताम् ११ स्वर्गो रोप्यस्य वादे विपलयं च दशस्पनु सवस्त्रां वैतदा दद्याद्वा लराय वरानने १२ गामेकार
 ऋवरां च तां विप्राय प्रदाय येन अमार्गं पिंडदानं च सोमवारे तथागुरो १३ व्रतं चर विसप्रम्यां क्रियते भार्याया सह त
 तः पुत्रो भवेद्देवि चिरं जीवीत ध्योतमः १४ व्याधिनाशो भवेद्देवि वन्म्यात्वं च प्रशाम्यति इति श्रीकर्मविपाकसंहितायां
 पार्वतीहरसंवादे अनुराधानक्षत्रस्य चतुर्थचररात्रापश्चितकथनं नाम सप्तषष्ठितमोऽध्यायः ६७ शिव उवाच ब्राह्म
 णो वसन्ति ह्येको महाराष्ट्रपरे शुभे सवेदपाठनिरतो वेदपाठं सदा करोत् १ तडांगं खानयामास तत्र द्रव्यं चलच्चवान्
 द्रव्यस्याधैतदा देवि विग्रहो भ्रातरं प्रति २ भ्रात्रा तस्य महादेवि द्रव्यार्थं मसितं विषं बहुकाले तदा देवि व्यपं सर्वधने
 कृतम् ३ ततश्च यज्वतां यातो ब्राह्मरात्र्यसुरेश्वरि यमहते महाद्यौरैर्नरके देविकर्दमे ४ षष्टिवर्षे सहस्राणि निक्षिप्र
 श्वयमाश्रया भुक्त्वा नरकजलदः संकाक्यो निरभ्य पुनः ५ पुनर्मानुषयो निश्चयुक्त्वा विवर्जितः पूर्वजन्मनि

भाषीतस्य ज्वरग्रस्ताभासेवैभवेज्वरः अतः शान्तिं प्रवक्ष्यामि यतः खलु सुखी भवेत् ८ चतुर्भागं गृह्णन् ब्राह्मणाय सम-
 र्पयेत् प्रयागे मकरेभासि यत्पासह्वरानने ९ स्नानं तु नियतः कर्प्यात्स प्राहं च ततः शिवे हेमदानं ततः कर्प्याद्भूमिदा-
 नं च पार्षति १० गायत्री जातवेदाभ्यां न्यम्बकेन तदा जयत् दशायुतप्रमारो न हवनं मार्जनं तथा ११ ब्राह्मणान् भोज-
 येन्न पापकान्तेः पापसेन च विप्रेभ्यो दक्षिणां दद्याद्स्त्ररत्नविभूषिताम् १२ दशवर्णां ततो दद्याद्द्विंशं सप्तवर्णां
 ततः एवं कृते वरारोहेशीघ्रं पुत्रमवाप्नुयात् १३ काकवन्ध्यालभेत्सन्तपुनर्देवि न संशयः रोगाः सर्वे क्षयं पानि मृतवत्स-
 लभेत्सुतम् १४ इति श्रीकर्मविपाकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे अनुराधानक्षस्य तृतीयचरणाप्रापश्चित्तकथनं नाम
 षट्षष्टितमोऽध्यायः ६६ शिव उवाच वन्दे जनो वसत्येकः सौराष्ट्रविषये शुभे सकविर्भाग्यवान् देवि स्वधर्मनिरतः स-
 दा १ तस्य स्त्री सुन्दरी देवि पतिसेवा सुतस्य स एव सिन्दिवसे देवि ब्रह्मचारी समागतः २ आतिथ्यं करोत स्य च
 समर्थस्तदा शिवे उपोषणं कृतं तेन हरे वन्दि जनस्य च ३ प्रभाते स वरारोहे सायं दत्वा गतस्तु वै तस्तु देवयोगेन मा-
 र्ज्जरीतत्र स तिका ४ पंचपुत्रा वरारोहे घातिता तस्य भामिनी मार्ज्जरी च तदा देवि सुधाती च तदा तथा ५ ततो बहु-
 निधे काले तस्य मृत्यु रभूत्पुनः पत्नी यतिव्रता तस्य सती जाता च ततः क्षणात् ६ सत्यलोके वरारोहे युगमेकमुवास

कः कारस्य वैशिवे व्याघ्रेणामरणां जातं यमद्वैतैर्यमाश्रया ६ निःक्षिप्तो नरके घोरेकमिविषादिसंकले त्रिसद्वर्षसह ॥
 ४० णिभुक्तानरकयातनात् ७ नरकान्निर्गतो देविमानुषत्वं ततो लभत पुनः सर्पस्य योनिं च ततो नकुलमेव च ८ मानुष
 त्वंततो देवि धनधान्यसमाकुलं शूरश्रुतविजश्रुतज्ञानवानराजवत्त्वमः ९ पुरैव यत्कृतं सर्वं तत्प्राप्नोति न संशयः
 पुरैव कार्त्तिके मासि यो र्गामास्यां सदा सिवे १० दशवराणां कृतं दानं विधिवन्ममवल्लभे तेन दानफलेनेह धनान्मत्वं
 प्रजायते ११ स्वभार्योचय रित्यज्जपरकीयारतः स वै अतः पुनरस्य वै मृत्युः पुनः पुनो न जायते १२ कन्यका जनयि
 त्री च तस्य भार्या भवत्वल्लु भार्या पुनं कृतं त्यागं परकीयारतो यतः १३ तत्प्रापेन महादेवि रोगयस्तकलेवरः व्याधय
 श्च स मुत्पन्ना दद्दुष्पामादयस्तथा १४ ख्यातवंशे समुत्पन्नो भूमिभागो न लभ्यते अथ सांतिं प्रवक्ष्यामि पूर्वयापवि
 शुद्धये १५ एकादसी व्रतं नित्यं षडंशं दानमाचरेत् षडङ्गं पाठयामास रुद्रपूजनपूर्वकम् १६ हरिवंशप्रवराणां देवि च
 शिः पाठं निरंजरं तिलधेनुप्रदानं वै अमाप्राहं विशेषतः २० एवं कृते तदा देवि पुत्रस्तस्य भविष्यति वन्द्यत्वं प्रस
 मं याति सर्वरोगस्यो भवेत् २१ इति श्रीकर्मविद्याकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे ज्येष्ठानक्षत्रस्य द्वितीयचरणाया
 पश्चितकथनं नामाष्टषष्ठितमोऽध्यायः ६८ सिउवाच वीजापुरइति ख्यातोऽपरे देवि मनोहरे वसनि वहवो वराणां

भोदेविभार्गसनेवदत्तवान् ६ तेनपायेनभोदेविमहारोगसमुद्भवः अस्यशान्तिप्रवक्ष्यामि शृणु त्वंगिरिजेवरे ७ गृह
 विताष्टमं भागं पुराणकार्ये च कारयेत् वापीकृतपतडागादिजीर्णोद्धारं प्रयत्नतः ८ प्रतिमां कारयेद्देविस्वर्णयत्नदशस्य
 तु भ्रातुश्चिरंतदादेवि पूजयित्वा यथाविधि ९ गन्धधूपादिभिर्देविभूषणैर्विविधैरपि गायत्रीलक्ष्म्याप्येनदसां
 शहवनेन तु १० प्रयागे मकरे स्नानं सर्वपापक्षयो भवेत् ब्राह्मणाय तद्दद्यात्तद्व्याजं च दद्यात्पयस्विनीम् ११ भूमिं हति
 कश्चिदद्यात्पुत्रपौत्रानुपायिनीम् अस्वदानं ततो दद्यात्ब्राह्मणान्भोजयेत्ततः १२ एवं कृते वरारोहेषु नो भवति
 नान्यथा व्याधिरस्यति वर्तेत काकवंध्यालभेत्सुतम् १३ मृतवन्त्यालभेत्पुत्रं चिरं जीविनमुतमम् इति श्रीकर्म
 विद्याकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे ज्येष्ठानक्षत्रस्य प्रथमचरणाष्टमश्चित्तकथने नाम सप्तषष्ठितमोऽध्यायः ६९
 शिव उवाच ॥ पठते वै पुरे शुभे लोहकारे वसत्युरा गोवर्द्धन नामानं पत्नी च परमेश्वरि १ धनधान्यसमायुक्तो धर्म
 कर्मरतस्तथा तस्य पुत्रद्वयं जातं लोहकारस्य पार्वति २ ज्येष्ठपुत्रश्च भोदेवि भार्यया सह तेन वै निःसारितो गृहा
 देवितस्ते किंचिन्नदीयते ३ एको गृहेततः पुत्रो द्वयं तस्य प्रयच्छति लोहकारेण भोदेवि स्वभार्या पुत्रसंयुता ४
 तत्ता चैव सह देवि गोपालस्य तु कन्यका भार्या कृता पुनस्तेन यत्न्या स्या गच्छेत्कृतम् ५ ततो बहुगते काले लोह

क
४८

त्वाविधानेन बालरागायप्रदाययेत् एवं कतेन संदेहः शीघ्रं पुत्रमवाप्नुयात् १७ व्याधिष्वप्रशमं यातिका कवन्ध्यालभेत्सुतम्
मृतवत्सालभेत्सुतं चिरं जीविनमुत्तमम् १८ इति श्रीकर्मविपाकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे ज्येष्ठानक्षत्रस्य तृतीयच
ररागप्रापश्चितकथनं नामैकोनसप्ततितमोऽध्यायः ६९ शिवउवाच चतुर्भुजपुरं नाम वेणीपश्चिमतः शिवे पट्टकारो वस
द्देविलक्ष्मणोति च संज्ञकः १ तस्य पत्नी विसालाक्षी परं पुंसिरता सदा पुत्राश्च बहवो जाता धनं च बहु संचितम् २ क्रम
विक्रयधर्मेण व्ययं कृत्वा दिने दिने तस्य गेहे करोद्वा संचटकानामपक्षिणी ३ एकस्मिन् समये देवि चारादन्वत्वा मि
पक्षिणी बहून्वैयोषितांश्चाण्डांस्तपसां कृतवांस्तथा ४ फलं गृह्य सदा पक्षीमध्याह्ने बालकान् प्रति भोजनं प्रददौ नि
त्यं स्वकलापतदा शिवे ५ ततस्तु देवयोगेन पट्टकारस्य तद्गृहे भोजनार्थं गतो देवि पत्नी चान्नं तदा ददे ६ भुक्तं च वि
विधं चान्नं तत्स्योपक्षिवालकाः विष्टां चक्रुस्तथा दृष्ट्वा पट्टकारो रुषा खलु ७ कुलं तस्य कृतं नष्टं बालानां हवनं न तथा
एवं बहु गते काले पट्टकारस्य सुव्रते ८ गङ्गायां प्रयागं जातं भार्यया सहितस्य वै स्वर्गवासो भवद्देवि पट्टकारस्य सुव्रते ९
सप्ततिर्वै सहस्राणि स्वर्गं भुक्त्वा फलं बहु १० पुनः पुनः पश्ये जाते स्वर्गं भवेत्तदा भवत् ११ मनुष्यश्चा भवद्देवि गंगा गण्ड
कमध्ययोः धनधान्यसमायुक्तो विवाहमकरोद्दृष्ट्वा ११ पूर्वजन्मस्थिता भार्या सा तस्य गृहमेधिनी प्रेष्य सुता भव

पतिश्चविणिग्जमाः १ तन्मध्येऽद्रकोहितां वलं च करोतिसः सुरपीचसवै नित्यं ताम्बलविक्रयीसिवे २ तस्य पुत्रद्वयं जा
 तं धनं च बहुसंचितम् ततस्तु देवयोगेन महाधनमदेन च ३ ज्येष्ठपुत्रस्य हवनं कृतं तेन वरानने स्वभायार्थे तदानीता प
 त्नी तस्य तु तेन हि ४ पुत्राभ्यां च भवेद्द्वैर्यत्पासहविसेषतः प्रत्यहं भुज्यते तेन पुत्रपत्नी तथा धर्मः ५ एवं बहुदिने जाते
 तस्य मृत्युश्च भूच्छिवे ततो वेनरके घोरे यमदूते र्यमाज्ञया ६ निःश्वितो वेततो देवि वष्टिवर्ष सहस्रकम् कमिभिर्घोरा
 वक्रैश्च भुक्त्वा नरकपातनाम् ७ नरकान्निर्गतो देवि स्नानयोनिततो लभत ततोऽवभयोनिं च मानुषत्वं ततो गतः ८
 पूर्वजन्मनि भो देवि दशवर्णां ददौ बहु तत्कलेनेह भो देवि धनधान्ययुतस्तदा ९ पुत्रस्य पत्नी भतया तु पुत्रस्यैव वधः
 कृतः तत्पापफलतो देवि स पुत्रश्च ज्वरी तथा १० व्याधिश्च बहुधा तस्य चाङ्गे च महती व्यथा तदा विना समायुक्तो रात्रौ
 निद्रां न लभ्यते ११ स्वविग्रस्य त्रयं भागं प्रगृह्य हरवद्वभे कृपं च खानपागासतडागं जीर्णमुद्धरेत् १२ यो र्या मासि दत्तं
 देवि सकलं न तदा करोत् शिवस्य पूजनं लक्ष्मिं ब्राह्मणो भ्यश्च कारयेत् १३ कक्षां च गां च दधभं ब्राह्मणाय प्रदापयेत्
 गायत्री मूलमंत्रेण तथा लक्ष्मिं प्रमारातः १४ जपं वै कारयामास हवनं तद्दशांशतः मार्जनं तर्प्यं रां देवि दशांशं चैव
 कारयेत् १५ पुत्रस्य प्रतिभां तद्दत्त्वर्यं वस्त्रं समन्विताम् पलयजं दशस्यैव निर्मितं रत्नभूषिताम् १६ पूजां क

क ४९ खर्गोऽस्थायिर्नवास्तराणो ननै वाराणास्यांगतो देवि स्नानार्थे सहिजो तमः ५ सरिरं त्यक्तवांस्तत्र त्रलचारी द्विजस्तथा
 ततो वहति ये काले कायस्य स्य दरिद्रता ८ तद्धनं वास्तरास्येव भुक्तं तेन वरानने पुनर्वै मरणां देवि कायस्यो भार्यया
 सह ७ अयोध्यायां ततो देवितयोः खर्गोऽस्य जायत नवतिर्वर्षे सहस्राणि वल्लोके वरानने ८ भुक्तं सौख्यमनेकं तु
 देवानामपि दुर्लभम् ततः पुण्यस्ये जाते मर्त्यलोके सुरेस्वरि ९ तत्पापेन भवदेविकन्यायनप्ररोधनं अस्य पाप
 स्पवेसां निंशृणु मे परमेस्वरि १० प्रापश्चित्तसुरेष्टे पूर्वजन्मसमुद्भवं गृहवितषडंशेन ततो दानं प्रकल्पयेत् ११
 गायत्री नम्रं वकोभ्यां च जातवेदेन चानघे जमवे कार्या मासप्रतिमन्त्रं दशाष्टमम् १२ ततो होमं दसांसेन तर्पणां
 मार्जनं तथा पलं दशसुवर्णानवास्तरास्य तदा कृतिम् १३ पूजयित्वा यथा न्यायं वास्तरास्य ततो ददेत् ततो गां
 कपिलां दद्यात्स्वर्णवस्त्रविभूषितम् १४ प्रतिवर्षं ततो देवि दशवर्णां ददेत्स्वः एवं कृतेन संदेहो वंशमस्य भवेत्
 तु १५ रोगं सरिरजन्मवेतस्य नासः प्रजायते का कवन्ध्यालमेत्यत्रं मृतवत्सा ततः प्रिये १६ चिरं जीवि सुतं चैव
 नात्र कार्या विचारणा इति श्रीकर्मविपाकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे मूलनक्षत्रस्य प्रथमचरणप्रापश्चित्तक
 थनं नाम दिसप्रतिमोऽध्यायः ७२ शिव उवाच यश्चि मस्यामयोध्याया योजनानां त्रयोपरि राघवस्य पुरे देवि

सातुगर्भस्यपतनंमुहुः १२ कन्यकानेवजायंतेपुत्रस्येवतुकाकथा ज्वरयुक्तासदानारीस्वशरीरेभवत्खलु १३ सुखं
 नलभतेकापिदुःखंयातिदिनेदिने अस्थशांतिप्रवक्ष्यामिशृणु सर्ववरानने १४ ग्रहराजचंद्रसूर्यस्यगायत्रीजप
 माचरेत् लक्षमेकंवरारोहेपूर्वपापविशुद्धये १५ ग्रहविताष्टमंभागंयणकायं चकारयेत् कपिलांगां सवत्सांचब्राह्म
 णायप्रदाययेत् १६ दशवराणां ततो दद्याद्ब्राह्मणान्भोजयेत्ततः चटकस्पाकृत्तिकत्वासाभकस्यवरानने १७ रोम्य
 स्यस्वर्गाताम्रस्यपंचविंशयलस्यतु ब्राह्मणायततो दद्याद्भूमिदानंविशेषतः १८ हरिवंशप्रवरांकुर्यात्भार्यया।
 सहितस्तुवै हवनंतर्पणंकुर्यान्मार्जनंतुततः परम् १९ जातवेदस्यमंत्रेणादसायुतजयंतथा गोपालमंत्रजायेन
 पुत्रलाभोभवेदतु २० रोगनासोभवेद्देविकाकवन्ध्यालभेतुत इति श्रीकर्मविपाकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे।
 ज्येष्ठानक्षत्रस्यचतुर्थचरणापश्चितकथनं नामैकसप्ततितमोऽध्यायः ७१ शिवउवाच अयोध्यानगरेद्देविकाय
 स्थोवसतिप्रिये रामदासइतिख्यातस्तस्यपत्नीतुदेविका १ विष्णुभक्तिरतो नित्यंब्राह्मणस्यचसेवकः भार्याप
 तिब्रतातस्यपतिसेवासुतस्यरा २ भाग्यवान्सर्ववस्तूनां विक्रेता गजवाजिनाम् तस्यमित्रोभवद्विप्रो ब्राह्मणोवेद
 पारंगः ३ आगतो वै गृहे तस्य प्रेम्णा मित्रस्य भाभिनि चानुर्भास्य स्थितस्तत्र स्वरां सतपतंतदा ४ कायस्थस्य गृहे

का ५१ भ्रातुरंसायहारतः १६ तदर्थे गौर्मयादत्तासाध्वीभूतायतेनमः प्रतिमां पूजयित्वा तु ब्राह्मणाय ददेत्ततः १७ एवं कृते
 विधानेन सीघ्रं पुत्रमवाप्नुयात् काकवन्ध्यावरं पुत्रं जनयामास भामिनी १८ व्याधयो नासमायान्ति तल्लरसि र्य
 ध्यानले इति श्री कर्मविद्या कसंहितायां पार्वतीहरसंवादे मूलनक्षत्रस्य द्वितीयचरणा प्रायश्चित्तकथनं नाम त्रिसप्त
 तितमोऽध्यायः ७३ शिव उवाच सरस्वाच्चोत्तरे कले मङ्गलं नाम वै पुरम् तत्र क्षयनीव सत्ये कोमद्यमां संच मुज्यते
 १ भावसेनश्च नाम्नासस्तदापली मनोहरा वेष्टा घृतरतश्चासौ लुब्धश्चोरेषु सम्मतः २ प्रत्यहं चौरकर्मणा व्ययं
 कुर्यादिमेदिने ततो बहुगते काले तस्य मृत्यु रभ्रत्किल ३ सूर्येणापि महादेवियमदूतैर्यमाज्ञया शैरवेन रकेक्षि
 प्रः षष्ठिवर्षसहस्रकम् ४ रनरकान्निर्गतो देवि व्याघ्रयोनिं ततो लभत मानुषं त्वं ततो लेभे कले महति पूजिते ५
 पूर्वजन्मनि भो देवि दीपदानं कृतं यतः तत्फलेन महादेवि धनाढ्यत्वं प्रजायते ६ मद्यपानफलादे विवेलाज्ज
 रसमुद्भवः वेश्पासुरतसंयुक्तो यतोपि पूर्वजन्मनि ७ तेन पापेन भो देवि पुत्राणां मरणां खलु मनस्सु द्वे गतानि
 त्वं जातो घृतरतः पुरा ८ अस्पृशंति प्रवक्ष्यामि सर्वपापविशुद्धये गृहवित्तवडंशेन पुरापकार्यं च कारयेत् ९
 वापीकूपतडागांश्च यथिमध्ये च कारयेत् गायत्रीमूलमंत्रेणालक्षजायं वरानने १० दशांशहवनं तद्वत्तर्प्य।

पसन्निवहवोजनाः १ तन्मध्येषां रोहोको योगसर्मागतः प्रिये तस्य वत्नी समाख्याता गुणा जायमाना शुभा २ तत्र ना
 सो भवेद्देवि ज्ञानवानतिपरीतः पुरोहितो महादेवि घनाम्नः कृपया स्तथा ३ पतिग्रहेण भो देवि व्ययं कुर्यादिने
 दिने तस्य माता कनिष्ठव्यापारकरशोरतः ४ उभौ द्वौ ब्राह्मणौ देवि सान्निभौ परस्परं ततो बहुगते काले वैराजा
 तंतदासिवे ५ सधनस्य विभागार्थं पुत्रं जातं सुदारुणम् तदुद्देशेन भो देवि मृतो भ्राता कनिष्ठकः ६ तद्वनं गच्छ वै स्व
 र्णं सर्वं पुत्राय दत्तवान् दानं नैव कृतं तेन ततो वै मरणां खलु ७ यमहतेर्महाघोरे निर्निःक्षितो रक्तकर्दमे वदन्त्यवस
 हस्त्राणि भुत्वा नरकपातनां ८ नरकान् निर्गतो देवि गर्दभत्वमजायत वक्यो निस्ततो भूत्वा मानुषत्वं ततो भव
 त ९ वैद्यविद्यारतो देवि कन्यावान् पुत्रवर्जितः रोगयुक्तो महादेवि सदा भिक्षारतो नरः १० पूर्वपापविशुद्ध्यर्थं प्रा
 पश्चितं शृणु मम हरिवंशप्रवशां देवि शिवपूजनमेव च ११ अमायां पिण्डदानं च गोदानं च विशेषतः षडक्षरं त
 थामंत्रं शुद्धं मम सुरेश्वरि १२ जयं वै कारयामास दशलक्षं वरानने होमं वै कारयामास कुरोऽचिन्ने वरानने १३ चतु
 रस्त्रे वरारोहेति लधान्यादितं डुलैः प्रतिमां कारयामास भ्रातुः स्वर्णस्य वै शिवे १४ पलं दशप्रमाणं नमं त्रेणानेन प्र
 जयेत् ॐ नमः सवित्रे देवाय वै दवे दाऊ पारग १५ पूर्वजन्मकृतं सर्वं मम पापं व्यपो हतु आज्ञानाद्वा प्रमादा।

कं
५१

यां पूर्वजन्मतः तत्फलानमहादेविधनात्पत्नं प्रजायते १२ स्वभार्योपतिता देवी लवणकूपे नि सा सुखे नैव निः सारिता देवि
ततः कन्या प्रजायते १३ वृषभोपतितो कूपे याति तौ मृत्युमारणौ तेन दोषेण देवे सिधु नो नैव प्रजायते १४ परस्त्रीरति
संयोगे यत्कृतं पूर्वजन्म तेन पापेन भो देवि सरीरे रोग संभवः १५ अस्मिंसांति प्रवक्ष्यामि सरा देवि सुसोभने गृहवि
ताष्टमं भागं ब्राह्मणाय समर्पयेत् १६ गायत्री लक्ष्म जाय्यं च विप्रद्वारा चकारयेत् हवनं तद्दत्तांसेन मार्जनं तर्पणं तथा
१७ सुवर्णां स्पृष्टा मूर्तिर्लक्ष्म्याः पंचपलस्यतु रौप्यस्यैव वरारोहे वृषभो द्वौ सुनिर्मलौ १८ पलं दसस्य वै कुर्यात् पूज
यित्वा यथाविधि मंत्रेणानेन देवे सिचोपचारैः पृथक् पृथक् १९ ॐ लक्ष्मि देवि महा लक्ष्मि कमलैः सर्व सिद्धि दे मम
पूर्वकृतं पापं तत्समस्वदयानिधे २० ॐ लक्ष्म्यै नमः पाद्यं क्षमः ॐ लक्ष्म्यै अर्घ्यं सः ॐ देव्यै नमः स्नानं ॐ कमलायै
गंधं ॐ सर्वायै धूपं ॐ सिद्धिदायै दीपं पाद्यादि सर्वाणि दाययेत् ॐ नंदिकेश्वर भूते सगणानां मधियो भवेत् मम
पूर्वकृतं पापं क्षम्यतां परमेश्वर २१ इति मंत्रेण वृषभो पूजितो शुभस्त्वपि रणो पूजयित्वा यथान्यायं ब्राह्मणाय ददेत्
तः २२ ततां गोकपिलां दद्यात् खर्णं शृंगां सुभूषितां एवं कृते वरारोहे यत्कृतं पूर्वजन्म नि २३ तत्सर्वं नासमायांति सा
घ्रमे वन संसयः पुत्रोपि जायते देवि वंध्यत्वं च प्रसाम्यति २४ रोगाः सर्वे क्षयं यांति नात्र कार्या विचारणा मृतव

णं मार्जनं तथा दशवर्णां ततो दद्याद्दशमेन समन्विताम् ११ एवं यापयिषुद्भिः स्नानात्र कार्या विचारणा पुत्रश्च जायते
 देविवन्मत्वं च प्रणस्यति १२ इति श्रीकर्मविषयकसंहितायां पार्वतीहरसंवादे मूलनक्षत्रस्य तृतीयचरणप्रापश्चित्त
 कथनं नाम चतुः सप्ततितमोऽध्यायः ७४ शिव उवाच मध्यदेशे विसालाक्षि हि उभ्वं नाम वै पुरं लवणाकारे वसत्येकं
 भीमो गुराविचक्षराः १ प्रत्यहं लवरां कृत्वा विक्रयं कुरुते सदा तस्य पुरा पवती भार्या पुत्रत्रयमजीजनत् २ धन
 धान्य वृष छागं गोमहिष्यादिकं तथा बहूनि सज्जितानि सुवर्णवराकारस्य वै गृहे ३ तस्य ज्येष्ठः सुतो देविवेश्या
 सुरततत्परः एकस्मिन् समये देविलवणकूपे नि सामुखे ४ भार्याया सह देवे सि वृषभौ पतितौ तदा श्रुत्वा तेन तदा
 देवि निसायां न गतोऽपि सः ५ न पाराणां वै भवेन्मृत्युः स्वकाले ज्ञातिना सह भार्यानिःसारिता तेन वृषभौ मृत्युसंयु
 तौ ६ ततः सर्वे वयोजातं वृद्धे सति वरानने मरणां तस्य वै जातं लवणाकारस्य पार्वति ७ यमहृतैर्महाघोरैर्नरके घो
 रसंज्ञके पातया मास देवेशि द्वाविंशति सहस्रकं ८ वर्षे सुभुज्यते देविकृमिषूचीमुखे र्युपुतं नरकान्निःसृतो दे
 वि व्याघ्रयोनिमजायत ९ पुनः छागस्य वै योनिं विडालस्य ततो भवत् मानुषत्वं ततो लेभे देशे पुरापतमेषु मे १०
 स्वकर्मवशा गोत्रित्यं धनधान्यसमन्वितं गुराक्षः सर्वविद्यानां कन्यापुत्रमजायत ११ लवणाकारस्य मरणां गंगा

१३ संभोगं कृतवान्विप्रः कुक्षिमीडाततः परं वेशछेदं विसालाक्षिकन्यैकावहवस्तथा १४ भागिनपम्पवद्रव्यं भुक्तं पुनः पुनः
 तः शरीरे बहुधा पीडा परस्त्री गमनादनु १५ अस्वशांतिं प्रवक्ष्यामि शृणु त्वं मम वल्लभे गृहवित्तघटं शं च परा पकार्ये च कारसः
 १६ गायत्री जातं वेदाभ्यां जयं वै कारयेततः दशं शं हवनं कृत्वा तर्पणं मार्जनं तथा १७ जीर्णोद्धारं वरारोहे कूपं चैव तडाग
 कं तद्देवच वै कुर्यात्पृष्ठि वृक्षा वरो यरां १८ प्रयागे माघमासे तु तुलादानं प्रयत्नतः धुमवरीं तथा गां वेदद्यादि प्राया
 सत्कृतां १९ एवं कृते वरारोहे पूर्वपापं विशुध्यति पुत्रोपि जायते देवि वंध्यत्वं च प्रसाम्यति २० काकं वंध्यत्वसाम्यं वै
 रवियुक्तानुसप्तमीं कृत्वा यत्नी वरारोहे सुवरीं दानमाचरेत् २१ शय्यादानं ततो दद्यान्मृतवत्सा सुपुत्रिणी सर्वे
 रोगाः क्षयं यांति नानाकार्या विचारणा २२ इति श्री कर्मविषाकसंहितायां पूर्वाष्टादशोऽध्यायः २३ अथ मन्त्रचरणाध्यायः
 श्रितो नाम षट्सप्तमीतमोऽध्यायः २४ शिव उवाच कर्माणीं देवैस्ततो देवि परं च शिवसंज्ञकं वसन्ति तत्र बहवो वै श्या
 परा यो यजीविनः १ तन्मध्ये वै स्य रको हि धरणी करविश्रुतः तस्य रूपवती भार्या सुंदरी बहुसंमता २ व्यापारेण म
 हादेवि धनं बहु च संचितं ततो बहु दिने जाते तस्य मित्रो द्विजोऽप्यभूत् ३ ब्राह्मणो सोऽपि वै भवः कष्टं भुक्त्वा दिने दि
 ने स्वर्णशतपलं देहीरकं मोक्तिकं तथा ४ स्थापितं ब्राह्मणद्रव्यं स्वगृहे मित्रकारणात् ततो वृद्धे तु वै जाते वै प्रपम्प

त्सात्तमेत्युन्नं चिरं जीविनमुत्तमं २५ काकवन्ध्यालमेत्युन्नं पुनर्देविनसंसयः २६ इति श्रीकर्मवियाकसंहितायां मूलन
 स्तत्रस्य चतुर्थचरणप्रापयित्वा मयं च सप्रतिमो ध्यायः २७ शिव उवाच तत्रा यो ध्यामहादेवि वसिष्ठस्यैव चाश्रमे श्री
 धनेश्वरसर्गेति ब्राह्मणो धंसति प्रिये १ संपंडितो गुराज्ञश्च धनी मानी विचक्षणाः स्त्री च पतिव्रता तस्य पतिसेवासु
 तत्परा २ पुत्रद्वयं तथा जातं विद्यया सति जीवति भागिने यस्ततो देवितद्वनेश्वरसर्मणाः ३ तत्र वा सार्थमायातः
 सह पत्नी वरानने तीर्थयात्राप्रसंगेण गृहे तस्यावसद्विजः ४ मासमेकं स्थितं तत्र भागिने यस्ततो मृतः दसः सूर्येन
 देवेसि कर्मकांडं तथा कृतं ५ वर्षमात्रे ततो जाते भागिने यस्य वैवधूः धनेश्वरे महाप्रीतिर्जाता खलु वरानने ६ भा
 र्या पुत्रं च वैरुध्य प्रत्यहं जायते तदा गृहे स्वर्गं च रौप्यं च सर्वं तस्य न्यवेदयत् ७ ततो बहुगते काले तस्य मत्सुरभक्तिल
 यमहूतैर्महाघोरे नरके क्षिप्तवान्निवे ८ यमाज्ञया वरारोहे षष्ठिवर्षसहस्रं कृतं पापं प्रयागे च विन
 श्पति ९ प्रयागे यत्कृतं पापं रामपुत्रो विनश्यति अयोध्यायां कृतं पापं वज्रलेपो भविष्यति १० नरकान्निःसृतो दे
 विवकयो निमजायत पुनर्दंडुर्यो निधेका कयो निततो भवत् ११ पुनर्मानुषयो निधेकान् धान्यसमन्वितं जातः १२
 प्यतमे देसे देवगंधर्वसेविते १३ सर्वविद्यासु विख्यातो गुराज्ञो रूपवांस्तदा पूर्वजन्मनि देवेसि भागिने यवधूं प्रति

क ५३ देवि न च कन्या प्रसूयते २० मृतवत्सालभेत्यन्त्रं चिरं जीवि न सुतं व्याधयः संक्षयं यांति नानाकार्या विचारणा २१ इति श्री क
 र्मविद्या कसंहितायां पूर्वाषाढानक्षत्रस्य द्वितीयचरायां यश्चितो नाभाष्टसप्ततितमोऽध्यायः ७८ शिव उवाच अंतर्वेदे वि
 शालाक्षि भो वसतिपुरा पकत् गंधर्वपुरे विख्याते नगरे यमुना तटे १ सभाग्नवान् गुराज्ञो हि वै हुमन्तैः सुयूजितः भूय
 तिस्रस्तस्य देशस्य दाता भोक्ता विचक्षराः २ ब्राह्मणस्य हताभूमिरज्ञानाद्वासुरे स्वरि ब्राह्मणोऽपि विषं भुक्त्वा मृतस्तस्य
 यश्चिप्रिये ३ ततो बहु गते काले तस्य मृत्यु रभूत्परा यमदूतैर्महाघोरे कुंभीया केचक्षि प्रवान् ४ यमाज्ञया वरारोहेऽयं गमे
 कं यया च वै महादुःखेन संतप्तो बहु कष्टं प्रलब्धवान् ५ नरकान्निः सतो देवि सुकरत्वं प्रजायते ऋक्षयोर्निततो भूत्वा
 शुक्रयोर्निततो भवेत् ६ पुनर्मानुषयोर्नि वै मध्यदेशे वरानने धनधान्यसमायुक्तो वंशहीनो वरानने ७ पूर्वजन्मनि
 देवेशि हताभूमिर्वरानने ब्राह्मणो वै मृतः पूर्वतदुद्देशेन वै सिवे ८ अतः पुनरविहीनोऽयं कन्यका बहु जायते महारोगे
 न संतप्तो मृतवत्सा पुनः पुनः ९ अस्य सांतिं महं वक्ष्ये पूर्वपापस्य सांतये गायत्री जातवेदाभ्यां न्यवकेन वरानने १०
 दशायुतं जयः कार्यः प्रतिमंत्रैः सुरेश्वरि दशांशं हवनं तद्वत्तत्परं मार्जनं तथा ११ दशवर्णीततोदानं सतं ब्राह्मणा
 भोजनं भूमिदानं ततः कुर्यात् शतविग्रहमानकं १२ पलं पंचसुवर्णीस्य ब्राह्मणस्य तथा कृतिं पूजयित्वा पथान्मायं

१७२ भूतपुर ५ पश्चात्पत्नीमृतातस्यव्रतिनीगर्ववर्जिता वैश्यस्येवमवेत्स्वर्गदिव्यवर्षसहस्रकं ६ पत्न्यासहवरादेभ्यः
 त्कास्वर्गफलेततः वंशयोनिंततोलेभेचक्रवाकोततोभवत् ७ हंसयोनिंततोजातंमातुषत्वंततोभवत् पूर्वसंबंधतः
 पूर्वयरापातिवतादपि ८ पुनर्विवाहितादेविब्राह्मणायप्रदाययेत् वंध्याजातातुसानारीडः खिताचाप्यहर्निशं ९ ता।
 सदेहेमवेद्याधिः कफवातसमन्वितः धनाढ्योवहधाकन्याजायतेचपुनः पुनः १० अस्मिन्निग्रहहेत्वर्थेष्टरासर्वे
 व्यसनने पशुहेवितमईहिब्राह्मणायसमर्पयेत् ११ ॐ लक्ष्म्येनमोथमंत्रेणादसायुतजयंततः दशांशहवनंतद्वत्
 पुरांमार्जनंतथा १२ गामिकांकुष्मवरांगैस्वर्गासंगींसवत्सकां ब्राह्मणायततोदद्यान्मुक्तालांगूलग्रंथितां १३
 भोजनंकारयामासब्राह्मणान्नेद्वारगान् शतंवाद्विसंतदेविभिशतंवाविसेषतः १४ पलेशतसुवर्गास्यवेदीकृत्वा
 विचक्षराः तममध्येचद्विजस्येवरोप्यस्येवचवाकृतिं १५ पूजयामासदेवेसिमंत्रेणोवपुनः पुनः ब्रह्मस्वंकपिलो।
 विष्णुः सर्वसाक्षीजगन्मयः १६ ममापराधंदेवेशसम्पत्तांपूर्वजन्मनः द्रव्यमिजस्यभोदेविस्थापितंस्वग्रहेमया।
 १७ नदत्तंनैमपाज्ञानात्काम्यतांपरमेस्वर मंत्रेणानेनदेवेसिपूजनंविधिपूर्वकं १८ पूजयित्वाततोदेविब्राह्मणा
 यप्रदाययेत् स्वंकन्यावरारोहसीघ्रंभुजंप्रजायते १९ काकबंध्यापुनः देविकन्यकामजनीतथा पुनंप्रसूयते

र्थयेत् ततो गां कपिलां दद्यात्तिलधेनुं सुप्रजितां ११ अखदानं विसालाक्षि महिषीं दुग्धसंपुतां सुवर्णास्पकं तं च
 पुष्पसमन्वितं १२ पलं दशस्य वै देविततः पुत्रं प्रजायते मृतवत्सा च यानारीका कवं ध्या च रोगिणी १३ सर्वासां वाञ्छि
 तं कार्यं जायते नात्र संसयः १४ इति श्री कर्मवियाकसंहितायां पूर्वाषाढानक्षत्रस्य चतुर्थ चरणाप्यश्रितं नाम नवस
 प्रतितमोऽध्यायः ७९ श्रीशिव उवाच श्वेतपर्व महातीर्थे रामपुर्याचरणे कान्यकुब्जो वसद्विप्रो व्यापारकरः श्वेतः १
 अष्टादिकं वरारोहे दृष्टवर्मा जिनां वरं प्रत्यहं गृह्यते देवि विष्णुं क्रियते सदा २ घृतवे स्यारतो नित्यं परस्त्री गमनं तथा प्र
 करोति सुरायानं गुरुदेवं न मन्यते ३ एवं बहु गते काले मरणांतस्य जायते पमद्वैतं महाघोरं वद्व्याधिपं सुदारुणं ४ वद्वि
 वधं सहस्राणि भुक्तान् रक्तयातनां नरकानिः सतो देवि बानरस्या भवे ह्युः ५ ततो रासभयो निवैतुरंगस्तु ततो भवत्
 भानुवत्पुनर्लेभे पूर्वजन्म फलाद्यतः ६ धनधान्यसमायुक्तो रोगयुक्तोऽप्युन्नकः कदाचिद्देवयोगेन पुत्रो भवति
 भाभिनि ७ मरणांतस्य वैसीघ्नततः कन्या प्रजायते अस्य सांतिं शृणुवा दौ यथापापं निवर्तते ८ गृहवित्तवडं
 शं च युगायं कार्यं च कारसः पूर्वजन्म निद्वैसिकनीयां संखभ्रातरं ९ एनो खड्गेन वै हत्वा तत्पाच सुतक्षयः जायते
 मूलमं चैरायं चलसंवरानने १० अयं वै कारयामास नित्यं गोविंदकीर्तनं होमं वै कारयामास कुंडे वटकोणसं।

ब्राह्मणाय प्रदाययेत् १३ प्रयागे मकरेण सियन्त्या सह वरानने स्नानं करोति देवे सि पूर्वपापं व्यपोहति १४ एवं कृत्वा
 वरारोहे पुनोजातः सर्वे सिवे बंध्यत्वं नास्माया तिका कवंध्या च गविंणी १५ मृतवत्सालमेत्युन्नचिरं जीविनमुत्तमं रे
 गाः सर्वे क्षयं यांति नान्नकार्यं विचारणा १६ इति श्रीकर्मविषयकसंहितायां पूर्वाष्टादशोऽध्यायः १७ यच्चरात्राय वि
 तो नामाष्टसप्ततितमोऽध्यायः ७८ श्रीशिव उवाच अयोध्यायां विसालाक्षि मालाकारो वसत्युरा साधुवृत्तिरतः श्रीमान्
 ब्राह्मणानां च सेवकः १ तस्य पत्नी महादुष्टा कुलटाव्यभिचारिणी मात्स्यं कृत्वा विसालाक्षि जीवयामास बान्धवान्
 २ तस्य मित्रो द्विजोऽप्येकः स्वर्गो लक्ष्म्यं तथा स्थापितं स्वर्गहे देवि गतं च बहु वासरं ३ याचितं तेन स्वद्रव्यमर्घ्यं प्राप्य त
 दाप्रिये तदर्धं च व्ययं जातं मालाकारस्य वै गृहे ४ एवं बहु गते काले मालाकारो मृतः पुरा अयोध्यायां विसालाक्षि
 स्वर्गे तस्या भवत्किल ५ लक्षवर्षं वरारोहे भुक्तं स्वर्गफलं शुभं ततः पुरा पश्ये जाते मानुषत्वं भवेत्सुतः ६ मध्ये
 शे च देवेशि पुत्रकन्याविवर्जितः तस्य पत्नी पुनर्देवि या स्थिता पूर्वजन्मनि ७ विवाहिता च सा देवि व्याधियुक्ता ज्वरा
 तुरा अस्य सांतिं वरारोहे शृणु मे परमेश्वरि ८ षडंगं याठ्या माससि व पूजनपूर्वकं षडक्षरेण मंत्रेण लक्षजाप्यं वरा
 नने ९ हवनं तद्दत्तं सैन्यार्जनं तर्पणं तथा श्रवणं मासमेकं तु चंडिका चरितं नयं १ ततः षडंशं देवेशि ब्राह्मणाय स

ऐहे सुमेनिशि ममारतं तत्सर्वभूमिमध्येतुस्थापितं पतिना सह ६ द्वाभ्यां रत्नं तदा यत्सम्यं कृत्वा दिने दिने ततो वहुदि
 ने याते द्विजस्य मरणांधुवं ७ यश्चात्यलीमृता तस्य तयोर्नरकपातनं षष्टिवर्षसहस्राणि महाकायेन पीडितो ८ नरः
 कान्तिः स तौ द्वौ तु गजयो निरजायत पुनः कच्छययो निर्वेगो धायो निरजायत ९ एवं यो विनयं भुक्त्वा शरया उत
 रेतते मानुषत्वं ततो लेभे भाग्यवान्साधुसंज्ञितः १० सुसीलः सुमतिर्देहः स्वल्पविद्यायुतो नरः अपुत्रो रोगवान्दे
 विभूयति नैरपूजितः ११ पूर्वजन्मनि देवे सिन्ध्यात् पुत्रस्य वैवधः कतो रात्रौ यदा देवितेन दोषेण विमृतः १२ स्लेष्
 ससेवनाद्देवि स्लेष्कस्याशुचि भावणात् तेन पापेन भो देवि शरीररोगसंभवः १३ यत्तु दानं कृतं पूर्वदत्तासम्प्राप्तौ
 चरि तत्फलैर्न महादेवि धनार्थत्वं प्रजायते १४ अनाचारं कृतं पूर्वपुत्रदारेण संयुतं तेन पापेन भो देवि नरः क
 न्याप्रजो भवत् १५ अथ सांतिप्रवक्ष्यामि सृणु देवि सुसोभने गायत्रीमूलमंत्रेण पंचलक्षं वरानने १६ जपं च
 कारयामास वडं सदानमाचरेत् होमं च कारयामास कुंडे वै च सुसंस्कृते १७ दशांशं तर्पणं देवि मार्जम तद्दशांश
 तः श्राद्धपुत्रस्य प्रतिमां कारयामास भामिनि १८ पलंदससुवर्णस्य विधिवत् पूजयेत्ततः मंत्रेणानेन देवेशि गध
 ध्यादिभिस्तथा १९ गणाधिपसुराध्यक्षसर्वसिद्धिप्रदायक मम पूर्वकृतं पापं तत्समखदयानिधे २० रोषमया

शके ११ पापसेनविशालास्तिलसर्पिर्धुतेनच दशवर्णाततोदघाद्वासरायशिवात्मने १२ भूमिदानंततोदघा
 च्छ्रय्यादानंविसेषतः भ्रातृभ्येवाकृतिकत्वारोप्येरोववरानने १३ पलसप्तप्रमाणेन पूजां कृत्वा प्रसन्नधीः देवदे
 वमहादेवचर्मभस्मविभूषण १४ पूर्वजन्मनिदेवेसंभ्रातृवधः कृतो मया तत्पापं क्षम्यतां देवप्रपद्ये सरणां तव १५
 प्रतिमां पूजितां देवि मंत्रेणानेन वै शिवे दघाद्विप्राय विदुषे श्रीपायद्विजन्मने १६ ततो वै भोजयामास ब्राह्मणा
 न्वेदपारगान् एकाधिकसतं देवि पायसामोदकेनच १७ एवं कृत्वा वरारोहे पूर्वपापस्य संक्षयः बन्ध्यात्वं यशानं
 याति पुत्रं खलु प्रजायते १८ काकबन्ध्यालभेत् पुत्रं मृतवत्सा सुयुत्रिणी व्याधयः संक्षयं याति नात्र कार्यो विचार
 णा १९ इति श्रीकर्मविषाकसंहितायां उत्तराष्टादशोऽध्यायः २०
 शिव उवाच सकेखरपुरे देवि वसत्येको द्विजो वरः श्लेष्मवारीव दन्तित्यं श्लेष्मसेवारतः सदा १ सतिष्ठति
 श्लेष्मनिकटे श्लेष्मविद्यासुपंडितः मत्स्यं मांसं च मधुं च भोजनं चाकरोत् सदा २ एवं सर्वं वयो जातं वनं बहु सुसं
 चितं तद्धनं भूमिमध्ये नुस्थापितं तु गृहे शुभे ३ एकस्मिन् समये देवि भ्रातुः पुत्रः समागतः खलव्यापारकरो सदा
 क्षश्चतुरस्रथा ४ तस्य गेहे स्थितं नित्यं खल्वेव बहु सुसंचितं खललोभेन मोदे विराजौ लुरिकया तदा ५ पतितस्य वरा

क. विवाहे च समाप्ते तज्जातयः सेषवेषमसु ४ गताः सर्वे विशालाक्षियाचिता भगिनीसदा तादृकं स्वर्णरत्नाभ्यां भातयती प्रको
 ५६ पिता ५ शुक्लेष्वायासवत्सातदा याता स्ववेषमनि स्त्री सभावाच देवेशि सामता भगिनी गृहे ६ तु उद्देशेन देवेशि सरी
 रं नि सिसात्यजत् ततो बहु दिने याते तस्य मृत्यु रभूतदा ७ यन्नी तस्य सती जाता सत्यलोक मभूतदा वर्षकोटि नयंदे
 विसत्यलोके वसत्युनः ८ मर्त्यलोके मनुष्यत्वं लभेत्सुरापक्षये सति धनधान्यसमापत्तौ विद्यावाञ्छा स्त्रयारगः
 ९ कृतं सर्वं पुरा शुद्धं भगिनी बंधकारणात् पुनर्न जायते देविकन्या जन्म नि संशयः १० शरीरे सततं दुःखं मध्ये
 तस्य प्रजायते काकवंध्या भवेद्भार्या मृतवत्सा सुदुःखिता ११ अस्य सान्तिं प्रवक्ष्यामि तत्सर्वं शृणु यावति गृहवि
 तषडं सेन पुरा पंकार्यं चकार सः १२ वापी कृपतडागानां जीर्णोद्धारं प्रयत्नतः वाटिकां पथि मध्ये तु ततश्च शीतवा
 रिणा १३ गायत्री जातवेदाभ्यां जपं वै कारयेत्ततः लक्षद्वयं विशालाक्षि हवनं तद्दत्तां सतः १४ तर्पणं मार्जनं तद्
 जोदानं विधिवत्ततः एवं कृते वररोहे तस्य पुत्रः प्रजायते १५ गुराज्ञः सर्ववस्तूनां साधूनां संमतस्तथा स्वर्णदा
 नं विशालाक्षि यत्पंचमि तंतथा १६ ब्राह्मणाय ततो दद्यात्पूजयेत्सुवर्णं ततः वस्त्रालंकारसिंदूरैर्गंधाद्यैः सुम
 नो हरैः १७ तादृकं मुद्रिकाभिश्च गंधमाद्यैस्तथैव च सर्वं वाप्यं संप्रयंति व्याधिना शोभवेद्भुवं १८ ब्राह्मणीया

56

त्रैस्थितांतां प्रतिमां प्रार्थयेत्ततः अज्ञानाद्वा प्रमादाद्वा बध्नं मम पुरा कृतं २१ तत्सर्वं क्षम्यतां देवप्रपद्ये शरणां तव ॐ ग
 राय तये नमः ॐ लक्ष्म्ये ॐ सूर्याय ॐ सिवाय ॐ विश्वयो नये नमः ॐ गरुडाय नमः ॐ नन्दिकेश्वराय ॐ भिर्मन्त्रै
 स्तु सर्वाणि वस्तुनि दापयेत्ततः कलसं पूजयेद्देवि गङ्गा धियस्वरूपिणीं २२ गन्धधूप्ये च तं बलेर्वस्त्रोर्नानाविधैरपि प्र
 तिमां पूजितां देवि ब्राह्मणाय प्रदापयेत् २३ दशावरां ततो दद्याद्दशमेकं वरानने पंचपात्रं ततो दद्याद्ब्राह्मणान्भो।
 जयेत्ततः २४ रविवारेण संयुक्ता स प्रसी विधिपूर्वकं उषोषरां नियमतः पत्न्या सह वरानने २५ सप्तवर्षं मययेत्तं प्रकु
 यादिसुरेश्वरि ततस्तु घायनं कुर्याद्यथा सत्पासु दक्षिणां २६ दद्याद्विप्राय विदुषे चोत्रिणाय तपस्विने कृष्णान्डनारि
 कैरं च पंचरत्नसमन्वितं २७ गंगामध्ये प्रदानं व्यपूर्वपापविशुद्धये एवं कृते वरारोहेशी घ्नं पुत्रमजायते २८ सर्वे रो
 गाः क्षयं प्राप्तिनी हारं भास्करो यथा २९ शनिश्रीकर्मविपाकसंहितायां उत्तराष्टादशतमोऽध्यायः ३० श्रीजयदेवसमंति विख्यात।
 श्रुतिशीलवान् १ तस्य भार्या शीलवती सुशीला शीलरूपिणी तस्याः पुत्रत्रयं जातं गुराक्षं वेदपारगं २ पुत्राः स
 र्वगुराक्षाश्च वेदवेदांगपारगाः ज्येष्ठपुत्रस्य चोद्वाहेतस्य भगिनी समागता ३ भगिन्याश्चादरं कृत्वा बहुमानेन पार्वति

क
५७

नारिकेलचपंचरत्नसमन्वितं १३ जंगामध्येप्रदातव्यं पूर्वपापप्रसादनं एवं कृते वरारोहेशीघ्रं पुत्रः पुजायते १३ व्यावय-
संक्षयं यांति काकवंध्या लमेत्सुतं १४ इति श्रीकर्मविद्याकसंहितायां उत्तराष्टादशस्कन्धे चतुर्थचरणप्रापश्चितो
नाम न्यस्तितमोऽध्यायः १५ शिव उवाच पवनस्य महद्देशो मारुतेन गणेशे गोतमो नाम विख्यातो ब्राह्मणो वेदपार-
गः १ तस्य भार्या विशालाक्षि मालिनी मातृपालिनी धनं च बहुसंग्रह्य म्लेच्छैः सेवारतो हि सः २ तस्य मित्रो द्विजः कश्चित्
तपस्वी सत्यवाक् शुचिः आगतस्तस्य निकटे प्रेम्णा तत्र तपो करोत् ३ अब्दमेकं ततो जातं पुनः काशपांगतो पिसः स्वर्ण-
रत्नमहादेवि गोतमायसमर्पितं ४ रक्षार्थं तेन द्रव्यं च गृहीतं गोतमेन च वाराणास्यां ततो गत्वा तपस्वी वाराणस्य जतु ५
गोतमेन स्वद्रव्यं तु स्थापितं भूमिमध्ये गे तद्रव्यं ब्राह्मणस्यैव पुनर्दारेण संयुतं ६ भक्षितं रत्नविक्कीय बहुवर्षं गतं शिवे
गोतमस्य ततो मृत्युर्देहे जाते वरानने ७ गंधर्वस्य ततो लोकं विंशतिर्बे सहस्रकं वर्षं भुक्तं विशालाक्षि गंधर्वैः सह कि-
न्नरैः ८ ततः पुराणस्यै जाते हंसयोनिं ततो भवत् मृगयोनिं ततो भुक्त्वा मानुषत्वं ततो भवत् ९ स भाग्यवान्महीधीरः
पुराणाचारे सदा मतिः पूर्वजन्मनि देवे सिमिन्नद्रव्यं च कारयेत् १० अदत्तं यद्विशालाक्षि गंधर्वैः सह किन्नरैः वंध्याम-
वतिवै नारी काकवंध्या च ज्ञायते ११ योगयुक्तो भवेद्देहो ज्वराश्च विविधास्तथा अस्य सांतिं प्रवक्ष्यामि शृणु देवि सुशो-

रा
५७

वर्तीरूपं बालं शिवरूपिणं भोजयेद्विविधैश्चान्नेर्मोदकैः शतसंख्यकैः १९ काकवंध्यालभेत्पत्रं मृतवत्सा च पुत्रिणी
कन्यका जननी या तु पुत्रवत्पुत्रिजायते २० एवं मन्त्रियते देवि स प्रजन्म स्वपुत्रकः २१ इति श्रीकर्मविद्याकसंहितायां
उत्तराष्टादशस्कन्धस्य तृतीयचरणप्राप्त्यस्तोत्रागमस्योक्तितमोऽध्यायः ८२ शिव उवाच उर्जरेन गरे देवि द्विजो वसति
ज्ञानवान् वद्वमद्गः समारम्भातो वेदान्वेयाठयेततः १ ऋग्वेदं च यजुर्वेदं सामवेदमथर्वणं पठने चैव कुरुते चतुर्वेदी
द्विजोत्तमः २ एकस्मिन्दिवसे देविकस्यन्दे से मृतः खलु भोजनं ते न वै कृत्वा संस्कारं वै विना कृतं ३ स्लेच्छद्रव्यं वस्त्राक
त्यभुक्तं पुत्रेण संपुतं पत्न्या सह वारोहेततो वृद्धं वयोगतं ४ मरणांतस्य वै जातं शंके श्वरपुरे तदा यमाक्षयातपादे विप
मद्वैरितस्ततः ५ नरकं दर्शयामास मर्त्यलोके ततो भवत् कुकुटत्वं विसालाक्षिका कं पारावतं ततः ६ मानुषत्वं पु
नर्लेभे शुभे देविकले महत् सयंडितो यदा विद्वान् ज्ञातिधर्मविचक्षुः ७ पूर्वजन्मनि देवेशि स्लेच्छान्नं भोजनं कृतं
तेन पापेन भो देवि पुत्रः कन्या न जायते ८ भ्रतान् शुज्यते ज्ञानात् संस्कारेन कृतं पुरा तेन पापेन भो देवि शरीरे रोगा
सम्भवः ९ अस्मत्संतिष्ठन्नुषादिपुत्रेण वा पुत्रासनीं गृहविजाष्टमं भागं त्राहुराय प्रकल्पयेत् १० गायत्रीमूलं
त्रैरादशांशं जपेत्ततः ११ एवं तद्दृष्ट्वा नैव मार्जनं तस्य शतं १२ दद्यात्संस्तुतो दद्याच्छ्रद्धादानं विशेषतः कृत्वा ३

क
६५

58

कोदेवेशिपं चके निर्जलेपिवा यमहतेर्महादेवियमात्तां गृह्यवेदिजं ॥ शैरवेक्षिप्रवाञ्छीघ्रं महाकष्टं प्रमुज्यते वशिर्वस
 हस्त्राणि भुक्ता नरकपातनां ६ नरकानि! सतो देवि याहयो निरभृत्युरा पुनः कच्छप्यो निचमानुषत्वं ततो भवत् ७
 र्वजन्मनि भो देवि ब्राह्मणात्वं यतो त्यजत् अपुत्रत्वं ततो देविकन्यकानैव जायते ८ स्लेच्छानं भुज्यते देवि संध्यां च तर्प्य।
 रां विना अतो व्याधियुतो नित्यं न सुखं लभते कचिन् ९ शान्तिं शृणु वरारोहे प्रवयापप्रणासिनीं गृहं शुभं वरारोहे धनधा
 न्यसमन्वितं १० संनिता नं वरारोहे ब्राह्मणा यमदाययेत् गायत्री मूलमंत्रेणालक्षजाप्यं तु कारयेत् ११ हवनं तद्दृशां
 शेन मार्जनं तर्पणं तथा त्रैमासिकव्रतं कुर्यात् व्रतं च रविसप्तमीं १२ जातवेदेति मंत्रेणालक्षजाप्यं तु कारयेत् ततो
 गां कपिलां देवि स्वर्णावस्त्रविभूषणां १३ दद्यात्सर्वसां विधिवद्ब्राह्मणाय सिवात्मने अस्वदानं च कर्तव्यं चामरं च
 मेव च १४ रौक्तेन संदेहो व्याधिना सो भवेदुवम् पुत्रोपि जायते देवि वंध्यत्वं च प्रसाम्यति १५ इति श्री कर्मवियाक
 संहितायां धनिष्ठानसूत्रस्य द्वितीयचरणप्रायश्चित्तनामनवाशीतितमोऽध्यायः ८९ शिव उवाच यत्किंचित्क्रियते
 कर्मैवेदिकं चाप्यलौकिकं तजत्कर्मफलं भोग्यमिह लोके परत्र च १ सौराष्ट्रनगरे देवि सन्नियो वसतिप्रिये क्षत्रध
 र्भरतो नित्यं मृगयसि प्रहारकः २ एकस्मिन्समये काले वनं यातः सुदुर्मतिः भृगोः सगर्भो हतवान् बालकद्वयसंयुतः

वि
 रा
 ॥
 रा
 ६०

घोः शांतीति मनुत्रयं लक्ष्मन्त्रयं वरारोहेजयं वैकारयेत्सुधीः १२ दशांशं हवनं देवितर्पणं मार्जनं तथा ब्राह्मणां भोजया
 मासपंचाशच्च वरानने १३ हविषायापसेनापि खंडेन मोदकेन वै दशवर्णां ततो दानं तिलधेनुं प्रदाययेत् १४ पंचयान्तं
 तो दानं पिंडदानं च कारसः भागिनेयस्य वै मूर्तिः सुवर्णरजतान्विता १५ यत्नं दशसुवर्णो न स वत्सां पीठसंयुतां पूजया
 मासविधिर्दैनं त्रेणानेन वै सिवे १६ सुराराध्य जगत्स्वामिन् चराचरगुरो हरे मम पूर्वकृतं पापं तत्समस्य दयानिधे १७
 अज्ञानाद्वा प्रमादाद्वा भागिनेयवधं कृतं तत्समस्य दयापूरां न्यं व कत्रिपुरांतक १८ ततो वै पूजया मासलोकपाला
 न्मृथक् पृथक् पश्चान्मासवलिं दद्यात्प्रतिमां दाययेत्ततः १९ ब्राह्मणाय तदा देवि पूर्वपापविशुद्धये एवं कृते वर
 रोहे पुनः संजायते खलु २० व्याधयः संक्षयं यांति न कन्या जायते खलु यदानक्रियते देविसप्तजन्मस्वपुनकः २१
 इति श्रीकर्मविषाकसंहितायां धनिष्ठानक्षत्रस्य प्रथमचरणाध्यायश्चितं नामाष्टाशीतितमोऽध्यायः ८८ शिव उवाच
 पश्चिमायां महादेवि यवमस्य पुरं महत् महानंद इति ख्यातः सर्वदेसे सुरेश्वरि १ वसंति बहवो म्लेच्छाः स्वविद्यायां वि
 चक्षणाः ब्राह्मणास्तत्र वै देवि विद्यावान्निपुणास्तथा २ तिष्ठत्यसंकयानित्यं म्लेच्छानं भुज्यते सदा ससंधारहितो
 विप्रः पिप्पुनो दुर्मतिः शठः ३ संसितं बहुसाहसं स्रगोरत्नं गजादिकं ततो बहुदिने जाते तस्य मृत्यु रभूत्सरा ४ सयैराद

इति श्रीकाशीविश्वनाथपुरीमहेश्वारेवडीतलावयरचंद्रशेखरछायाखानेमेभयरोशाहुकेइहांयहपोथीकर्मवि
पाकछायागया वा० वेनीवकश्यांडे छायेनेवालालछूकालीगढ चाननीचौकमेजेयालचौवेकेडुकानयरा
मिलैगा श्रीशंवत् १९३३ शाके १७९७ मितीयोष्यशुदी १३ वाररवि ॥ श्रीरामायनमोनमः ॥ ॐ ॥

59

शक्तिकर्मविवाकसमाप्तः